

«JEDINSTVENO SJEME»

TEMELJNI DRUŠTVENO ISTRAŽIVAČKI PROJEKT
MEĐUNARODNOG JAVNOG POKRETA
«ALLATRA»

Kijev, 2018

Knjiga «Jedinstveno Sjeme» nastala je zahvaljujući zajedničkim aktivnostima ljudi iz različitih zemalja svijeta i predstavlja izvadak je iz temeljnog rada, kojeg su proveli sudionici Međunarodnog društveno istraživačkog projekta «JEDINSTVENO SJEME» Međunarodnog javnog pokreta «ALLATRA». U knjizi su sadržani citati, izloženi u prvoizvornim Svevišnjim Spisima i doktrine svjetskih učenja. Oni sadrže zajedničko duhovno sjemenje, odražavajući jedinstvenu duhovnu vrijednosnu osnovu, zajedničku svim kulturama svijeta. Na početku svakog odjeljka nalazi se dio pod naslovom «Ključevi k Znanju», koji sadrži fragmente programa s učešćem Igora Mihajloviča Danilova (s web stranice ALLATRA TV allatra.tv) i citate iz knjiga Anastasije Novykh, zahvaljujući kojima je danas postalo moguće dešifrirati i razumjeti to jedinstveno sjeme, koje je položeno u temelje svakog Učenja.

«JEDINSTVENO SJEME» — temeljni društveno istraživački projekt Međunarodnog javnog pokreta «ALLATRA», čija je svrha izučavanje i otkrivanje zajedničkog duhovnog sjemenja, položenog u temelje religija i kultura svijeta.

Jedinstvenost ovog istraživanja sastoji se u tome, što ga provode sami ljudi, koji pripadaju raznim profesijama, vjeroispovjestima, socijalnim sferama, nacionalnostima i žive na raznim točkama zemaljske kugle. Ujedinivši se u projekt «JEDINSTVENO SJEME» Međunarodnog javnog pokreta «ALLATRA», ljudi sami izučavaju informacije, izložene u prvoizvornim svjetskim učenjima, istražuju Svevišnje Spise religija svijeta, naučne radove, enciklopedijske rječnike, monografije, analitička izdanja po pitanju kulturologije,

povijesti, etnografije, lingvistike, vjeronauka, sociologije religije i drugo. Tijekom međukulturne razmjene, prijateljske interakcije ljudi, stručnjaka, znanstvenika, predstavnika različitih kulturnih sredina formira se cjelovita slika zajedničkih početnih duhovnih temelja, suglasno kojima se uspoređuju dijelovi ove knjige: «Bog je Jedan», «Bog je duh», «Bog je Ljubav», «Bog je Vječan», «Čovjekov izbor». Ova velika međunarodna aktivnost velikih razmjera sazdaje čvrsti fundament uzajamnog razumijevanja među ljudima raznih nacionalnosti, profesija, socijalnog statusa, u jačanju jedinstvene objedinjujuće platforme svjetske zajednice koja se temelji na međusobnom poštovanju, humanosti i ljubavi.

Metodologija provedenih istraživanja temelji se na Ključevima inovativnog Znanja o svijesti i Osobnosti, izloženih od strane Igora Mihajloviča Danilova u programu «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG», kao i u knjigama Anastasije Novykh («AllatRa» i dr.).

Osnovni principi istraživanja volontera MJP «ALLATRA» jesu objektivnost, bezpristranost, nezavisnost od utjecaja političkih i vjerskih faktora.

Knjiga «Jedinstveno Sjeme» sazdana je zahvaljujući zajedničkim djelovanjem ljudi iz različitih zemalja svijeta i predstavlja sažetak temeljnog rada, koji su proveli sudionici međunarodnog društveno istraživačkog projekta «JEDINSTVENO SJEME». U knjizi su sabrani citati, izloženi u prvoizvornim Svevišnjim Spisima i doktrine svjetskih učenja. Oni sadrže zajedničko duhovno sjemenje, odražavajući jedinstvenu duhovnu vrijednosnu osnovu, zajedničku svim kulturama svijeta.

U procesu istraživanja sudionici su bili uvjereni u to, da su proroci koji su dolazili u različito vrijeme, govorili o jednom — o jedinstvenom duhovnom sjemenu, koje se nalazi ne u vanjskom, već u čovjekovu unutaršnjem svijetu. Na početku svakog odjeljka nalazi se dio pod naslovom «Ključevi k Znanju», koji sadrži fragmente programa u kojima sudjeluje Igor Mihajlovič Danilov (s web stranice ALLATRA TV allatra.tv) i citate iz knjiga Anastasije Novykh, zahvaljujući kojima je danas postalo moguće dešifrirati i razumjeti to jedinstveno sjeme, koje je položeno u temelje svakog Učenja.

U ovom istraživanju ljude ne pokreće puki interes, već poimanje vrijednosnog konteksta suvremenog društva i važnosti stvaranja čvrstog

temelja za konsolidaciju ljudi na temelju zajedničkog sjemenja duhovne baštine ljudske civilizacije.

Izučavanje pitanja duhovne zrelosti svjetskog društva i načini jedinstva su krajnje važni na dan današnji, stoga je ova knjiga važna za svakog čovjeka, koji stremi ka ujedinjenju. Knjiga «Jedinstveno Sjeme» bit će vrlo korisna za sve ljude, zainteresirane za samospoznaju, za spoznaju duhovnih temelja društva, kao i za studente, znanstvenike, doktorante, aspirante i tragatelje po pitanju povijesti, socijalne filozofije, filozofije kulture i kulturologije, filozofiju religije, vjeronauka, sociologije, pedagogije, obrazovanja, lingvistike, etnografije, filologije, društvenih i humanističkih znanosti i tako dalje.

Aktivnosti članova Međunarodnog javnog pokreta «ALLATRA» u razvoju projekta «JEDINSTVENO SJEME» aktivno se nastavljaju. Područja istraživanja, biblioteka fundamentalnih naučnih djela i specijalizirana literatura neprestano se šire od strane sudionika s raznih strana svijeta tijekom procesa samospoznaje i dubinskog proučavanja obrađenih tema.

«JEDINSTVENO SJEME» — ovo je živa inicijativa, koja se neprestano razvija. Konačni rezultat ovisi o naporima i aktivnom djelovanju svih.

Pridružiti se lako! Dovoljno je pisati na mail:
edinoezerno@allatra.org

Službena stranica projekta «JEDINSTVENO SJEME»:
edinoezerno.allatra.org

Službena stranica Međunarodnog javnog pokreta «ALLATRA»:
allatra.org

Film «JEDINSTVENO SJEME. Dio prvi. IZBOR»:
allatra.tv/edinoe-zerno

BOG JE JEDAN

KLJUČEVI K ZNANJU

Rigden: ...sva današnja razna «imena» Boga — isto su, po suštini, sve epiteti, koja su u dubokoj drevnosti, označavali Jedinoga, umjesto zabranjenog Božjeg imena.

Anastasija: U pravu si i u to se može uvjeriti svaki čovjek, dostatno je **pratiti etimologiju podrijetla i izvorno značenje riječi, koje znače Božje ime u različitim religijama.**

Rigden: Bezuvjetno, svaki umni čovjek, uspoređujući, poimat će, što su **razna «imena» Boga u religijama — to su samo epiteti Jedinoga.** Na primjer, razmotrimo ime vrhovnog Boga starih Egipćana — Oziris. Ovo «ime» je grčkorizirana forma egipatskog imena Usir. To jest grčka riječ «Oziris» proizlazi od egipatskog «U'sir», što označava «Onoga, Onaj tko je na vrhu». Ili, na primjer, što znači ime avestinskog božanstva u zoroastrizmu, Ahura Mazda (kasnije Ormazd, Ormuzd),

proglašenog prorokom Zaratuštrom Jedinim Bogom? Usput govoreći, nakon svega izvorno spomenuto prorokom, da je ime Ahura Mazde sveukupno samo zamjena za zabranjeno Božje ime, koje ne zna itko među ljudima. Tog Boga su čak u religioznom kalendaru označili, kao «Bezimeni». Avestinski «Ahura Mazda» se prevodi kao «Gospodar Mudri», «Vladarem misli». Avestinska riječ «maz-d» — to je isto «pohraniti u pameti». Tako eto, to je «ime» nastalo je od dvije drevnoiranske riječi, koje imaju arijske (indoiranske) korijene. «Ahura» odgovara sanskrtskoj riječi «asura» — «vladar», a «mazda» — indijskoj «madh», to jest «mudrost, poimanje».

Zapravo, usput rečeno, ljudi su zaboravili jednu jednostavnu istinu, što je to zapravo Mudrost. To ikako nije stečeno knjižno znanje, životno iskustvo, briljantni um ili graciozna logika razmišljanja. U najdrevnijoj tradiciji među raznim narodima «Mudrost» u početku — to je dar nebesa (čuvstvena euforija, ozarenje) u vrijeme duhovnog rasta čovjeka, dar, uz pomoć kojeg je postignuto stanje višeg prosvjetljenja, svepoimanja, sveznanja. Nije slučajno u zoroastrizmu spomenuto, da je Ahura Mazda objavljen proroku Zarathuštri zahvaljujući «Blagoj Pomisli», tek nakon, što je prebivao dugi niz godina

u ustrajnim duhovnim potragama. «Prorok je pitao, a Bog mu je odgovorio i uputio ga u božansku Mudrost», to jest bio je gdje je «taj, koji daje Mudrost, poimanje».

Tako da su točno **iz epiteta svećenici oblikovali «ime» Jedinog Boga**. I tako su u svakoj religiji, koju god uzmeš, sva «imena» Boga — epiteti: «Bog Spasitelj», «Znani Bog», «Dostojni», «Sveobuhvatni», «Sveprožimajući», «Blistavi», «Probuđeni», «Osnova», «Sveta sila», «Prinositelj Sreće», «Nevidljivi» i tako dalje. Tako ja nazivam te semantičke iskonske oznake riječi raznih «imena» (u suštini epiteta) Boga, što su danas poznate mnogim ljudima, pripadnicima ovih ili onih popularnih svjetskih religija. Drugim riječima, informacije, koje i danas leže na površini i dostupne su svima zainteresiranima ovim pitanjem. Ja iti ne govorim o drevnijim korijenima posuđivanja ovih riječi iz sličnih epiteta drevnih religija i vjerovanja, kojih se sada više itko ne sjeća, čak ni s arheološkim artefaktima u rukama, potvrđujući njihovu popularnost u davnim vremenima. No u konačnici krajnji rezultat svih tih **«povijesnih epiteta», kao stepenice, dovesti će do početne oznake Jednoga** na tom zajedničkom prajeziku za sve narode, kojemu se tek sada teoretski približavaju znanstvenici -lingvisti.

Literatura: *A. Novykh, AllatRA. – K.: ALLATRA, 2013.*

Igor Mihajlovič: Ljudi, koji osjećaju Boga, oni znaju, da Bog je jedan, i oni znaju, da nas išta ne razdvaja. Nije li riječ o tome Isus govorio? Nije li riječ o tome Muhamed govorio? O tome. Svi su ljudi jedno. Zar nije tako? Tako je. To ljudi razdjeljuju.

*Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:41:24
(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)*

Igor Mihajlovič: u njih sve jest. Pa zar ne? Reci, u kojoj religiji nema zrna istine?

Tatjana: U svakoj religiji ima to sjeme ...

Igor Mihajlovič: Naravno.

Tatjana: I najvažnije, što ljudi u svim religijama podjednako osjećaju Boga...

Igor Mihajlovič: Sve od čovjeka zavisi.
Bog je jedan.

Tatjana: I taj osjećaj, koji doživljavaju ljudi, kojih se čak i sjećaš, iskustveno sam, iti ne znaš, da je to nazvano nekom riječju, da je nazvano Bog. To jest to je bilo čuvstvo blagosti...

Igor Mihajlovič: Pa, imena i nazive dajemo mi. I opet još mi dajemo kroz svijest radi pogodnosti komunikacije, ne bi li kako-tako zatim

objasnili jedni drugima. Stoga mi tako i govorimo. No opet je organizirana neka vrsta zajednice, nešto tamo drugo, podijeljeno od religije, no opet vrijednosti su iste. Da, pusti neka donesu nekakva svoja imena, oni to vole tako zvati. No u suštini sve je to isto i postoji to sveto, ta istina, na koju se oslanjaju. Još uvijek je to **Bog**, još uvijek je to **Duh Sveti**, još uvijek je to **AllatRa**, nazovi to kako želiš, no još uvijek je to sveto, ishodišni. **To, što dolazi od Boga, — to je sveto. Sveto u svim religijama.** Po čemu? Po tome što **upravo zahvaljujući tome čovjek i doseže istinski Život.**

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:21:00

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Neophodno je samo da bude razumijevanja. Ako se ja molim Bogu, i ti se moliš Bogu, **ja Njega zovem jednim imenom, ti Ga zoveš drugim, no Bog jest jedan,** kakvi to onda mogu biti sporovi među nama? Ja imam svoje tradicije, ti imaš svoje tradicije, mi smo ih jednostavno dužni uvažavati... Postoje takve obitelji, koji imaju predstavnike različitih religija. To je isto divno. To je stvarno prekrasno. **Bog je jedan,** no tradicije razne, i praznika je više. Pa je li to loše? Po momemu, ovo je prekrasno.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 02:42:20

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Laici su već danas ujedinjeni na mnogo načina. I mi smo to vidjeli i u nas, kada su ljudi raznih nacionalnosti, raznih religija objedinjeni na temelju duhovnih Znanja, na osnovu stremljenja k Bogu, k Jedinome Bogu. I ni u koga nema ikakvih sporova oko epiteta, zbog imena Boga. Ovdje govorimo, da sve religije i sve vjernike, objedinjuje AllatRa. U mnogih to može izazvati, u religijama posebno, neku vrstu ogorčenja, ogorčenja svijesti. **A što je AllatRa? AllatRa — to je snaga Boga. A u čemu je snaga Boga? U NjegovojLjubavi.** I gogrčenje otpada. I to je zaista tako. Po tome što jedini, **Koji nas može objediniti, — to je Bog.** No religiozne organizacije, one se nisu dužne materijalno objediniti, po tome što postoje samo dva vida objedinjavanja. To je preuzimanje jedne organizacije od strane druge ili spajanje. Štu u jednom, što u drugom slučaju bit će razrušene povijesne vrijednosti. One su vrlo važne. Bit će razrušeni temelji, a za jedne ljude to je prihvatljivo, a za druge će biti neprihvatljivo. Pa ne može se. Religije — to su vrijednosti, to su naši biseri, koje smo dužni njegovati. I to je istina, jer smo im dužni, dužni smo im, što smo i danas ovdje. I zaista je tako.

Izvor: program «SVIJEST – INSTRUMENT ĐAVOLA». 00:38:25

(<https://allatra.tv/video/soznanie-instrument-djavola>)

Anna: U Koordinacijskom centru trenutno je puno ljudi iz različitih zemalja svijeta. Vrlo je radosno sve ih vidjeti. Jako mnogo ljudi raznih nacionalnosti je došlo. I jako mnogo ljudi, koji točno osjećaju u sebi ovo AllatRa jedinstveno sjeme, zahvaljujući kojem se ujedinjaju. U razgovoru s njima postavilo se takvo pitanje (ovo pitanje također nam dolazi i poštom ALLATRA TV od gledatelja i čitatelja knjiga), danas je vrlo važno, pa ću ga pročitati ako je moguće.

Igor Mihajlovič: Dobro.

Anna: «U svijetu postoji mnogo religija, struja, konfesija, uputa, vjerovanja, a ljudi se međusobno prepiru oko, da samo njihov Bog, u kojeg oni vjeruju, — jedinstven i istinit. I istinito je samo Njegovo ime, točnije, epiteti kojima ga obdaruju, iako se istodobno svaki od raspravljača oslanja na iste duhovne istine, na jedinstveno AllatRa sjeme. I evo takvog pitanja: "Koji je najbolji način da shvati čovjek bilo koje vjeroispovijesti, apsolutno bilo koje, da je **Bog Jedan i da mi, ljudi, nemamo što dijeliti**?"». Napokon, ovo će dati razumijevanje važnosti duhovnog jedinstva, prijateljstva, čovječnosti.. To je danas nasušno važno, po tome što je cijeli svijet na rubu ozbiljnih klimatskih kataklizmi..

Igor Mihajlovič: Dobro pitanje. Hvala... Ljudima nezavisno od religije, nezavisno od vjeroispovijesti napokon, bolje je doista usrdno **raditi na sebi po duhovnom planu, i ne na riječima, već na djelu, i u stvarnosti postići ovu duhovnu vezu između Osobnosti i Duhovnog svijeta.** Tada se sve granice brišu. Tada, tko god on bio (musliman, budist, kršćanin), poimlje, da **mi svi smi jedno i Bog je Jedan.** Ovo je najispravniji put.

A za te ljude, koji su jednostavno zainteresirani za ili su na početku svog duhovnog puta, dao bih ovakvu usporedbu. Idemo zamisliti, da postoji **otac obitelji**, na primjer. U njoj ima djece. U datom slučaju **djeca predstavljaju različite religije.** Pa, kao u svakoj obitelji, djeca često ne pronalaze zajednički jezik, svi smatraju, da su manje voljena. I tako svako od njih pokušava dokazati, da je bolje od ostalih. U te djece pojavila su se njihova djeca, to ecrto jest unučad tog oca obitelji (u ovom bih ga slučaju usporedio s različitim podjelama na struje iste religije). Oni također imaju sporove među sobom. Oni dokazuju jedno drugome, ono što njihovi roditelji dokazivali ocu. Pa i takvim jednostavnim načinom moguće je razumjeti, da smo zapravo **svi mi — jedna velika obitelj. I Bog je u nas jedan. Nema drugih bogova iti ih može biti.** I bez obzira na

vjeroispovijest, neovisno, da li je čovjek materijalist ili nematerijalist, ili on vjeruje u jednu religiju ili drugu, svi **mi jesmo — jednostavno rodbina, pritom vrlo bliska. I za Duhovni svijet zapravo ne postoji podjela**, to je istina, koja god da je religija ili na kojem se jeziku čovjek moli. Jezici — to u nas *ovdje* jest, mi smo ovdje podijeljeni na jezike, na vjeroispovijesti, čak smo ovdje podijeljeni i na kontinente.

Sad imamo ljude sa svih kontinenata. No «ALLATRA» ih je sakupila. A što je zapravo AllatRa? AllatRa — to i jeste ono, što dolazi od Boga ono, što je unutar svakog čovjeka, ono, što je u svakoj religiji. To je AllatRa. Možete to zvati kako god, kako god to nazvali: Sveti Duh ili tako nekako. No to je najbolje, to, porijeklom iz Svijeta Duhovnog, to je ona poruka od Boga ili ona, kojom je Bog obdario svakoga od nas, — to je duhovni princip čovjeka, to i jeste AllatRa. Nemoguće je to poreći. Možete to nazvati drugačije, ali suština se neće promijeniti. Baš kao i obiteljske veze iz mog primjera: isti unuci, ista djeca — i dalje jednog imaju oca. I tada će shvatiti, ta unučad i djeca, da se ne moraju natjecati pred ocem. **Oca jednostavno treba voljeti** barem zato, što on jeste, barem za to, što je otac. Shvatite, da je ovo jedna obitelj. A **jedna obitelj**,

kad je zajedno, ona je silna. One sposobna suočiti se i s đavolom, i bilo kim, po tom što je to jedna ujedinjena obitelj. Kad ljudi to shvate, prestat će se razdjeljivati. Razdvojiti svijest i one robove svijesti, za koje je to korisno. Napokon, svijest im govori, da je to korisno: «ovdje ćemo se sad odvojiti na svoju konfesiju, sada ćemo uzeti, od toga što dijelimo: odvojiti ćemo ono, odvojiti ćemo ovo». I što odvajaju? Tijela i svijesti? Na taj način jednostavno dijele cjelinu na fragmente. Nije važno, što će djeca i unučad svog živog oca podijeliti na fragmente: netko će uzeti ruku, netko — nogu. Pa to je raščetvoravanje živoga. Na kraju krajeva tako se i događa. **Bog je Jedan.**

Anna: I On je u svima.

Igor Mihajlovič: A naravno.

Anna: I svi to osjećaju.

Igor Mihajlovič: Da. Sad ako uzmemo «ALLATRA»-u i to, što smo vidjeli: u konačnici ovdje imamo i muslimana, i hinduista, i ljudi drugih religija. Svi oni su objedinjeni. A čime su objedinjeni? Oni su objedinjeni ne svojim religijama ili pripadnosti svojoj nacionalnosti. Oni su ujedinjeni ne po jeziku ili čemu drugom. **Oni su objedinjeni po unutaršnjem, po tome, da su svi jedno.**

Anna: Da. Ovdje se upoznavaju ljudi raznih nacionalnosti, počinju komunicirati na raznim jezicima, i svi pronalaze zajedničko.

Igor Mihajlovič: Savršeno pravilno.

Anna: I to odjednom **počinje djelovati, tako da ojačava tu Ljubav.**

Igor Mihajlovič: Savršeno pravilno. Dovoljno je **odvojiti pljevu svijesti od tog sjemenja Istine, koje se nalazi unutar svakoga,** — i sve dolazi na svoje mjesto.

Anna: I vrlo je jednostavno.

Igor Mihajlovič: Vrlo jednostavno. Samo **volite jednog drugoga.**

Izvor: program «BOG JE JEDAN. ALLATRA OBJEDINJUJE. 25 veljače 2018. godine». 00:31:46 (<https://allatra.tv/video/bog-edin-allatra-obedinjaet-25-fevralja-2018-goda>)

... svi, koji istinski vjeruju u Boga, ma kako Ga hvalili, po konačnom računu dolaze k jednom i to na ista vrata i prelaze isti prag. Rečeno je, da mnogi putevi vode k Bogu, i da je kapija uska.

Literatura: *A. Novykh, Sensei-II. Iskonska Šambala. – K.: ALLATRA, 2013.*

Igor Mihajlovič: Smisao je o tome, što je jezik praktičara ili ljudi, hodajućih po duhovnom

putu, stvarno stremećih k Bogu neovisno o njihovoj religiji, o vjeroispovijesti ili čemu drugome — jedan, i ljudi osjećaju jedan drugoga. **Bog je zaista jedan, Duhovni svijet je — jedan**, a ljudi apsolutno nemaju što razdijeliti. Razdjeljuje svijest. Ona stvara neprijateljstvo, nameće iluziju jednostavno zbog moći, zbog želje da dominira nad Osobnošću. No kad ljudi shvate, što u stvarnosti jest **Duhovni svijet, oni postaju jedna obitelj**, neovisno od nacionalnosti, od religijskih svjetonazora, bio čovjek ateist ili tko god on bio do tada, kako god da osjećao, da Duhovni svijet postoji».

Izvor: program «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG». 01:58:00

(<https://allatra.tv/video/soznanie-i-lichnost>)

Igor Mihajlovič: A u stvarnosti sve su religije jedna. **Bog je jedan**, i sve prolze kroz ovo. **Nemoguće je doći Bogu ikakvim drugim putem, osim kroz sebe, odbacujući svijest i shvaćajući Boga.**

Izvor: program «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG». 00:51:07

(<https://allatra.tv/video/soznanie-i-lichnost>)

Igor Mihajlovič: **Svijet Duhovni — to je cjeloviti svijet. On je jedan u mnogima i množina u jednosti.** Teško je to umom poimati,

no umom to poimati i nije nužno, mislim sviješću. To se mora svladati u praksi. Kad bi to bilo tako, tada ljudi, izvini, ne bi jedan drugome, pod noge klopke postavljali, već bi uvijek pružali ruku pomoći. Ako bi se sami spotaknuli, ne bi dali da se drugi tamo spotakne. Takav bi bio svijet...

Tatjana: To jest bol drugoga čovjeka – to je i tvoja bol točno, također kao i radost.

Igor Mihajlovič: **A kad postoji jedinstvo, onda se sve opaža kao jedno.** Razumiješ? To jest pobjeda drugoga – tvoja je radost, tvoja pobjeda; tuđa bol – ona nije tuđa, ona je tvoja bol. U tome je smisao. To je jedinstvo. Pa, mada opet u duhovnom svijetu pojam boli ne može biti. Tamo jest Sreća, tamo jest Ljubav. Ali to mogu razumjeti samo oni, koji su to postigli.

Izvor: program «Život». 00:28:36 (<https://allatra.tv/video/zhizn>)

Igor Mihajlovič: **Jedinstveo sjeme založeno je svim religijama i jedinom Bogu.** Kako mogu postojati razna gledišta? Mogu biti samo na ovaj način: jedan se moli sotoni, drugi se moli Bogu. Ovo je drugačije. A sve ostalo, ono ne može biti razno, kad ono je jedno.

Izvor: program «Služenje». 01:25:28 (<https://allatra.tv/video/sluzhenie>)

EGIPATSKA VJEROVANJA

Odlomci, opisujući snagu i karakteristične kvalitete **Boga, jedinstvenoga Boga, Tvorca Vaseljene.**

Bog je jedan i jedinstveni, nije itko postojao zajedno s njim. Bog je jedan, onaj, tko je stvorio sve.

Bog je duh, skriveni duh, duh duhova, veliki duh Egipta, božanstveni duh (Bog-duh).

Bog jest od početka, on je bio od početka, on je primaran, i postojao kad nije bilo ničega drugog. On je postojao, kad išta drugo nije postojalo, stvorio je to, što se pojavilo potom. **On je otac svega započetog.**

Bog je vječan, on je beskonačan i nema kraja. On je vječan i beskonačan. On produžava sve vrijeme bez kraja i postojat će vječno.

Bog je skriven, ne zna itko njegov izgled. Nije itko otkrio njegovu sličnost.. on je sakriven i od ljudi, i od bogova. On je tajna za sva stvorenja.

Itko ne zna ime, po kojem se k njemu moguće obratiti. **Njegovo ime ostaje tajnom.** Njegovo ime — tajna za njegovu djecu. Njegova su imena nebrojena, njih je bezbrojno mnoštvo, itko ne zna,   koliko   ih   je.

Bog je Maat (to jest istina ili zakon). Он живет истиной и ею питаетон živi istinom i njome se hranicia. On je car istine, čija pravda oslobađa jezik. On se oslanja na istinu, on stvara istinu i daje je svijetu.

Bog je život, i samo zahvaljujući njemu život je moguć. On izljuje život na ljude, on im udiše dah života u nozdrve...

... Bog sam je postojanje. Postoji u svim stvarima, ostaje u svim stvarima. On je element bića, koji raste i ne propada...

Bog je saznao sve. On je tvorac svega, što je sada, tvorac svega, što jest na ovom svijetu. On je tvorac svega, što je nekad bilo, svega, što jest, i toga, čega još ne postoji. On je tvorac svijeta.

Sve, što je začeto u njegovom srcu, počelo je postojati, i koštalo ga je samo izgovoriti riječ kad je rečeno njime počelo postojati za sva vremena.

Literatura: Drevni Egipat: duhovi, idoli, bogovi / Wallis Budge; [trans. s engleskog LA. Igorevsky]. - M.: Centar-poligraf, 2009.

Jedini ti, Jedinstveni, u kojeg je mnogo ruku. Svi ljudi i sva stvorenja klanjaju ti se. Hvale tebi se čuju i s nebeskih visina, i s najširih zemaljskih prostranstava, i iz morskih najdubljih dubina...

Jedini ti, Jedinstveni, i nema sličnog tebi... Mnogogrojna i bezbrojna su imena tvoja.

Izvor: *Himna Amon-Ra (kairski papirus).*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Papirus Ani Britanskog muzeja: Prev., uvod. i koment. E.A. Wallace Budge;; Prev. s eng.. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

Bog dobri, vladar svih bogova — Amon-Ra*... **božanstvena Duša**, ponovo postojeći u samom početku bića, **veliki Bog, živa Pravda i Istina**...taj, u kojem postoji svaki bog, **Jedini od jedinih, Tvorac** svih stvari, koje su nastale, kada je zemlja [samo] poprimila svoj oblik u samom početku, čije je podrijetlo skriveno, bezbrojno ovaploćen i puteva neznanih.

* *Amon — od egipatskog "imn", bukvalno «skriven», «tajan», jedan od epiteta Boga-Tvorca. Amon-ra — Bog Svjetla u drevnom Egiptu.*

Izvor: *Papirus princeze Nesihonsu. Riječ k Bogu Amon-Ra.*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Papirus Ani Britanskog muzeja: Prev., uvod. i koment. E.A. Wallace Budge;; Prev. s eng.. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003..*

Ja sam jedinstveni. Ja sam ponovno postojao u bogu Nu *. Ja jesam Ra, koji se uzdigao na samom početku (vremena), gospodar toga stvaranja (svijeta).

* *Nunu ili Nu — po drevnim egipatskim legendama, primarni vodeni bezdan, svjetski ocean, bezgranična prvobitna masa vode,*

koja je bila uronjena u mrak, no koja je sadržavala primarne izvore svega, onog što sada postoji u Vaseljenoj.

Izvor: *Riječ ustreljenog k Svjetlu (Egipatska knjiga mrtvih). Predstavljanje umrlog bogovima. Hvale i proslavljenja. Dio 1.*

Literatura: *Drevnoegipatska Knjiga mrtvih. Riječ ustreljenog k Svjetlu / [komp., prev., predgov. i koment. A.K. Šapošnikova]. – M.: EKSMO, 2004.*

Ja — Atum*, biće **jedino**. Ja — Ra pri svom prvom izlasku sunca. Ja — blistavi, koji je stvorio sebe sam.

* *Atum — od egipatskog "tm", — biti nepostojeći (odavde "Tiamat" — oličenje primarnog bezdana), iscrpna punina, jedno od, u egipatskoj religiji, najrasprostranjenijih imena Boga-Stvoritelja. "Atum" - povezan s konceptom "atom", kako je naznačeno u izvješću "PRIMORDIJALNA ALLATRA FIZIKA".*

Izvor: *Riječ ustreljenog k Svjetlu (Egipatska knjiga mrtvih); 17. poglavlje.*

Literatura: *Povijest Drevnog Istoka / Ed. V.V. Struve i I.L. Snegireva. – [Lenjingrad]: Sotsekgiz. Lenjingradska podružnica, 1935.*

Slava tebi, Ra, vladaru istine, skrivenome u svome svetištu! Izgovorio si riječ, i polučio biti bogovima. Ti — Atum, sazdao si sve ljude, koliko god da ih jest, davši im život... Teče Nil za onoga tko ga voli, vladaru sladosti, **Blistava Ljubavi**... Sakriveno ime njegovo pred djecom njegovom, za ime njegovo — Amon. **Ljubav** je tvoja na nebu južnom, sladost tvoja na sjevernom, krasota tvoja plijeni srca, ljubav tvoja čini da se iznevjere ruke (tj. odloži

oružje)... Sliko **jedina**, kojom je sazdano sve postojeće, **jedini, jedinstveni, sazdatelju postojanja**, iz očiju kojeg su izašli ljudi i izrečenim kojeg su sastavljeni bogovi... **Jedini, jedinstveni**, s mnoštvom ruku. Spavaju svi, a ti ne spiš, promišljajući korisno za stvorenja svoja... **jedini, jedinstveni, koji nema slično... živuća istina... car jedini sred bogova, imenovan mnoštvom imena, broj kojih je nepoznat!**

Izvor: Himna Amon-Ra (kairski papirus). Poglavlje 3.

Literatura: Povijest Drevnog Istoka / Ed. V.V. Struve i I.L.

Snegireva. – [Lenjingrad]: Sotsekgiz. Lenjingradska podružnica, 1935.

...Duboko štovati **jedinog Boga**, sopstvenog oca i sopstvenog sina i jedinstvenog oca Boga, samo dobro, počelo i izvor pojmova prvih stvorenja; **On — prvoosnova, Bog Bogova**, jedinstvo jedinstva, prethodujući postojanju i stvaranju osnove za postojanje, jer iz njega proizlazi postojanje bića i samo biće, i stoga se naziva također **Ocem bića..**

Literatura: Jamblih. O egipatskim misterijama / Prev. Sa starogrčkog.,

uvodni članak L.Yu. Lukomski. – M.: Izdavačka kuća "H.G.S.", 1995.

Izučavajući drevnoegipatske religiozne tekstove, čitatelj se može uvjeriti, da su Egipćani vjerovali u **Jedinog Boga, samopostojećeg, besmrtnog, nevidljivog, vječnog, sveznajućeg, svemoćnog, neshvatljivog, tvorca neba, zemlje i podzemnog svijeta, sazdatelja mora i zemlje,**

muškaraca i žena, životinja i ptica, riba i gmazova, drveća i raslinja, a također beztjelesnih stvorenja — glasnika, koji ispunjavaju njegovu volju i riječ. Točno taj dio iz njihova gledišta treba prepoznati kao temeljno i staviti ga na početak prvog poglavlja našeg kratkog opisa osnovnih religioznih gledišta Egipta, jer su se na tome temeljili njihova religija i teologija u cjelosti. Također treba napomenuti, da, bez obzira koliko daleko išli u prošlost pri izučavanju egipatskih tekstova, malo je vjerojatno da ćemo ikad doći do epohe, kada ovo prekrasno vjerovanje nije postojalo. Jednako je istina i to, da su u Egiptu bile rasprostranjene i politeističke ideje i vjerovanja, koji su se u određenim povijesnim razdobljima razvili do tog stupnja, da su susjedni narodi, pa čak i stranci bili dovedeni u zabludu i smatrali Egipćane mnogobošcima i idolopoklonicima. No, bez obzira na sva slična odstupanja od obveznih obreda, uzvišena ideja **Jedinog Boga** nije ikada izgubljena iz vida. Naprotiv, ona je reproducirana u religioznoj literaturi svih povijesnih perioda. Nema tko može sada reći, kako je došlo do ove izvanredne značajke egipatske religije. Nema ikakvih dokaza toga, da su je, kako tvrde neki, donijeli u Egipat doseljenici s Istoka ili da je ona, kako misle

drugi, nastala među autohtonim žiteljima, obitavajućima u dolini Nila nekoliko desetaka tisućljeća tome unazad. Mi znamo toliko, da je već postojala u tako dalekim vremenima, da je beskorisno godinama mjeriti epohe, minule od tada, od kad je ta ideja nastala i zaživjela u svijesti ljudi.

Literatura: *Magija Drevnog Egipta. Egipatska Magija: tajne Knjige mrtvih / Wallis Budge; [prev. s engl. T.E. Ljubovskoj]. – M.: Tsentrpoligraf, 2004.*

HINDUIZAM

Ja (Atman – op. prev.) učvršćen u jogiju*, opaža Mene u svim stvorenjima, opaža sva stvorenja u Meni, posvuda Jedan opažajući. **Tko Mene u svemu i sve u Meni vidi, za toga Ja nisam izgubljen, i on za Mene nije izgubljen.** Takav jogi, utvrđen u jedinstvu, štujući Mene, koji boravim u svim stvorenjima, uvijek ostaje u Meni u svim okolnostima

* Joga — sanskrska riječ “joga”, bukvalno “povezanost, sjedinjenje, usredotočenje, trud, kontemplacija, učešće, poredak”.

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 6. Stihovi 29-31.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prev. sa sanskrt, uvod. i koment. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. znanosti Turkmen. SSR. - Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. znanosti Turkmen. SSR, 1956.

Onaj, tko je spoznao sebe uz pomoć joge, vidi
Više Ja u svim stvorenjima i sva stvorenja

u višem Ja; posvuda on vidi jedno te isto. Tko vidi Mene posvuda i sve vidi u Meni, toga Ja neću ostaviti, i on neće ostaviti Mene. Tko, utvrđen u jedinstvu, poklanja se Meni, obitavajućemu u svim stvorenjima, takav jogi prebiva u Meni pri svim okolnostima.

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 6. Stihovi 29-31.

Literatura: Bhagavad Gita. (Pjesma Boga) / prijevod sa sanskrta Društvo vedske kulture. – SPb., 1991 / Prijevod na ruski jezik i predgovor Shalagram das (S.M. Neapolitan), 1991.

Najbolji — mudri, nepogrešivo posvećen, predan Jednome. Ja sam mudrome drag iznad svega, i on Meni je drag.

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 7. Stih 17.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prev. sa sanskrta, uvod. i koment. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. znanosti Turkmen. SSR. - Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. znanosti Turkmen. SSR, 1956.

To znanje, koje vidi u svim stvorenjima ujedinjenu Suštinu, Neproložnu, nepodijeljenu u podijeljenome, zna, to znanje sattvično*.

* Sattvično — od sanskrske riječi "sat-tva", bukvalno "valjano; stvarno; istinito; iskreno; čisto; jasno".

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 18. Stih 20.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prev. sa sanskrta, uvod. i koment. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. znanosti Turkmen. SSR. - Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. znanosti Turkmen. SSR, 1956.

Tko spozna toga, koji je Jedan, prostiruća mreža... koji je jedan u nastajanju i postojanju [svijetu], — taj postaje besmrtn.

Izvor: Upanišade. Švetašvatara Upanišada. 3. dio, stih 1.

Literatura: Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Lodomir, 1991.

Veće od svega je — **Brahman***, Vrhovni, Beskrajni, tajnovit u svim stvorenjima, u tijelu svakom, **jedini, obgrljuje Vaseljenu**, — spoznavši ovog vladara, postaje se besmrtn. Ja poznajem tog Purušu** , Vrhovnog, zračćeg kao sunce, [nalazećega] na drugoj strani mraka, — samo spoznajući njega, [čovjek] nadmašuje smrt; nema druge staze, [kojom bi moguće bilo] slijediti život besmrtni. Njegova je beskrajnost iznad svega, što je manje ili veliko, od kojeg većeg nema, **jedini**, on stoji poput drveta nepresušnog, utvrđenog u nebesa; tim Purušom **napunjeno jest sve [svijet]**.

* *Brahman - od sanskrske riječi "brahman", bukvalno "rast, uveličanje, razvitak", "raširivanje, rastezanje, rasprostranjenje", "evolucija, raspoređivanje", "razrađivanje, sazdanje", "raspuhavanje, uzdizanje, bubrenje, narastajuće iz duha ili duše", " मलम्बा "; Vrhovno Stvorenje, Sazdatelj, Bog-Tvorac.*

** *Puruša — od sanskrske riječi "puruša", bukvalno "čovjek". U drevnoindijskoj mitologiji prvočovjek, iz kojeg su proizašli elementi kozmosa, vaseljenska duša. "Ja" u nekim filozofskim sustavima. U Upanišadama Puruša — životni princip, oduševljavajući ljudi i drugih stvorenja. Ponekad je Puruša poistovjećen s Atmanom.*

Izvor: *Upanišade. Švetašvatara Upanišada. 3. dio, stihovi 7-9.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladomir, 1991.*

Uistinu spoznajući Onoga, koji je Jedini, vladajućim nad izvorom svega, u kojemu je sadržan cijeli ovaj svijet u vrijeme stvaranja i u trenutku rastvaranja, — istinski spoznajući Njega koji je Gospodar, dar blagoslova, Divni Bog, postiže se beskonačni spokoj...

...Poznavajući [toga, tko je] suptilniji od najsuptilnijeg, [prebivajućeg] u središtu kaosa, sveopćeg tvorca, mnogoobraznog, **Jedinog, obgrlitelja svemira, donositelja sreće, [čovjek] ide k vječnomu spokoju.** Uistinu, on je čuvar svijeta u vremenu, sveopći gospodar, skriven u svim stvorenjima...

...Poznavajući njega, tako [čovjek] rasjeca čvorove smrti.

Poznavajući suptilnog, poput filma na rubu pročišćenog masla, prinositelja sreće, skritog u svim stvorenjima.

Spoznavajući jedinog boga, obgrlitelja Vaseljene, [čovjek] oslobađa se od svih vezivanja.

Taj bog, sazdatelj svega, veliki Atman*, postojano prebivajući u srcima ljudskim, Spoznati srcem, mišlju, razumom. **Ti, koji znaju njega, postaju besmrtni.**

* *Atman* - od sanskrske riječi "ātman" (od "an" — disati; "at" — kretati se); *Duša*, *Duh*, *život*, *zakon*, *prauzrok*, *izvor života i opažanja*; *individualna (odijeljena, pojedinačna) Duša*.

Izvor: *Upanišade. Švetašvatara Upanišada. 4. dio, stihovi 11, 14-17.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.*

Nikoga ne bijaše prije njega na svijetu, nad Njim nema vladara, nema od njega iti znaka. On — uzrok, vladar vladarima organima djelovanja, On je bez rodonačelnika ili kontrolora.

Izvor: *Upanišade. Švetašvatara Upanišada. 6. dio, stih 9.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.*

Jedini Bog, skriven u svim stvorenjima, всепроникающий, *Atman* umutar svih stvorenja, nadziratelj djelovanja, obitavajući u svim stvorenjima, svjedok, mislitelj, jedinstven i lišen svojstava; jedan vladar mnogih neaktivnih, koji umnožava jedno sjeme, — [samo] **tim mudracima, koji vide njega u samome sebi, [pripada] vječna sreća, i ne drugima.**

Izvor: *Upanišade. Švetašvatara Upanišada. 6. dio, stihovi 11-12.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.*

Uistinu, u početku bijaše **Brahmanom, jedinim, beskonačnim, beskonačnim na**

istoku, besknačnim na jugu, besknačnim na zapadu, besknačnim na sjeveru, besknačnim gore, i dolje, i na svim stranama. Za njega nema istoka i drugih pravaca — poprijeko, ili dolje, ili gore. Nedostižnim je ovaj vrhovni Atman — bezgranični, nerođeni, nezamislivi, neumislivi, ovaj Atman prostranstva. Kad sve umre, on je jedini budan. Uistinu, iz tog prostranstva on probuđuje taj djelić mišljenja. Zahvaljujući njemu [sve] to misli, u njemu ono i isčezava. Ovo je njegova blistava slika, koja grije na tom suncu, čudesni svijet u ognju bez dima ili isto [to], što, budući da je u želucu, probavlja hranu. Jer rečeno je: **I onaj, koji je u ognju, i onaj koji je u srcu, i onaj, koji je na suncu, — jedan je. — Tko zna to, on ide k jedinstvu s jedinim.**

Izvor: Upanišade. Švešašvatara Upanišada. 6. dio, stih 17.

Literatura: Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Svrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.

Bog je jedan, no sakriven od nas iluzornim svijetom. Ostavi sve: zablude, nevjerna djela — i tada će se Nevidljivi pojavljivati svuda.

Literatura: Granthavali (Zbirka). Prev. s braja jezika i komentari N.B. Gafurova. Uvod N. B. Gafurova i N.M. Sazonova. – M.: Nauka. Glavno izdanje orijentalne književnosti, 1992.

Jer **jedini Atman** **prebiva u svakom stvorenju**; On se čini jednim ili u mnoštvu, poput [odraza]   mjeseca   u   vodi.

Izvor: *Upanišade. Brahmbindu Upanišada. Stih 12.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladomir, 1991.*

Uistinu, on — veliki nerođeni Atman, koji se sastoji iz znanja, [smještenog] među čuvstva. U tom prostranstvu u srcu leži gospodar svega, vladar svega, zapovjeditelj svega. On ne postaje od dobrog djela većim i ne postaje od lošega djela manjim. **On — gospodar ukupnog, on — zapovjeditelj stvorenja, on — čuvar stvorenja.** On — most, [koji služi kao] granica za razdvajanje tih svjetova.

Izvor: *Upanišade. Brihadaranyaka Upanišada. Glava 4. Brahmana 4.*

Literatura: *Upanišade. Brihadaranyaka Upanišada / prev. sa sanskrta, predgovor. i komentari. I. J. Syrkina; [odn. izd. T. J. Elizarenkova]. - M.: Ladomir: Znanost, 1991*

ZOROASTRIZAM

Jedini dobri bog — Ahura Mazda*,
«Gospodar Mudri». Zoroastrijski izvori obično ga nazivaju «Duhom», no kao čista apstrakcija on se pojavljuje samo u najdrevnijim tekstovima «Avesta» — «Gatah».

* Ahura-Mazda u prijevodu s drevnoperzijskog znači "Vladar Mudrosti" ili "Vladar Sveznajući". Poslije ime Ahura Mazda u grčkoj varijanti već zvuči kao Ormuzd, Oromaz. To "ime" je nastalo od dvije drevnoiranske riječi koje imaju arijske (indoiranske) korijene. "Ahura" odgovara sanskrtskoj riječi "asura" — "gospodar", a "mazdā" — indijskoj "mēdhā", to jest "mudrost, poimanje".

Literatura: Mitovi drevnog i ranosrednjovjekovnog Irana / I.V. Rak. – SPb.: Žurnal «Neva»: Izdv.- trgov. kuća «Ljet. vrt», 1998.

Zoroaster*... proglasio je **Ahura-Mazdu jedinstvenim nestvorenim bogom, postojećim vječno, tvorcem svega dobroga, uključujući sva druga ljubazna i dobra božanstva... u početku je postojalo samo jedno božanstvo — Ahura-Mazda, sveznajući i premudri, pravedni i ljubazni, iz kojeg su priozašla sva ostala dobra božanstva.**

* Zoroaster, Zarathuštra — prorok, propovijedao učenje o Ahura Mazdi na teritorijima Drevne Perzije (u I tisućljeću prije naše ere).

Literatura: *Zoroastrijanci. Vjerovanja i običaji / Mary Boyce; [Prev. Sa engl. i bilješ. I.M. Steblin-Kamensky; Odn. izd. i ured. poslije, c. 278-299, E.A. Grantovsky]; Institut za orijentalne studije. – M.: Nauka, 1987.*

Ahura Mazda, jedini u životu i mudrosti Njegovoj.

Izvor: *Avesta. Gate Zaratuštrine. Gata Ahunavaiti. Himna 2. Jasna 29. Stih 6.*

Literatura: *Gate: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

U ime Ormazda, najvećeg i mudrog, svevladajućeg, sveznajućeg i svemogućeg, **koji je duh sred duhova, i iz njegovog postojanja, odjeljenog u jedinstvu, bilo je tvorenje pravednih.** On je stvorio također, posredstvom sopstvenih neprevaziđenih sila, **sedam najviših arhanđela**, sve anđele duhovnog i svjetovnog postojanja.

Izvor: *Skand-humanig-vizar («Obrazloženje koje raspršuje sumnje»).*

Literatura: *Ontološki aspekti iranskih utjecaja na ranogrčku filozofiju: disertacija za stupanj kandidata filozofskih nauka / dr. Sc. M.N. Wolf. – Zajednički institut za povijest, filologiju i filozofiju Ruske akademije nauka, 2003.*

DŽAINIZAM

Atman je jedan.

Izvor: *Sthananga-sutra*. Poglavlje 1. Šloka 2.

Literatura: *Sthananga-sutra* / ruski prijevod: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Zaklada Jainworld, 2008.

Onaj, koji je uistinu spoznao **ujedinjenu čistu prirodu Atmana** u obliku, dostupnu razumljivo s pomoću svetih spisa, toga mudraca, koji osvjetljava svijet, naziva se šruta-kevali.

Izvor: *Samayasara*. Poglavlje 1. Šloka 9.

Literatura: *Samayasara*. Acharya Kundakunda / prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.

U Atmana nema mjesta materijalnoj i mislenoj karmi, pa stoga, ostavljajući ove, porhani isto u svojem umu jednu misao — promišljanja dostojno samo je vječno, neizmjenjiva i **jedina priroda [Atman]**.

Izvor: *Samayasara*. Poglavlje 7. Šloka 11.

Literatura: *Samayasara*. Acharya Kundakunda / prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.

TAOIZAM

Put-Tao* je pust, no pri korištenju neiscrpan. O kako je **dubok** on, poput **pretka svih stvorenja!** Sakrij strogost sviju i razveži uzlove, umiri svoju svjetlost i postani poput prašine. O! Tone on u bezdanu stvorenja i kako bi postojao u njima i sada! Ne znam ja, čije je on dijete, no **on prethodi Nebeskom Vladaru.**

* *Tao* — kineska riječ, koja znači *Bog, logos, put; koncept drevnokineske filozofije, označava to, što: nema ni imena, ni forme; bivajući vječno jednim, nepromjenjenim, neprolaznim, postoji vjekovima; biva nečujnim, nevidljivim — neopredjeljenim, no savršenim; biva u stanju spokoja i nezaobilaznog kretanja; djelujući kao prvotni uzrok svih promjena, — to je "majka svih stvari", "korijen svega". Tao — ("sve-jedan" po Lao-tzuu) — ovisi samo od sebe samog: "čovjek ovisi o zemlji, zemlja od neba (kosmosa), nebo — o Tau, a Tao — o sebi samome".*

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 4.*

Literatura: *Taoizam. "Tao-Te Ching" / E.A. Torčinov. - 2. izd. - SPb.: Azbuka-klasika: Petersburg. Orijentalne studije, 2004.*

Tao — duboki [temelj] svih stvari.

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 62.*

Literatura: *Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Vrlini / prev., predgov., koment. Yang Hing-shun, «Lenzi» – prev. i koment. L. D. Pozdneyeva]. – M.: Izd-kuća AST: Astral, 2011.*

« U davna vremena **Jedan**

U sve je stvari ušao.

Učinivši Nebo bistrim, a Zemlju — tvrdom,

Iskrom duh ozario,

Povodnjem napunio ravnice.

Sve je oživjelo, u sebi oćutivši Jedno».

Izvor: Tao Te Ching. Zhang 39.

Literatura: Tao Te Ching: Knjiga o Putu i Vrlini: s paralelama iz Biblije i Bhagavad Gite / Lao Tzu; [komp., prev., pjesn. aranžman i koment. S.N. Batonova]. – 2. izd. – M.: KSP+: Riječ i djelo, 1999.

Kamo god pogledate, **posvuda je Veliki put. Njime je preplavljena svaka stvar preko ruba. Sve postojeće u njemu dobiva početak,**

Odbijanje ni jedno stvorenje ne susreće.

No Put, dajući svjetlo kreacijama svijeta,

Sebi ne podčinjava iti jedno od njih.

Sviju hrani, oko svakog brine...

Izvor: Tao Te Ching. Zhang 14.

Literatura: Tao Te Ching: Knjiga o Putu i Vrlini: s paralelama iz Biblije i Bhagavad Gite / Lao Tzu; [komp., prev., pjesn. aranžman i koment. S.N. Batonova]. – 2. izd. – M.: KSP+: Riječ i djelo, 1999.

Govore, da je on neulovljiv:

Koliko da gledali - ne pojavljuje se.

Govore, on se rijetko susreće:

Koliko da osluškivali — miran je i tih.

Neopipljivim ga nazivaju:

I uhvativši, sve nećete uhvatiti.

Tako se opisuje Jednog,

Na čestice neprebrojivog.

Uzlazeći, ne daje svjetlosti.
Zalazeći, tama ga ne obavija.
Daleko se proteže
Do posijeda tih bezimernih,
Čija su podrijetla prije početka stvaranja.
Nazvati ga neotkrivenim obrascem
Mi bismo mogli, kao i obrisom bez
obilježja, A tako i neopredjeljenosti u
oblaku.
Sudariti ćete se s njim, no čela mu
nevidjeti, Žureći za njim, ne razlikovati i
leđa.
Drevnoga slijedite Put, ne izgubivši se
i neometeni...

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 14.*

Literatura: *Tao Te Ching: Knjiga o Putu i Vrlini: s paralelama iz Biblije i Bhagavad Gite / Lao Tzu; [komp., prev., pjesn. aranžman i koment. S.N. Batonova]. – 2. izd. – M.: KSP+: Riječ i djelo, 1999.*

Evo Stvari, u Kaosu ostvarene, prije Neba i
Zemlje rođene! O nijemo! O **bezoblično! Sam
stojiš i ne mijenjaš se, okružuješ sve
postojanje i ne umireš!** Tebe se može zvati
Majkom Podnebeskom.

Ja ne znam tovjega imena, no, obilježavajući
znakom, nazivaju tebe Putem-Tao. Trudeći se,
nazivam tebe Sjajnim.

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 25.*

Literatura: *Taoizam. "Tao-Te Ching" / E.A. Torčinov. - 2. izd. - SPb.:
Azbuka-klasika: Petersburg. Orijentalne studije, 2004.*

JUDAIZAM

On je Jedan, i nema drugoga, tko bi bio ravan s Njim ... On je Jedan, i nitko drugi nije tako jedan; On je skriven, i i nema ograničenja jedinstvu Njega.

Izvor: Sidur «Vrata Molitve». Molitve, predhodeće jutarnjoj službi, «Shacharit».

Literatura: Sidur «Vrata Molitve» s transliteracijom na radne dane, Subotom i Praznikom nusah «Ashkenaz»: prijevod, komentari i objašnjenja redosljeda molitava / pod red. Pinchasa Polonsky-og. – Jeruzalem: «Machanaim», 2008.

Uostalom otac je jedan u svih nas, napokon B-g jedan je stvorio nas!

Izvor: Tanah. Trey Asar. Malahi. Poglavlje 2. Stih 10.

Literatura: Tanah. Prvi i posljednji Proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.

Slušaj, Izraele, G-spod', B-g naš, G-spod' jedan.

Izvor: Tanah. Dvorište. Voeshanan. Poglavlje 6. Stih 4. **Literatura:** Tanah. Prvi i posljednji Proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.

Blagoslovljen Bog Svemoćni, Svemoćni Izrael, tvoreći čudesa jedan.

Izvor: Tegilim. Knjiga druga. Poglavlje 72. Stih 18.

Literatura: Tanah. Prvi i posljednji Proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.

«Nema među bogovima poput Tebe, Gospode, i nema djela, poput Tvojih. Svi narodi,

koje si Ti stvorio, doći će i pokloniti pred Tobom, Gospode, budu slavili ime Tvoje, jer Ti si velik i tvoriš čudesa — **Ti, Svesilni, jedan.**

Izvor: *Tegilim. Knjiga treća. Poglavlje 86. Stihovi 8, 9, 10.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji Proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

KRŠĆANSTVO

Ja jesam loza, a vi grane; tko prebiva u Meni, i Ja u njemu, taj donosi mnogo ploda; jer bez Mene ne možete učiniti išta.

Izvor: *Biblija. Evanđelje o Ivanu15:5.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

A ovo je život vječni, da znaju Tebe, jedinoga istinskog Boga, i poslanog Tobom Isusa Krista.

Izvor: *Biblija. Evanđelje o Ivanu17:3.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Da budu svi jedno, kao Ti, Oče, u Meni što si, u Ja u Tebi, tako i oni da budu u Nama jedno.

Izvor: *Biblija. Evanđelje o Ivanu17:21.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

A Kralju vjekova, besmrtnome, nevidljivome, **jedinome premudrom Bogu** čast i slava u vijeke vjekova. Amen.

Izvor: *Biblija. Prva poslanica Timoteju Svetog Apostola Pavla 1:17.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

I ocem sebi ne zovite ikoga na zemlji, jer **jedan je u vas Otac, Koji je na nebesima.**

Izvor: *Biblija. Evanđelje po Mateju 23:9.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Ti, **Gospodine, jedini**, Ti sazdao si nebo, nebesa nebesa i svu vojsku njihovu, zemlju i sve, što je na njoj, mora i sve, što je u njima, i **Ti oživljavaš sve njih**, i nebeske vojske Tebi se klanjaju.

Izvor: *Biblija. Stari zavjet.. Knjiga Nehemijina 9:6.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Ja prvi i Ja posljednji, osim Mene nema Boga.

Izvor: *Biblija. Stari zavjet. Knjiga Proroka Izaije 44:6.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Jer ovako govori Gospodin, stvoritelj nebesa, On, Bog, koji je oblikovao zemlju i sazdao je; On koji ju je utvrdio, nije ju uzalud stvorio; On ju je uobličio za obitavanje: **Ja sam Gospodin, i nema drugoga.**

Izvor: *Biblija. Stari zavjet. Knjiga Proroka Izaije 45:18.*

Literatura: : *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

ISLAM

Allah jest — nema boga osim Njega, Živoga i Vječnoga! e obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna - drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvaća i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On - Svevišnji, Veličanstveni!

Izvor: *Kur'an. Sura 2 «Al-Baqara» («Krava»). Ajet 255.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Samo je On - Bog, i ja nemam ništa s tim što vi smatrate druge Njemu ravnim.

Izvor: *Kur'an. Sura 6 «Al-An'am» («Stoka»). Ajet 19.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Reci: «**Ko je Gospodar nebesa i Zemlje?**». - i odgovori: «**Allah**». eci: "Pa zašto ste onda umjesto Njega kao zaštitnike prihvatili one koji sami sebi ne mogu neku korist pribaviti niti od sebe kakvu štetu otkloniti?" Reci: "Zar su jednaki slijepac i onaj koji vidi, ili, zar su isto tmine i svjetlo, ili, zar oni koje su učinili Allahu ravnim stvaraju kao što On stvara, pa im se stvaranje čini slično?" Reci: «**Allah je Stvoritelj svega i On - Jedinostveni i Svemogući**».

Izvor: *Kur'an. Sura 13 «Ar-Ra'd» («Grom»). Ajet 16.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

U ime Allaha, Milostivog, Milosrdnog! Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Milostivom, Milosrdnom, Vladaru Dana sudnjega! **Tebi jedinom mi se klanjamo i Tebe jedinog za pomoć molimo.**

Izvor: *Kur'an. Sura 1 «Al-Fatiha» («Pristup Kur'anu»). Ajeti 1-5.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Recite: "Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu (Abrahamu), Ismailu (Ishmaelu), Ishaku (Isaacu), Jakubu (Jakovu) i plemenima (dvanaest sinova Jakuba), i u ono što je dato Musau (Mojsije) i Issi (Isusu) i ono što je prorocima

dato od Gospodara njihova. Mi ne pravimo ikakve razlike među njima, i **Njemu jedinomu mi se pokoravamo**». Pa, ako budu vjerovali u ono u što vi vjerujete, na Pravome su putu; a ako glave okrenu, oni su onda samo inadžije i Allah će te sigurno od njih zaštititi, jer On sve čuje i sve zna.

Izvor: Kur'an. Sura 2 «Al-Baqara» («Krava»). Ajeti 136-137.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

Vaš Bog — Bog je Jedinstveni. Nema boga osim Njega, Milostivog, Milosrdnog.

Izvor: Kur'an. Sura 2 «Al-Baqara» («Krava»). Ajeti 163.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

Allah kaže: "Dvojici bogova se na klanjajte! **samo je jedan Bog...**»

Izvor: Kur'an. Sura 16 «An-Nahl» («Pčele»). Ajeti 51.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

Reci: "Ja samo opominjem; **nema boga osim Jedinstvenog i Svemogućeg Allaha.** Gospodara nebesa i Zemlje i onoga što je između njih, Silnoga, Sveoprašajućeg».

Izvor: Kur'an. Sura 38 «Sad» («Sad»). Ajeti 65-66.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

Reci: **«On — Allah Jedini, Allah Svima Utočišni. On nije rodio i rođen nije, i nema ikoga, ravnoga Njemu».**

Izvor: *Kur'an. Sura 112 «Al-Ihlas» («Iskrenost»). Ajeti 1-4.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Allah u islamu — **jedini i jedinstveni bog, tvorac svijeta** i gospodar Sudnjeg dana, koji je poslao Muhammeda ljudima kao svog glasnika. Najkraći simbol vjere islama glasi: **«Nema drugog božanstva, osim Allaha, i Muhammed je Allahov poslanik!»**

Literatura: *Islam: Enciklopedijski rječnik. G.V. Miloslavski, Yu.A. Petrosyan, M.B. Piotrovski. CM. Prozorov (izvršni tajnik). Urednik izdavačke kuće L.V. Negrya - M.: Znanost. Glavno izdanje orijentalne književnosti, 1991.*

SUFIZAM

Kad čovjek poznaje Boga, može potvrditi **Njegovo jedinstvo** i proglasiti: da je **On jedan**, da nije uključen u spajanja i razdvajanja, nepodvrgnut dvijstvenosti; da je **Njegovo jedinstvo nedjeljivo i nerasclanjivo**.

Izvor: *Traktat «Al-Khujwiri»*. Poglavlje 16.

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstariji perzijski. rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engl. A. Orlova]. – M.: Jedinstvo, 2004.*

Riječi velikih svetaca mogu poprimiti stotinu različitih oblika. Ali može li uopće biti dvojestvenosti, ako je **Bog jedan i Put jedan? One su različite po formi, ali iste po smislu.**

Literatura: *U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. – M.: Nauč.-izd. centar «Ladomir», 1995.*

Sve dok imate sumnje u svom srcu, prepoznajte li Ga kao jednog ili ne, svejedno **On je jedan.**

Literatura: *Sufijska mudrost / Sast. V.V. Lavski. – M.: Aleteya, 2002.*

Tko je dosegao do suštine, taj je odvratio pogled od svega stvorenog i, potpuno se samouništivši, **gledajući samo na Svejedinoga, požurio k punini vječnoga života.**

Izvor: *Traktat «Al-Khujwiri»*. Poglavlje 2.

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstariji perzijski. rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. S engl. A. Orlova]. – M.: Jedinstvo, 2004.*

SIKHIZAM

Ek-Om-Kar — **Bog je Jedan i samo Jedan.**
 Sat-Nam — On je vječna istina.
 Karta-Purkh — Sazdatelj,
Sveprožimajući Božanstveni Duh,
 Nirbhao-Nirvair — Neustrašivi,
 Neznajući mržnje i neprijateljsta,
 Akal-Murat — **Besmrtni Postojeći**
 Ajuni, Saibhang — Nerođeni,
 Sam po Sebi Postojeći
 Gurparsad— Razotkrivajući
 Po Svojoj Sopstvenoj Milosti.

Izvor: *Guru Granth Sahib. Mul-Mantara ili Zachin Japji.*

Literatura: *Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl: I.N. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.*

Kad bih živio milijune godina, jedući samo zrak, kad bih živio u pećini, ne videći ni sunca, ni mjeseca, pa čak ni snove, ne bih mogao izraziti Tvoju veličinu; kakvim ću velikim Imenom Tebe nazvati? O **uistinu Jedini**, neimajući forme, Ti — na Svojem mjestu.

Izvor: *Guru Grant Sahib. Sri Rag Mohalla 1.*

Literatura: *Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl: I.N. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.*

Jest **jedan Bog**, stvorio Brahmū; **Jedan Bog** — tvorac našeg poimanja. Od **jednog Boga** — planine i svjetska epohe. **Jedan Bog** — davatelj znanja... Ako čovjek spozna,

shvati i razumije to, što čita, na kraju krajeva on saznaje, da **Istinski Jedini Jest posvuda**. Blagočastivi znaju i poimlju istinu — bez **Istinski Jedinog** svijet je nestvaran.

Izvor: *Guru Grant Sahib. Ramkali Mohalla 1 - Dakhni Omkar.*

Literatura: *Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl: I.N. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.*

Jest samo **Jedini Bog**, Vječna Istina,
Svemogući Sazdatelj, Neustrašivi,
Nepoznajući mržnje i neprijateljstva,
Besmrtna Realnost, Nerođeni,
U sebi i za sebe Postojeći;
Njegovoj Milošću ti ćeš **služiti Jedinome**
Istinskom prije stvaranja, **Jedinome**
Istinskom na početku stvaranja.

Izvor: *Guru Granth Sahib. Početni Japji.*

Literatura: *Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl: I.N. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.*

VJEROVANJA NARODA SVIJETA

NARODI DALEKOG ISTOKA

Nivkhi i Nanai

Istraživač Sikachi-Alyan* fenomena A.P. Okladnikov (1908. - 1981.) kamene slike tumači na sljedeći način:

«Maske» Priamurja imaju realistički i animistički karakter. U osnovama ove umjetnosti leži svjetonazor šumskih Nanai-lovaca, gdje dominira **Vrhovni Duh**.

Kao ornament kamenih rezbarija služe glatke krivulje i razmotane spirale. U maskama postoji određeno **jedinstvo**, kao i sličnost s maskama Nove Gvineje. Maske — to su slike duhova, ili slike **Jedinog Duha U raznim Njegovim varijantama**. Amurska spirala, koja izgleda poput uzorka, simbolizira bljesak Božanstvenog sunca...

... Sumirajući stavove istraživača naroda Dalekog istoka, dolazimo do zaključka, da je religijska kultura Nivkha i Nanaija sadržavala određena znanja o Primarnom uzroku svega što postoji — Stvoritelju svijeta:

- 1 U mitologiji ovih naroda postoji ideja o **Jedinom Vrhovnom Božanstvu**.
- 2 Ovo Božanstvo jest **Stvoritelj** ljudi i svega postojećeg će na ovom svijetu.
- 3 **Vrhovno Božanstvo** je zakonodavac etičkih pravila, po kojima živi narod.
- 4 Društveni život unutar plemena temelji se na altruizmu kao najvišoj manifestaciji moralnog dobra.
- 5 Postoji razvijeno razumijevanje zagrobnog života i postojanja duše.
- 6 U vjerskoj tradiciji ovih plemena odsutan je kult predaka.
- 7 U folklornom nasljeđu postojano se prati ideja pobjede dobra nad zlom.
- 8 Kamene rezbarije Sikachi-Alyan fenomena ukazuju na prisustvo **Jedinog Vrhovnog Duha** pri vršenju vjerskih inicijacija na ovom mjestu.
- 9 Taj Duh je Zaštitnik plemena, Vrhovno biće, Demiurg.

10 U kozmogonskom modelu svijeta ovih naroda postoje paralele s poviješću stvaranja svijeta po biblijskoj knjizi Postanka.

Prema francuskom učenjaku-tomistu Etienneu Gilsonu (Gilson Etienne, 1884 — 1978), «razumne stvari su posljedice božanskog uzroka; znači, na se njih možemo osloniti u potrazi za neizravnim znanjem o Bogu kao njihovom temeljnom uzroku». Posljedično tome, prvobitna plemena, uzimajući u obzir objekte vidljivog svijeta, mogli su i kroz prirodno Otkrivenje doći do zaključka o **Jednom Arhitekti i Zakonodavcu čitavog makrokozmosa**.

To nas dovodi do uvjerenja ne samo o proto-monoteizmu religiozne kulture takvih prvobitnih etnosa, kao što su Nivkhsi i Nanai, već i do toga, da postoje i drugi prvobitni narodi koji imaju ideje o **Jednom Vrhovnom Božanstvu**, koje još uvijek čeka svojeg istraživača.

* *Petroglifi Sikachi-Alyan (Amurski petroglifi) - petroglifi (rezbarija na stijenama) na površini bazaltnih gromada, smješteni u blizini nanajskog sela Sikachi-Alyan i sela Mališevo (teritorij Habarovsk, Rusija). Najraniji petroglifi datiraju iz XII-XI tisućljeća pr.n. e..*

Literatura: *Religijske ideje o stvoritelju svijeta u primitivnoj kulturi naroda Dalekog istoka: Nivkhs i Nanai / G.D. Golubev // Kršćansko čitanje, № 3. – Sankt Peterburg, 2013.*

UGROFINSKI NARODI

Mari, Čeremisi

Sva religijska vjerovanja nekrštenih čeremisa Kazanske provincije nalaze se u sljedećim odredbama:

101 **Bog je jedan**, no ljudi mu vjeruju različito, tako da svaki narod ima svoju vjeru, kao što svako drvo u šumi ima svoje lišće i cvijeće. Na zemlji postoji 77 vjera, jer ljudi govore 77 jezika.

102 Sva vjerovanja su ugodna Bogu, tako što je on sam svakom narodu dao svoju vjeru.

Literatura: *Vjerovanja nekrštenih čeremisa Kazanske provincije / V.P. Vishnevsky// Prigodna knjiga Kazanske provincije za 1863. godinu – Kazanj, 1862.*

Mordovci

Istraživač života i kulture mordovskog naroda P.I. Melnikov (Andrey Pechersky) pisao je, da su mokšani i erzyanci vjerovali u **jednog Boga**, koji je stvorio cijeli svijet.

Literatura: *Kultura, ekonomske aktivnosti i jezik drevnih Mordovaca (preci Moksha i Erzya) / O.E. Poljakov, M.Z. Levin // Bilten Mordovskog sveučilišta.* – 2015.

TURKIJSKI NARODI

Čuvaši

U čuvaškom paganstvu pronalaze se jasni tragovi **pramonoteizma**, i na njihovoj osnovi neki moderni znanstvenici iznose hipotezu prema kojoj paganstvo čuvaša nije išta drugo, već monoteizam...

Dakle, sve hipoteze vode do ideje da sva raznolikost oblika čuvaške religije, kao i bilo koje druge, dovode do **jedinstvene praosnove**, koja se ne može protumačiti kao monoteizam u smislu u kojem ovaj koncept koriste suvremeni istraživači u odnosu na tradicionalna čuvaška vjerovanja. S tim u vezi, potrebno je istaknuti još jednu okolnost koju znanstvenici obično zanemaruju, iako ona igra važnu ulogu za one koji žele razotkriti tajne mitološkog procesa. To se odnosi na razliku ili čak jaz između ideja modernih znanstvenika i percepcije drevnih ljudi. Razlika je u činjenici da mozak modernog čovjeka, posebno istraživača, naviknutog cijepati sve pojave na sastavne elemente, povlačeći zamišljene crte između njih, stvara kontradikciju između općeg i posebnog, dijela i cjeline.

Naši su preci sve doživljavali drugačije. **«Čuvstvenost sa samog početka jedinstva nečega božanskog, obuhvaćajućeg i prodirućeg u sav svijet.** Ali to jedinstvo nije bilo trajno i na kraju ograničeno ni na jednog boga, bilo je povezano, ovisno o okolnostima, s jednim ili drugim. U ovom slučaju, svakom od njih pripisana su svojstva ne samo **duhovnog**, no i **jedinstvenog božanstva**, naravno, ne s odricanjem svih drugih, već sa **pretvarajući ih u imena i attribute sve-jednog**». Drugim riječima, nema proturječja u činjenici da je, s jedne strane, čuvaški panteon višeslojna hijerarhijska struktura, a s druge strane — **imena svih bogova su atributi, funkcionalne definicije vrhovnog (jedinstvenog) božanstva...**

U vjerovanjima Čuvaša i njihovih predaka odražavala su se zajednička ljudska pamćenja **o jedinom rodonačelniku svega postojećeg.** Ova se sjećanja najpotpunije odražavaju u rječniku...

Literatura: Mitološke univerzalije tradicionalnih čuvaških vjerovanja / Gerasimova Natalya Ivanovna // Bilten Državnog pedagoškog sveučilišta u Čuvašu. I.Y. Yakovleva, № 3-2 (95). – Čeboksari, 2017.

Čerkezi (Adigejci)

Vjeruju u **jedinog Boga** i nazivaju ga «tga» i «tgar», Čerkezi su prepoznali božanstvo u tri osobe: Tga-Shhuo (veliki Bog), Margem-TgaPShi (Marija-Bog-princ) i Shergupz (smisao i značenje ove riječi su izgubljeni)...

Literatura: N. Dubrovin. *Čerkezi (Adigejci). Vojna zbirka, № 3-6, 1870.*

Abhazi

U Abhaza je **jedan Bog**. To je Ancea* — **Bog-stvoritelj i sazdatelj svega svijeta. Toga jedinog vrhovnog Boga štiju sljedbenici svih svjetskih religija, no svatko na svoj način.** U Boga imaju apaimbari** — «anđeli, viša stvorenja, sluge i predstavnici Boga na Zemlji», koji izvještavaju Boga o svemu što se događa. Među apaimbarima najcjenjeniji je Dydrypsh.

Koliko odgovaraju stvarnosti ideje o tome, da su Abhazi imali mnogo bogova, tj. o tome, da su izvorno bili mnogobošci (pagani)? Podaci prikupljeni tijekom nekoliko godina terenskih istraživanja u Abhaziji o religijskim vjerovanjima i ritualima u tradicionalnoj abhaškoj religiji to i na koji način ne potvrđuju. Suprotno tome, dopuštaju nam zaključiti da se u ovom slučaju radi o apsolutno očitoj

monoteističkoj religiji čija je središnja ideja postojanje **jedinstvenog Boga-Stvoritelja (Ancea)**. **Ancea je beskonačno višestruk u svojim projavljenjima, on je prvoizvornik svega postojećeg.** To jest, suglasno K. Thieleu, religija Abhaza zadovoljava definiciju «strogog monoteizma».

* Neophodno je napomenuti, da su se koristili u prošlih i sadašnjih autora koji su pisali na ruskom jeziku za označavanje vrhovnog boga Abhaza imena Antsa i Antsva vrlo približna i da postoje različite varijante njihovog pravopisa.

** "Apaimbar" — moguće prevesti kao "prorok", kao i "stariji čovjek".

Literatura: *Religija suvremenih Abhazijaca: relikv pramonoteizma? / viši istraživač na Institutu za orijentalne studije Ruske akademije znanosti, voditelj terenskog istraživanja u Abhaziji - Alexander Borisovich Krylov // Srednja Azija i Kavkaz (Švedska), №3, 1999.*

NARODI SREDNJE AZIJE

Mongoli

Evo izjave Velikog Kana Monaha: «Mi, Mongoli, vjerujemo da postoji **samo jedan Bog...** Dao je čovjeku mnogo prstiju i, na isti način, dao mu je mnogo načina».

Literatura: *O. N. Čeglakov. Jedna religija. // CONCORD №4. Društvo «pozi na kulturu» — SPB.: 2015.*

Tangrizam

Tangristi su vjerovali, da zapravo oni vjeruju u istog Boga kao i kršćani, muslimani, Židovi, da su sve religije različiti putovi koji vode ka jedinom i velikom Bogu. Iznenadili su ih beskrajni vjerski sporovi i neslaganja naseljenih naroda. U njihovim su se očima svećenici svih velikih monoteističkih religija molili istom Bogu. U pismu koje je francuski kralj primio 1248. godine od predstavnika Velikog kana u Iranu, čitamo: „Gospodar svijeta naređuje, da **ne smije biti, Suglasno volji Boga, nikakve razlike** među Latinjanima, Grcima, Armencima, Nestorijancima, Jakobitima i svima, koji štují Križ: u našim očima oni su svi jednaki.

Suvremeni tangrizam temelji se na definiciji Boga (Tangra) kao skupu sila nepoznatih znanosti, polja i njihovih izvora, sposobnih pomoći čovjeku. Njegov je kredo formuliran u terminima prihvatljivima za sve sljedećom definicijom: «**Jest mnogo staza k jedinom Bogu** i neophodno je vjerovati tako, kako ne bi naštetio drugima. Neka ova vjera promiče ujedinjenje ljudi dobre volje, tako da čovječanstvo živi u harmoniji i može riješiti sve zadatke koje se pred njim pojave i

probleme!» Teris je započeo 1983. znanstveno istraživanje tradicionalnih vjerovanja Jakuta. On navodi, da postoji **samo jedan Bog**, nazvan u Jakuta Tangara (Tangra): «Tatra (Tangara) jest — **živa sila, stvoritelj Vaseljene...** Tangara, stvoritelj svemira, je **jedinstven** i njega (Jakuti) zovu Blistavi Bog-gospodar (Aiyoy Toyon / točnije Aar Toyon).

Literatura: O. N. Čeglakov. *Jedna religija. // CONCORD №4. Društvo «pozi na kulturu» – SPB.: 2015.*

NARODI JAPANANA

Ainu

Ainu — najstariji naseljenici japanskih otoka ... Božanstva u mitovima o Ainua označena su riječju «kamui», što znači «onaj, koji (ili «ono, što») pokriva»... **Vrhovni Bog** nosi ime **Pase Kamui** (to jest, «stvoritelj i vladar neba») ili **Kotan kara kamui**, **Mosiri kara kamui**, **Kando kara kamui** (to jest «božanstveni stvoritelj svijetova i zemalja i vladar neba»). Smatra se stvoriteljem svijeta i bogova; uz posredstvo dobrih bogova, svojih pomoćnika, brine se o ljudima i pomaže im ...

Literatura: *Mitovi naroda svijeta: Enciklopedija u dva toma. Svezak prvi / Gl. prev. S.A. Tokarev; Članovi uredništva: I.S. Braginsky, I.M. Dyakonov, V.V. Ivanov i drugi - M.: Olympus, 1997.*

NARODI AFRIKE

Većina etnosa Zapadne Afrike imaju slične ideje o Bogu kao o demijurgu, **Tvorcu Vaseljene**. On je smatran **Vrhovnim Božanstvom, od kojeg proizlaze svi ostali**. Svaki narod ili skupina blisko povezanih naroda ima svoje mitove o stvaranju svijeta i o tom slijedu, u kojem je Bog izvršio svoje stvaranje.

U raznih etnosa Zapadne Afrike **vrhovni Bog ima razna imena**. Tako, uz Joruba osim uobičajenih imena Boga Olodumare ili Olorun postoje takva imena, kao Alaye («**živući**»), Elemi («**gospodar duha, života**»), Eleda («**sazdatelj**»), Orishe («**izvor bića**») i dr.; u Igboa (Nigerija) — Čineke («**sazdatelj**»), Čuku («**veliki duh**»), Ezečitoke («**car-sazdatelj**»); u Binija — Osanobua («**sazdatelj svijeta, nebesa i zemlje**»); u Bamuma (Kameru) — Njinji ili Nji («**onaj, koji je posvuda**»), u Mendea (Siera Leone) — Ngevo («**Bog, veliki duh**»).

Među narodima Gane, posebno Akana, vrhovno je božanstvo Njame (Onjame), koje također ima imena Onjankopon («**veliki predak**»), Odomankoma («**sazdatelj**»), Tveduampon («**pouzdan**»), Amovia («**davajući sunca i svjetla**»), Nana («**veliki predak**»); u Ewe višnji Bog — Mavu (Mavuga, «**veliki Bog**»), u Ga — Ata Na Njonmo («**praroditelj, Bog**»).

Činjenica da je vrhovni Bog od velike važnosti za afričke narode može se prosuditi po imenima koja se daju djeci pri rođenju. ako se među Akanima ime Njamekje («dar Boga») obično daje prvom djetetu bračnog para, onog koji je dugo bio bez djece. Eve u takvom slučaju daju ime Mavunjo («Bog pravedni») ili Mavunjega («Bog veliki»). U Joruba ime Olutoke znači «Bog zaslužuje proslavljanje», Oluvasanni — «Bog je dobar meni», Olisanja — «Bog kompenzira moja stradanja»; u Igbo Čukvunvejke ili Ikečukvu — «sila u Boga», Ifenaičukvu — «nema ičeg nemogućeg s Bogom» itd.

Sva ta imena odražavaju stav ljudi prema Vrhovnom Bogu kao prema postojećoj stvarnosti, koja aktivno utječe na život čovjeka.

Literatura: *Tradicionalne kulture afričkih naroda: prošlost i sadašnjost.* / N.A. Kočneva. [Odn. izd. R.N. Ismagilova]; Rus. akad. nauk. Afrički institut. – M.: Glas. lit., 2000.

Pigmeji

Schmidt primjećuje, da ćemo ako započnemo analizirati vjerska vjerovanja pigmeja, otkriti nevjerovatno, mnogim činjenicama potkrepljeno njihovo jasno priznanje i **štovanje Vrhovnog Stvorenja**. Pigmeji vjeruju također u **vječnost i besmrtnost Boga**.

Vrlo zanimljivim načinom se odvija dijalog između etnografa Trilla i pigmeja kada se pojašnjavaju njihovi pogledi na gore navedena svojstva božanstva. Trill je jednom pitao pigmeje ovo pitanje:

«A može li Bog umrijeti?» Kao odgovor, svi su se samo povaljali od smijeha. To je bio njihov jedinstveni odgovor zajedno s podrugljivim simpatičnim pogledima.

Starosjedioci su žalili, što bijeli ljudi mogu misliti tako. Zatim, na koncu, poslije duhe tihe stanke, riječ je uzeo poglavica, koji je bio blagonaklon etnografu. Ovo je što je rekao: «Za noći dan, za drvom drugo drvo, za oblakom drugi oblak, za mnom drugi čovjek: a **Bog je neprestano**. Bog ne umire, on je gospodar čak i smrti...» I ovdje je također dodao: «Ti vidiš, ti, bjelče! Ti, i koji sjediš ovdje s nama, ti si naš prijatelj. **Bog je Bali, onaj koji daje život i toplinu; Bog — to je Mka, silni, taj, kojeg ne može itko pobijediti. Bog — to je Gah, svemogući!**» U ovom jednostavnom primjeru posljedične promjenjivosti svih stvari na svijetu pripovjedač demonstrira razliku između božanstva i niza izmjeničnih stvari, izuzima ga iz reda bilo kakve posljedičnosti i promjenjivosti.

Ove riječi izražavaju vjerovanje pigmeja u **svemoć Vrhovnog Božanstva**. U drugom svjedočanstvu dobro se opisuje pigmejsko

vjerovanje u vječnost božanstva, i to, kako oni opisuju svoju vjeru, kao i vjerovanje u nadmoć ovog božanstva nad svim drugim stvorenjima. Na pitanje: «Što radi Bog?», oni odgovaraju: «Kmvum* ko, Kmvum ta, Kmvum gwa! Metwe, Kebwe, Kmvum tla. Kmwum kwa» — **«Bog jeste, Bog je bio, Bog će biti! Duhovi su u vrhu, ljudi u dnu, a Bog — sam po sebi, on je — jedinstveni! Bog Drevni (Gospodin, Otac)».**

Značenje fraze «Kmvum tla» Trill tumači kao **«Bog bez ičega, nemajući nužnosti osloniti se na bilo što, nemajući ičega, što bi bilo više njega».** To znači, da Božansko, u suprotnosti duhovima i ljudima, nije taj, tko potpada pod vlast ikog drugoga, na koga bi se mogao osloniti, i da ono **nema ikog više sebe i samo se na sebe oslanja.** Ovo je dovoljno vizualan opis samodostatnosti božanstva, koje susrećemo među starosjediocima.

Druga osobenost, koja se redovito ističe pri razgovoru o **Vrhovnom Stvorenju** pigmeja, sastoji se u jednom od njegovih imena. Poslije imena Kmvum najčešće upotrebljavano je «Kua», «Kue». Njegovo značenje — «gospodar, vođa, praotac, **otac**», i ono je uvijek povezano s naglaskom na **uvažavanju i najdubljem poštovanju,** koje se pokazuje svojem u «**Ocu.**»

* *Kmvum* (*Kmvum, Mvum, Mvume, Mvuma*) — jedno od najvažnijih imena Vrhovnog Božanstva među pigmejima, negrilima i drugim plemenima Afrike. Pretpostavlja se, da ono proizlazi od glagola u jeziku pigmeja "vum" – "nakloniti se", "čast". Bilo je pokušaja da se ovo ime objasni oslanjanjem na riječ koja pripada plemenu Bantu "ima" – "živjeti" s prefiksom "mu".

Literatura: *Teološka analiza kritike religioznih koncepata Wilhelma Schmidta (1868-1954): disertacija za stupanj kandidata teologije / doktora znanosti iz teologije, svećenik Anthony Afanasyev. - Sankt Peterburg: Sankt Peterburška teološka akademija, 2018.*

NARODI INDIJE

Tamili

Znajte, da svi ljudi — obitelj su jedna i da u sljedbenika svih religija **jedan je Bog** samo!

Literatura: *A.M. Pjatigorski. Materijali o povijesti indijske filozofije: materijalizam Lokayata, hinduistički sustav shaiva-bhakti i drugi filozofi. i religijski sustavi u srednjovjekovnim tamilskim izvorima / Akad. Znanosti SSSR-a. Institut za narode Azije. – M.: Izd-kuća istoč. lit., 1962.*

NARODI INDONEZIJE

Javanci i Balijski

Sang Hyang Tunggal — («**prvojedini bog**»), u narodima Jave i otoka Bali (Indonezija)

najviše božanstvo iz kojeg potječu glavni bogovi-demijurzi. Na otoku Baliju nazivaju ga i Tintya («svemogući», «iskonski»). Sang Hyang Tunggal pojavljuje se kao **samobivajuće načelo**.

Literatura: *Mitovi naroda svijeta: Enciklopedija u dva toma. Svezak drugi / Pogl. izd. S.A. Tokarev; Članovi uredništva: I.S. Braginsky, I.M. Dyakonov, V.V. Ivanov i drugi - M.: Olympus, 1997.*

NARODI AUSTRALIJE

...U knjizi «Slika svijeta u primitivnih naroda» [Das Weltbild der Primitiven] Gröbner, utemeljitelj povijesne etnologije (difuzionističke škole, škole «kulturnih krugova») svoje stavove o australskom **Ocu Svih**. O ovom «**velikom bogu-tvorcu**» Gröbner piše: «Obično je pored njega još jedna figura, moćna, no podčinjena, koja se najčešće smatra njegovim sinom, no često je ovo prvobitni predak čovječanstva. Ponekad, na primjer u vjеровanjima plemena Kurnai, u **Velikog Boga** nema žene ili je ona nevidljiva; ponekad on rodi sina bez žene. Osnovno njegovo svojstvo — on je **sazdatelj** ili, u krajnjoj mjeri, prvouzrok svega... Štoviše, vrlo je važno, da se Velikog Boga smatra ne samo stvoriteljem i proizvođačem svih stvari, no i kao čuvara plemenskog morala. Baš o njemu se priča legenda:

kao u stara vremena, kad su ljudi zaboravljali na dobar moral, poslao je vatru i poplavu da ih kazni ...

Literatura: *Religije Australije / Mircea Eliade; [Prev. s engl. L.A. Stepananti]. – SPb: Sveučilište knj., 1998.*

NARODI SJEVERNE AMERIKE

Maje

Ti **jedini Bog**, koji nas je stvorio.
 U dobrobit njegove vlasti, o oci!
 On čuva naše duše.
Tajtko bude imao istinsku vjeru,
otići će u nebo nakon njega.
 Ovo je načelo novih dana za ljude.
 Podignite isti nebeski znak,
 podignite i osmotrite sada,
 podignite Wahom-Che *.

* *Wahom-Che (Uaom-che) — doslovno "vrijedno stablo", "veoma visoko stablo", simbol svjetskog stabla života.*

Izvor: *Proročanstva Chilam Balam. Proročki tekst 4.*

Literatura: *Pisanje Indijanaca Maya. Yu.V. Knorozov / Akad. nauka SSSR-a. Etnografski institut. – M: Lenjingrad: Izdavačka kuća Akad. nauk SSSR-a. [Lenjingrad, podružnica], 1963.*

O, oci! Sve će zemlje čuti **riječ Boga, vladara neba i zemlje.** Biti će dobra njegova riječ nebeska. Istinski Bog vladar naših duša. O, oci!
 Otvorite ih isto za njega.

Literatura: *Pisanje Indijanaca Maya. Yu.V. Knorozov / Akad. nauka SSSR-a. Etnografski institut. – M: Lenjingrad: Izdavačka kuća Akad. nauk SSSR-a. [Lenjingrad, podružnica], 1963.*

NARODI JUŽNE AMERIKE

Kon, u mitologiji Indijanaca Quechua, Yunka, Huarochiri Bog — **«jedin, sveprisutni, svemogući i nevidljivi»**. se smatrao sinom sunca i bio je prvi, tko je došao u ta mjesta na početku svijeta.

Literatura: *Mitovi naroda svijeta: Enciklopedija u dva toma. Svezak prvi / Gl. prev. S.A. Tokarev; Članovi uredništva: I.S. Braginsky, I.M. Dyakonov, V.V. Ivanov i dr. - M.: Olympus, 1997.*

BOG JE DUH

Ključevi k Znanju

Tatjana: Igor Mihajlovič, za mnoge je ljude vrlo važno pitanje, što znači «Bog je stvorio čovjeka na sliku i priličnost Svoju»?

Igor Mihajlovič: Zanimljivo pitanje. Mnogi su zabrinuti što to znači «na sliku i priličnost». Za dublje razumijevanje, mislim, bolje je malo se dotaknuti, na primjer, Biblije, Starog zavjeta, knjige Postanka, njenog prvog poglavlja, koje kaže kako je nakon odvajanja Svjetlosti od tame, nakon stvaranja svijeta, Bog odlučio stvoriti čovjeka. I, kao što znamo, to se dogodilo na šesti dan stvaranja: *«I reče Bog: stvorimo čovjeka po slici Svojoj i po priličnosti Svojoj»*. Također se na istom mjestu vrlo zanimljivo spominje, da je *Bog stvorio čovjeka po slici Svojoj, stvorio muškarca i ženu*. I tu se postavlja pitanje: što znači *«po slici i priličnosti Svojoj»*? Već smo više puta pokrenuli ovo pitanje u raspravama

i u drugim programima, jer mnogi bukvalno tumače da je čovjek stvoren po slici i prilichnosti Božjoj. I ovdje postoji takav nesklad, kao i uvijek, u svijesti. «Bog je stvorio po slici i prilichnosti Svojoj» — svijest doživljava sebe kao sliku i prilichnost Boga.

No u Novom zavjetu u Evandjelju po Ivanu (poglavlje 4, stih 24) stoji: «**Bog je Duh**». Eto to je, što je govorio Isus svojim učenicima — što **Bog je Duh**. Znači, stvorio je On čovjeka po slici Svojoj stvorenjem duhovnim, i u čovjeku to, što je prilichno Svijetu Duhovnom, jest **Duh** ili to, što mi nazivamo **Osobnošću**. No Osobnost — ona, izvinite, nije materijalna, ona je **duhovna**. Znači, slika i prilichnost jest ništa drugo, već duhovna komponenta čovjeka.

I u mnogim su religijama to pokušali objasniti, da je **čovjek — eto neki duh, duhom rođen...**

Izvor: program «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG».

04:21:44 (<https://allatra.tv/video/soznanie-i-lichnost>)

Igor Mihajlovič: Čovjek, kada se nalazi u stanju općenja sa **Svijetom Duhovnim** ili s **Bogom** (kako je kome ugodnije), tada on shvaća, da je tijelo raspadljivo, ono uvijek može umrijeti. On njeguje eto taj mali,

iako kratki interval općenja sa **Svijetom Duhovnim ili s Bogom**, i on mnogo više to cijeni, od materijalnog života.

Izvor: program «Nadolazeće kataklizme. O odnosu ljudi. Preporod

čovječanstva. Istina je za sve jedna».

00:30:50 (<https://allatra.tv/video/istina-kataklizmy>)

Igor Mihajlovič: Čovjeku, koji je barem jednom osjetio, što je to **Bog, to jest Svijet Duhovni**, nije moguće zaboraviti, i to nije moguće i sa čime usporediti. Po čemu? Po tome što to čuvstvo Svijeta Duhovnog — ono postoji, i ono je ovdje i sada, i ono je sada, ono se ne proteže u vremenu. To jest ono jest, po tome što ono jest, i po tome što je ono stvarno. I to «jest» — toliko je raznoliko, ja bih rekao, ne raznoliko, već mnogoliko, da vječnost neće biti dovoljna da preživi tu mnogolikost. I ta je mnogolikost uvijek ispunjena srećom.

Izvor: program «Nadolazeće kataklizme. O odnosu ljudi. Preporod

čovječanstva. Istina je za sve jedna».

01:29:03 (<https://allatra.tv/video/istina-kataklizmy>)

EGIPATSKA VJEROVANJA

Slava tebi, Ozirise, **Gospodaru vječnosti**, caru bogova! Mnogoimeni... Dušo tajna, gospodaru Kerert, Divni u Memphisu, **Dušo Ra** i tjelo njegovo vlastito... **Od iskona stvarni za svega Egipta... Duše blaženi među duhovima.**

Izvor: *Himna Ozirisu. Tekst himne isklesan je na steli (XVIII dinastija).*

Literatura: *Egipatska mitologija, I.V. Rak. – SPb.: Žurnal «Neva», «Ljetni vrt», 2000.*

Slava tebi, blistavi samodršče, **vladajući svijetom Duše bezgraničene snage!** Atum-Harmakhise, **žarki izvoru** naslade u dušama ljudi, kad u nebesa se uspinju. Čudesna Suštino, sklona obnovljenju jarkoga Diska u njedrima tvoga Athirisa.

Izvor: *Riječ ustremljenoga k Svjetlu (Egipatska knjiga mrtvih). Himna-hvalospjev Ra.*

Literatura: *Drevna egipatska knjiga mrtvih. Kompilacija, prijevod, predgovor i komentari A.K. Šapošnikova. Pjesnički prijevodi I. Evse. – M.: Eksmo, 2006.*

On — Bog tajni, i **nepoznat je ljudima oblik Njegov. Ne može itko otkriti sličnosti s Njim; skrivena je slika Njegova od bogova i od ljudi, On — tajna za tvorenje Njegovo.**

Izvor: *Riječ ustremljenoga k Svjetlu (Egipatska knjiga mrtvih). Poglavlje 4.*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papirus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

Bog — to je duh, skriveni duh, duh duhova, velikiduh Egipćana, svevišnji Duh.

Literatura: *Obredi i kultovi starih Egipćana, Ernest Alfred Wallis Budge – M.: Litagent «Tsentrpoligraf», 2010.*

Oni su razvili ideju **Boga kao Duha**, sazdanog samim sobom, samopostojećeg, vječnog i svemogućeg...

Literatura: *Drevni Egipat: duhovi, idoli, bogovi / Wallis Budge; [prijev. s engl. L.A. Igorevsky]. – M.: Tsentrpoligraf, 2009.*

Brugsch je bio uvjeren, da su egipatski bogoslovi razvijali misao o tome, da je njihov **veliki bog bio duh**, i nazivali su ga «**božanskim iskonskim duhom**».

Literatura: *Drevni Egipat: duhovi, idoli, bogovi / Wallis Budge; [prijev. s engl. L.A. Igorevsky]. – M.: Tsentrpoligraf, 2009.*

Duh, neshvatljiv rođenjem Svojim, sam je stvorio raskoš Svoj, Bog prekrasni, sam stvorivši Sebe u postojanju.

Izvor: *Leidenski papirus. Obraćanje Amonu-Ra.*

Literatura: *Religija Drevnog Egipta [Tekst] / Andrey Zubov, Olga Zubova. - M.: RIPOL klasik, 2017.*

HINDUIZAM

Daleko izvan prostora vizije, Njega se ne može vidjeti smrtnim očima; taj, koji ga srcem i umom spozna, prebivajući u srcu, besmrtnost postiže.

Izvor: Upanišade. Švetašvatara Upanišada. Dio 4. Stih 20.

Literatura: Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.

Tko znade **pojmljeno srcem, bestjelesnoga, tvorećega bića i nebića, donosećega sreće,** Boga, tvorećega elemenata, — taj ostavlja [svoje] tijelo.

Izvor: Upanišade. Švetašvatara Upanišada. Dio 5. Stih 14.

Literatura: Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.

On se prostire svuda — svijetao, **bestjelesan,** neranjiv, lišen življenja, čist, neranjiv za zlo. Sveznajući **...sveprisutni,** samopostojeći, koji pravilnim načinom raspoređuje [sve na svoje mjesto] stvari za vječna vremena.

Izvor: Upanišade. Isha Upanišada. Stih 8.

Literatura: Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.

Ono — velike i božanstvene **neshvatljive slike,** i ono, **tanje od tankoga, sja;**

Ono dalje je od dalekog i ovdje u blizini, u vidiocima [ono] skriven ovdje u skrovištu [srca].

[Ono] **neshvaćeno okom, ni rječju**, ni drugim čulima, ni isposništvom ili djelovanjem,

No [kada je] stvorenje pročišćeno svjetlom saznanja, tada razmišljajući vidi njega, lišenog dijelova.

Izvor: *Upanišade. Mundaka Upanišada. Dio 3. Poglavlje 1. Stihovi*
7, 8.

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladomir, 1991.*

Arjuna reče: Ti najviši Brahman, najviše Svjetlo, pročistitelj višnji. Vječni, **Božanstveni Duh**, svemogućí, nerođeni, izvorni Bog.

Izvor: *Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 10. Sloka 12.*

Literatura: *Bhagavad Gita. Filozofski tekstovi "Mahabharate". Odn. izd. Yu.M. Volobuev. Prijevod sa sanskrta, predgovor, bilješke i rječnik objašnjenja B.L. Smirnova. – Ashgabat: «Ylym», 1956. (AN TSSR). Problem I. Knj. 1. Bhagavad Gita.*

Tko je nezabluden, pa Mene poznaje, **Najuzvišenijeg Duha**, taj, poznavajući sve, časti Mene svim bićem, Bharata.

Izvor: *Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 15. Sloka 19.*

Literatura: *Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijev. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen. SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen. SSR, 1956.*

On, **Najuzvišeniji Duh, dostižan samo nepodijeljenom ljubavlju**, sinom Prthe, Njemu se rasprostire Vaseljena, u Njemu sva stvorenja bivaju.

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 8. Sloka 9.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijevod. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen. SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen SSR, 1956.

Nužno je stremiti u tu oblast, kuda se ulazi, ne vraćajući se više. Ja navodi **bespočetnom Duhu**, od kojeg je nekad započelo očitovanje svijeta.

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 15. Sloka 4.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijevod. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen. SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen SSR, 1956.

ZOROASTRIZAM

Tvorac-ja, Pokrovitelj, Čuvar i Sveznajući, Moje je **Duh Svevišnji** ime. I moje je Iscjelitelj ime, Iscjeljivanje — moje ime. I moje je Služitelj — ime, Svesvijetli Služitelj. I moje je Ahura ime, Također moje je Mazda ime. I Pravedni moje je ime, Svepravedni moje je ime, Moje je Blagodatni ime, Sveblagodatni — ime. I Oštro-Vidni ime. I Najoštrovidniji ime.

Izvor: *Avesta. Jašt 1 ("Ormazd-Jašt"). Stih 12.*

Literatura: *Avesta u prijevodima na ruski jezik (1861-1996)/ Sast., skup. izd., bilješ., ref. razd. I.V Rak. – SPb.: Žurnal «Neva» – RHGI, 1997.*

Mi štujemo Mitru... koji se često radujemo i dižemo ruke, Tvorcu Ahura-Mazdi ovako govoreći: **«Sveti Duše, Sazdatelju Dobrih stvorenja tjelesnih!»**

Izvor: *Avesta. Jašt 10 (Mihra-Jašt). Stih 73.*

Literatura: *Avesta u prijevodima na ruski jezik (1861-1996)/ Sast., skup. izd., bilješ., ref. razd. I.V Rak. – SPb.: Žurnal «Neva» – RHGI, 1997.*

Upita Zaratuštra Ahura-Mazdu: **«Ahura-Mazda, Duše Sveti, stvoritelju tjelesnih svjetova, pravedni! Kad umire pravednik, gdje u toj noći biva duša njegova?»**

Izvor: *Avesta. Videvdat. Sudbina duše nakon smrti. Stih 1.*

Literatura: *Avesta u prijevodima na ruski jezik (1861-1996)/ Sast., skup. izd., bilješ., ref. razd. I.V Rak. – SPb.: Žurnal «Neva» – RHGI, 1997.*

Ormazd reče: «Ja — neopipljivi duh, i uzeti mene za ruku je nemoguće».

Izvor: *Bundahishn i drugi tekstovi. Shayast-na-shayast. Poglavlje 15.*

Literatura: *Zoroastrijski tekstovi. Prosudbe Duha razuma (Dadestan-i menog-i hrad). tvaranje osnove (Bundahishn) i drugi tekstovi. Publikaciju pripremio O.M. Čunakov. – M.: Izdavačka kuća "Eastern Literature" RAN, 1997.*

Ja podržavam, o Zaratuštra, ovo nebo, koje je navrh, sjajno i blistajuće,

koje ovu zemlju sa svih strana okružuje, poput ptice — jaje, koje stoji, **ustanovljeno Duhom**, utvrđeno, s dalekim krajevima, s metalnim tijelom usijanim, svjetlucajućim nad [svim] trima [djelovima zemlje], koje Mazda nosi kao ogrtač, ukrašen zvijezdama, **sazdanim Duhom**, u pratnji Mitre, Rashnua, Spenta-Armaitija; Dva kraja koja se ne vide uokrug.

Izvor: *Avesta. Jašta 13 ("Fravardin-jašta"). Stihovi 2, 3.*

Literatura: *Avesta u prijevodima na ruski jezik (1861-1996) / Sast., skup. izd., bilješ., ref. razd. I.V Rak. – SPb.: Žurnal «Neva» – RHGI, 1997.*

Zavapi, o Zaratuštra, **k mojemu duhu, koji jest ja, Ahura Mazda**, najveće, najbolje, najpravednije od svih stvorenja, najupućenije, **najsavršenije po duhovnom obliku, najsvetije, čija duša jest Sveta Riječ!** Zavapi, o Zaratuštra, k tvorenju mojemu, koje jest ja, Ahura Mazda.

Izvor: *Avesta. Fragard 19. Dio 2. Stih 14.*

Literatura: *Avesta: [«Zakon protiv deva» (Videvdat)] / prilagod. prijev., stud. I koment. E.V. Rtveladze, A.Kh. Saidova, E.V. Abdullaev. - SPb.: Izdavačka kuća Politehničkog sveučilišta, 2008.*

Isposnik istine (ašavan), dostigavši vrhunsko stanje, koje nazivamo maga, može postati jedan od Besmrtnih svetaca i stopiti se u jedno s **Duhom svetosti.**

Literatura: *Rječnik religija, rituala i vjerovanja / M. Eliade, I. Culiانو; Uz sudjelovanje G.S. Wiener; Sci. izd. E. Murashkintseva. - M.: VGBIL "Rudomino" SPb.: Univ. knjiga, 1997.*

JAINIZAM

Čovjek, znajući prirodu **Atmana** kao čistu, sam postaje čistim, dok kad onaj, koji vjeruje da je nečista, tone, prema tome, u nečistoću.

Izvor: *Samayasara. Poglavlje 6. Sloka 6.*

Literatura: *Samayasara. Acharya Kundakunda/prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.*

Taj sretnik, koji vidi **Atmana** kao nevezanoga [karmom], netaknutoga ičim, lišenoga [unutarnjih] razlika [među njegovim atributima], neimajućeg dijelova, nedjeljivog i prebivajućeg u najvišem spokoju, poznavajući njega i meditirajući na njega na ovaj način, dostigao je poimanje suštine učenja Pobjednika — prirodu svoje duše i prirodu ne-duše.

Izvor: *Samayasara. Poglavlje 1. Sloka 15.*

Literatura: *Samayasara. Acharya Kundakunda/prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.*

U Atmanu nema mjesta materijalnoj i mislenoj karmi, a stoga, ostavljajući ove, zadržite isto u svojem umu jednu misao — promišljanja je dostojna samo vječna, nepromjenjiva i jedinstvena priroda [Atmana].

Izvor: *Samayasara. Poglavlje 7. Sloka 11.*

Literatura: *Samayasara. Acharya Kundakunda/prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.*

BUDIZAM

..je li jest «suština dhyane» [bilo gdje drugdje], osim kao u «**istinskoj prirodi**» [Buddhi]?* Samo u odnosu na živa bića kaže se, da će se njihovo odstupanje od istine i pretvaranje u prah [svjetovna sujeta] biti nazvana zbrkom i zbunjenošću, a njihovo odbacivanje prašine i pretvaranje u istinu nazvat će se Ch'an kontemplacijom. **Ako izravno govorimo o izvornoj prirodi [Buddhi], tada neće biti [konceptata] istinskog i lažnog, odbijanja [od lažnih pogleda] i obraćenja [k istinskom učennju], neće biti iti odobrenja [mudrosti], ni smutnje [u mislima]**. Tko će govoriti o [učenju] Ch'anu? Zar ta istinska priroda nije sam izvor učenja Ch'ana? Također je izvor deset tisuća dharmi, stoga se prava priroda naziva još i «priroda dharmi»*** (fa-sin, dharmata).**

* *Priroda Buddhe (Fosin, Buddhata) — Prosvjetljena Buddha priroda sadržana u svakom živom stvorenju i određuje njegovu sposobnost prosvjetljenja (bodhi). Priroda Buddhe postoji na dvjema razinama: "noumentalnoj" u svojstvu općeg principa i "instrumentalnoj", izraženoj u stremljenju k njezinoj purifikaciji i identifikacijom od strane pojedinca.*

** *U svojstvu ultimativne stvarnosti priroda Buddhe ne dopušta u odnosu na sebe ikakvih opredjeljenja, bivajući "neizrecivom dharmom".*

*** *"Priroda dharmi" (Fa-sin dharmata) — najviša stvarnost, nepodložna zakonu ovisnih pojava, ležeća u osnovi svih dharmi. Identična "stvarnost kakva ona jest" (tathata, zhen-zhu).*

Izvor: *Predgovor zbirci pojašnjenja o podrijetlu istina o Ch'anu. Guifeng Tsung-mi.*

Literatura: *Budizam u prijevodima. Almanah. Broj 1 / urednik-sastavljač E.A. Torčinov. - SPb.: Andreev i sinovi, 1992.*

Klanjam se tomu, koji je u svom životu predao sva najbolja djela, moguće u prostranstvu od deset kardinalnih točaka, tomu, koji je obdaren sveznanjem i čija je tjelesnost **bezopstruktivno slobodna**, spasitelj svijeta, obdarenom velikom samilošću. Također se klanjam **znamenju njegove suštine, moru dharmovnosti*** i **istinskoj stvarnosti**, spremištu neizmjerne dobrote zasluga.

* *Dharmovnost (Fa-sin dharmata) — imajući u vidu suštinsku prirodu svih dharmi, shvaćenih u dalekoistočnoj budističkoj tradiciji kao "priroda Buddhe" (fo sin). Istinska stvarnost (zhen zhu, bhutatathata) je stvarnost kakva zaista jest, izvan i pored reflektirajuće svijesti, doslovno — "istinski takva".*

Izvor: *Mahayana Shraddhotpada Shastra (Da Cheng Qi Xin Lun) - Traktat o buđenju vjere u Mahayani.*

Literatura: *Budizam u prijevodima. Almanah. Broj 1 / urednik-sastavljač E.A. Torčinov. - SPb.: Andreev i sinovi, 1992.*

Tathagata — jedan od najvažnijih epiteta Bude, preveden sa sanskrta ili «Tako Dolazeći» (tatha gata), или «Tako Odlazeći» (tatha agata), što se u tekstovima mahajane obično tumači kao **«Otišavši u istinsku stvarnost — takovost»** ili

«**Dolazeći iz Istinske stvarnosti**». Na kineskom jeziku ova riječ je prevedena jednoznačno: «**Tako Dolazeći**» (zhu lai).

Izvor: *O počecima čovjeka (Yuan ren lun). Tszun-mi.*

Literatura: *Budizam u prijevodima. Almanah. Broj 1 / urednik-sastavljač E.A. Torčinov. - SPb.: Andreev i sinovi, 1992.*

TAOIZAM

Tao je bestjelesno. Tao je maglovito i neopredjeljeno. Međutim u njegovoj maglovitosti i neopredjeljenosti skrivene su stvari. Ono je duboko i tamno. Međutim u njegovoj dubini i tamnovitosti skrivene su najsuptilnije čestice. Te najsuptilnije čestice posjeduju najvišu stvarnost i pouzdanost.

Literatura: *Tao Te Ching: knjiga o putu i milosti / [prijev. Yang Hin Shun, L. Pomerantseva]. - M.: Eksmo, 2006.*

Tamo je nešto pod pokrovom tvorenja
Drevne Zemlje i Neba.
Od svega otuđeno, usamljeno
Bezglasno i nepromjenjivo,
Kraja ne znajući i sve stvari povezujući,
To — **mati je svega stvorenog.**
Njoj ime meni neizvjesno.
Pusti nek ime bude joj «Put».

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 25.*

Literatura: *Tao Te Ching: učenje o Putu i Vrlini: s paralelama iz Biblije i Bhagavad Gite / Lao Tzu; [komp., prev., pjesnik. aranžman i komentar. S N. Batonov]. - 2. izd. - M.: KSP +: Riječ i djelo, 1999.*

Mnogo je puteva, no **Veliki Put ne nalazi se na karti.**
Mnogo jest imena, no to su tek riječi, i suštinu one ne prenose:
Nakon svega bezimeni i ne imenuju izvor stvaranja,
No u svakoj stvari jest
ni u kom slučaju ne imenovana mati.
Tajna ova čeka prozrijeenje.
Samo željenja lišeno oko
sposobno ju je raskriti;
Taj, što zapetljan je lancima strasti,
Vidi samo vanjski izgled lica.
Njih dvoje čine par,
no njihova su imena različita.
Sred svih bezbrojnih stvari
Ovaj je par skriven dublje —
u najudaljenijem kutu,
Ključ k temeljima sveg svemira.

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang I.*

Literatura: *Tao Te Ching: učenje o Putu i Vrlini: s paralelama iz Biblije i Bhagavad Gite / Lao Tzu; [komp., prev., pjesnik. aranžman i komentar. S N. Batonov]. - 2. izd. - M.: KSP +: Riječ i djelo, 1999.*

Neshvatljivo Te — eto to, što ispunjava oblik stvari, no proizlazo ono iz Tao.
Tao — eto to, što pogoni stvari,
put njegov je zagonetan i neshvatljiv.
Tako nejasno, tako mutno!
No suština njegova posjeduje oblik.
Tako mutno, tako nejasno!
No suština njegova posjeduje postojanje.

Tako duboko, tako tajanstveno!
No suština njegova posjeduje silu.
Sila ta prethodi svemu,
što postoji u svijetu,
I suštinu njenu moguće je vidjeti.
Od davnina pa do naših dana
ne suši se glas njegov,
noseći volju Oca svih stvari.
Gdje mogu vidjeti izgled Oca svih stvari?
Posvuda.

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 21.*

Literatura: *Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.*

Vrh Njegov — ne sja.
Dno Njegovo — ne puca.
Beskonačna Neimenovana Šnjura
Pletenja, vraćajući se k
Postojanom Ne-imanju.
Ovo je Forma Bezformnosti,
Odjevenost Bezodjevnosti.
Ovo je Mutno-Nejasno.
Primicanje sljeduje —
ne možete izolirati lice.
Nakon koraka —
leđa ne otkriva.
Uporno slijedeći Tau Drevnomu,
tako da sada — bivstvenim upravljati,
moguće je drevna spoznati Njedra.
Označava — Tkanje * Tao.

* *Pleksus (Tsz), bukvalno — "uto'k", odnosno poprečno, pričvršćujući niti tkanine; u tkanju niti potke predstavljaju manje zahtijevnu potrebu, nego niti osnove, tj. uzdužne. Osim toga, ruskom izrazu "osnova" na kineskom odgovara hijeroglif jing, u naslovu teksta ("Tao Te Ching") a prevedeno je i kao "kanonsko djelo (kanon)", "temeljna rasprava", a također — "sutra", "sveti tekst", "molitva". U izvještaju "PRIMORDIJALNA ALLATRA FIZIKA" stoji: " Potka (poprečne niti tkanine, smještene okomito na niti osnove i isprepletene s njima) simbolizirale su promjenjivu i nepostojanu, kvantitativnu, samu prirodu u vremenu i prostoru (fantomske Po čestice)."*

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 14.*

Literatura: *Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.*

JUDAIZAM

Nema u Njega sličnosti tijela i nema ikakve tjelesnosti; i s ičim mi ne možemo usporediti Njegovu svetost.

Izvor: *Siddur «Vrata molitve». Molitve, predhodeće jutarnjoj službi.*

Literatura: *Siddur «Vrata Molitve» s transliteracijom na radne dane, Subotom i Praznikom nusah «Ashkenaz»: prijevod, komentari i objašnjenja redosljedna molitava / pod red. Pinchasa Polonsky-og. – Jeruzalem: «Machanaim», 2008.*

Duh B-žji sazdao je mene; i dah Svemogućeg dade mi život.

Izvor: *Tanah. Job. Poglavlje 33. Stih 4.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

Srce čisto stvori za mene, B-že, i duh čvrsti obnovi unutar mene. Ne zanemarij mene od Sebe i **duh sveti Tvoj** ne oduzimaj od mene. Uzvрати mi radost spasenja Tvojega i **duhom blagorodnim** podrži mene.

Izvor: *Tanakh. Tegilim. Poglavlje 51. Stihovi 12 – 14.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

Kamo ću otići **od duha Tvojega** i kuda od Tebe pobjeći? Ako se uspnem na nebesa — tamo si Ti, spravim li postelju (sebi) u podzemlju — eto Ti! Uzmem li krila zore, smjestim li se na kraj mora. I tamo će Tvoja me ruka voditi i držat će me desnica Tvoja.

I reći ću: samo tama će me potamniti, i noć — (umjesto) će biti svjetla za mene.! (No) i tama ne skriva (mene) od Tebe, i noć, kao dan, svijetli.

Izvor: Tanah. Tegilim. Poglavlje 139. Stihovi 7-12.

Literatura: Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.

Ovako mi saznajemo, da smo još uvijek jedno s Njim, a On — s nama: **On dao je nama od Svojega Duha.**

Izvor: Jevrejski Novi Zavjet. 1. pismo Yohanana. Poglavlje 4. Stih 13.

Literatura: Jevrejski Novi Zavjet / David Stern; [trans. s engleskog V.V. Dolbina, A.V. Dolbin]. - Izdavačka skupina "Shamash», 2011.

KRŠĆANSTVO

Bog je Duh, i koji Ga štiju dužni su se klanjati u duhu i istini.

Izvor: Biblija. Evanđelje po Ivanu 4:24.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Isus odgovori: **Kraljevstvo Moje nije od ovoga svijeta; kad bi od svijeta ovoga bilo Kraljevstvo Moje, tad bi se sluge Moje borile za Mene, tako da Ja ne budem predan Židovima; no Kraljevstvo Moje nije odavde.**

Izvor: Biblija. Evanđelje po Ivanu 18:36.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

A kada dođe Utješitelj, Kojeg ću vam Ja poslati od Oca, **Duh istine**, Koji od Oca ishodi, On će svjedočiti za Mene.

Izvor: *Biblija. Evanđelje po Ivanu 15:26.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Jer oni koji žive po tijelu o tjelesnom promišljaju, a oni koji po Duhu — o duhovnom. Biti tjelesnom sklon je smrt, a duhovnom sklon — život i mir, jer su tjelesne misli neprijateljstvo protiv Boga; jer se oni ne pokoravaju zakonu Božjem, niti mogu. Stoga oni koji su u tijelu Bogu ugoditi ne mogu. No vi ne živite po tijelu, već po duhu, ako samo **Duh Božji prebiva u vama**. ko netko nema Kristovog Duha, on nije Njegov. A ako je Krist u vama, tada je tijelo mrtvo za grijeh, no **duh je živ** za pravednost.

Izvor: *Biblija. Poslanica Rimljanima. 8:5-11.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Da prebivamo u Njemu i On u nama, učimo iz toga, što **On nam je dao od Duha Svojega**.

Izvor: *Biblija. Prva poslanica Ivanova 4:13.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

No mi nismo primili duha ovoga svijeta, već **Duha od Boga, da bismo znali darovano nam od Boga.**

Izvor: *Biblija. Prva poslanica Korinćanima 2:12.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

ISLAM

Pogledi ne mogu doprijeti do Njega, a On do pogleda dopire. On — Pronicljivi (ili Ljubazni), Sveupućeni.

Izvor: *Kur'an. Sura6 «Al-An'am» («Stoka»). Ajet 103.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / prijev. s arap. E.R. Kuliev. – M.: UMMAH, 2010.*

On – Prvi i Posljednji, Vidljivi i Nevidljivi*, i On o svakoj stvari zna.

* *Al-Bátyn (al-Bāt ĩn; "Skriveni") — jedno je od Allahovih imena spomenutih u Kur'anu. U prijevodu na hrvatski jezik znači — "Skriveno", "Tajno", "Neopipljivo", "Najbliže". U širem smislu: Onaj, u odnosu na kojega je slika nezamisliva;*

skriven od stvorenja na ovom svijetu.

Izvor: *Kur'an. Sura 57 «Al-Hadid» («Željezo»). Ajet 3.*

Literatura: *Kur'an / prijevod značenja i kratka interpretacija: Abu Adel. - Kazan: Idel-Press, 2012.*

I (napomeni im) (o, Poslaniče) (tu priču) kada je rekao Gospod tvoj melekima:
«Uistinu, Ja sazdat ću čovjeka iz suhe [zvonke] gline (koja je sama postala takva)

iz vlažne i izmjenjene (po boji i mirisu) (gline).

A kada Ja uskladim njega [pridam puni oblik] i upuhnem od **Mojega duha [duha, kojeg Ja posjedujem]** [kada on oživi], tad (pozdravljajući ga i izražavajući mu svoje poštovanje) padnite, pred njim [pred prvim čovjekom] klanjajući se!»

Izvor: Kur'an. Sura 15. «Al-Higr» («Hidžr»). Ajeti 28, 29.

Literatura: Kur'an / prijevod značenja i kratka interpretacija: Abu Adel. - Kazan: Idel-Press, 2012.

Reci: «Svaki čovjek izabire svoj put, a vaš Gospod bolje zna, tko sjiledi izravniji put».

Oni stat' ćete pitati o duhu (duši ili Džibrilu).

Reci: «**Duh — od ponašanja mojega Gospoda**, a vama je dato da o tome znate vrlo malo».

Izvor: Kur'an. Sura 17. «Al-Isra» («Noćno putovanje»). Ajeti 84, 85.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / prijev. s arap. E.R. Kuliev. – M.: UMMAH, 2010.

I kad Nam Musa dođe u određeno vrijeme [do isteka četrdeset dana] i kada mu Gospodar njegov progovori, (Musa) progovori:

«Gospodaru! Ukaži mi se, da Te mogu vidjeti».

(Allah) reče: «**Ti Mena (u tom svijetu) nećeš vidjeti**, no pogledaj na (tu) goru.

Ako ona ostane na svom mjestu, tad ćeš Me vidjeti». A kad se objavi njegov Gospodar gori, On pretvori je u prah, i pade Musa bez svijesti.

Izvor: *Kur'an. Sura 7 «Al-A'raf» («Bedemi»). Ajam 143.*

Literatura: *Kur'an / prijevod značenja ajeta i njihovo kratko tumačenje: Abu Adel. – 2008.*

SUFIZAM

I stoga, kad čovjek poznaje Boga, on može potvrditi Njegovo jedinstvo i objaviti:

- da je On jedan, nepristupačan sastancima i rastancima, nepodložan dvojstvenosti;
- da je Njegovo jedinstvo nedjeljivo i nerasčlanjivo;
- da **On nije ograničen i stoga je izvan šest pravaca; da On nema produžetaka;**
- da je **On van prostranstva, stoga ne trebaju prostorne definicije.**

Izvor: *Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 16.*

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstariji perzijski. rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engl. A. Orlova]. – M.: Jedinstvo, 2004.*

Ti — Duh našega duha, Smisao svih Imena; Bitak svih stvari, Izvor vrenja ljubavi.

Izvor: *Rumi «Divan Shamse Tibrizija».*

Literatura: *U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. – M.: Nauč.-izd. centar «Ladimir», 1995.*

SIKHIZAM

Sveproničući Božanstveni Duh
Nirbhao-Nirvair — Neustrašivi,
Nepoznajući mržnje i neprijateljstva
Akal-Murat — Besmrtni Postojeći...

Izvor: Guru Granth Sahib. Ulomak Mul-Mantare.

Literatura: Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl: I.N. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.

Bog — Neimajući oblika,
boje, vanjskih znakova;
On nema kasti, klasa,
vjeroispovijesti.
Ne može itko opisati Njegov oblik,
boju, osobine i halje.
On — Duh Vječnosti,
Samoemitirajući,
On svjetluca u Svojem Sjaju.

Literatura: Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl: I.N. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.

VJEROVANJA NARODA SVIJETA

NARODI SJEVERNE AMERIKE

Indijanci

Različita plemena sjevernoameričkih Indijanaca vjerovala su u postojanje mnogih duhova i božanstava. Ali jedan od njih nužno je bio poštovan kao najviši. Riječ je o **Manitou-u—Velikom Duhu**. Siouxi su ga nazvali Wakantanka („Veliki i tajanstveni“), Winnebugsi — Stvoritelj Zemlje... U mitologiji mnogih plemena **Veliki Duh** se smatra sazdateljem svijeta i čovjeka, on je isto — tvorac nižih duhova. Indijanci prerije jednom od inkarnacija **Velikog duha** štovali su Sunce, u čast kojeg se svako ljeto održavala najvažnija vjerska ceremonija — Ples Sunca.

Literatura: *Najneobičniji i najzanimljiviji ljudi i životinje na rubu izumiranja / [otv. izd. O. Mironenko; izd. tekstovi O. Mironenko, N. Parakhin]. - M.: Svijet enciklopedija Avanta +: Astrel, [2012].*

Pleme Chinook

...na koncu Mi se obraćamo onomu, što smatramo najintimnijim: prisutnosti i **sili Velikog Duha Ljubavi** i istine, koji se pojavljuje u svoj Vaseljenoj kako bi On prisustvovao s nama i poučavao nas, pokazivao nam Put.

Literatura: *Indijanska mudrost: Duhovna tradicija Jednoga s Prirodom*, Alan Jacobs (kompilacija), Mick Gidley (uvod), 2008.

NARODI AUSTRALIJE

Dugo-dugo sablasno vrijeme smrtonosno spokojstvo carovalo je nad svime. I u toj tami i spokojstvu spila je prekrasna mlada boginja. Jednog dana **Veliki Duh Otac** tiho joj prošapta: «Dugo si spavala, a sad se probudi, idi podari život Vaseljenoj i svemu, što u njoj jeste. Uradi tako, kako ti velim. Isprva razbudi travu, zatim rslinje, a potom drveće. Kada lice Zemlje bude prekriveno travom, raslinjem i drvećem, naselili ga insektima, ribama, gušterima, zmijama, pticama i životinjama. Potom odahni, dok se sva ta stvorenja, stvorena tobom, ne razvijaju toliko, kako bi ispunili zadaću, radi koje su se pojavili na Zemlji. Na Zemlji nema mjesta tome, što ne prinosi korist ostalim dijelovima ovog tvorenja...»

...Vi, djeca Zemlje, dužni ste zapamtiti, komu dugujete svoje rođenje, i ne bi trebali stremiti k izmjeni svog položaja, poput životinja, ptica, gmazova, insekata i riba. Sjetite se i svoje superiornosti nad tim stvorenjima i toga, što ćete se vi,

vaša djeca i djeca vaše djece na koncu konca
vrnuti k **Velikom Ocu Svega, Vječnomu
Duhu.**

Literatura: *Mitovi i legende australskih aboridžina = Myths and legends of the australian aborigines / Ramsay Smith; [prijev. s engl. E. B. Mezhevitinova]. - M: Tsentropoligraf, 2008.*

Narod Aboridžina imao je svog velikog učitelja, Nurunderija. Bio je izabranikom **Velikog Duha**. Ovo je što je on govorio svojem narodu: «Djeco moja, **postoji Veliki Duh**, koji obitava na nebesima. On želi, da vi poznajete njega kao **sveopćeg duha, čestica kojeg ste i vi**. On je vaš hranitelj i zaštitnik. Svojom milošću dao sam vam mogućnost nedugog postojanja u tjelesnom stanju, kako biste smogli ispuniti moj sjajni plan. Zapamtite, djeco moja, da je vaš život podoban jednom danu, i u vrijeme svog kratkog prebivanja na zemlji neophodno vam je naučiti samokontrolu i shvatiti, da svi vi ste čestica mene. Tako živite kao dijete vašeg velikog oca. Suzdržite se svog apetita i svojih stremljenja. Nikada ne postanite robovi svog apetita i želja. Nikad ne dozvolite svomu razumu stradanje od boli ili straha, tako jer, ako postanete sebični, donijet ćete nesreću sebi samima, vašim ženama, vašoj djeci, vašoj rodbini i svim onima, koji žive pored vas. Sebičnost nije svojstvena **Velikom Duhu**. Posadite dobrotu naokolo.

Budite suzdržani u jedenju i zadovoljstvima. Budite snishodljivi prema drugima. Održavajte zdravlje tijela i duha. Pridržavajte se moralnih načela. Budite dobri drugima, poimajući o tom, da su i oni čestica **Velikog duha**, iz kojeg ste vi svi proizašli».

Literatura: *Mitovi i legende australskih aboridžina = Myths and legends of the australian aborigines / Ramsay Smith; [prijev. s engl. E. B. Mezhevitinova]. - M: Tsentrpoligraf, 2008.*

NARODI AFRIKE

U raznih etnosa Zapadne Afrike **vrhovni Bog ima razna imena**. Tako, među Jorubama osim uobičajenog imena Boga Olodumare u Igbo (Nigerija) imaju — Chineke («**sazdatelj**»), Chuku («**veliki duh**»); u Bamuma (Kamerun) — Nyinyi ili Nyi («**onaj, koji je posvuda**»), u Mendé (Siera-Leone) — Ngevo («**Bog, veliki duh**»); u Eve najviši Bog — Mavu (Mavuga, «**Veliki Bog**»), u Ha — Ata Na Nyonmo («**praroditelj, Bog**»).

Većina zapadnoafričkih naroda nema posebne festivale, kultove ili osobita mjesta za klanjanje vrhovnom Bogu. Jorube, na primjer, objašnjavaju odsustvo hramova za Oloruna činjenicom da se za njih taj **Bog nalazi posvuda** i nerazumno je klanjati mu se u bilo kakvom svetištu ili hramu.

Akani kažu: «Akoo hoćeš razgovarati s Bogom, razgovaraj s vjetrom», to jest Bog se ne može asociirati s ikakvim određenim mjestom, on je — posvuda.

Osim toga, većina zapadnoafričkih društava nema svećenike, one koji obavljaju bogoslužje vrhovnom Bogu. Isto tako ne obavljaju prinošenje žrtava Bogu... u osnovi ovog fenomena leži **percepcija vrhovnog Boga kao savršenstva**, koji ne može učiniti zla čovjeku. Stoga on ne treba prinošenje žrtava, izrađenih od predmeta, koje je sam Bog i stvorio.

Literatura: *Tradicionalne kulture afričkih naroda: prošlost i sadašnjost.* / N.A. Kočneva. [Odn. izd. R.N. Ismagilova]; Rus. akad. nauk. Afrički institut. – M.: Glas. lit., 2000.

NARODI OCEANIJE

Imena bogova-zaštitnika — **Aitu Tele (Veliki duh) i Aitu Ichi (Mali duh).**

Literatura: *Problemi proučavanja Australije i Oceanije: (Povijest, ekonomija, etnografija)* / Otv. izd. K.V. Malahovsky; Akademija znanosti SSSR-a. Institut za orijentalne studije. - M.: Nauka, 1976.

TURKIJSKI NARODI

Čerkezi (Adigejci)

...moja će se duša uspeti k stanu mojih otaca — zemlji blaženih: tamo će ona gromko zavapiti velikom **Tha, Vječnomu Duhu...**

Glavni postulati u vjeri stanovnika zapadnog Kavkaza jesu — čvrsta vjera u **jednog Boga**, vrhovnog i moćnog, i u besmrtnost duše, koja će, uvjereni su, biti prevedena u drugi svijet, mjesto prebivanja njihovih očeva. Poput muhamedanaca, **oni ne predstavljaju Božanstvo u bilo kojem vidljivom obliku**, već ga definiraju kao stvoritelja svih stvari, čiji je duh raštrkan po cijelom Kozmosu.

Literatura: *Spencer Edmond. Putovanja u Circassia / Predgovor, prijevod i komentari N. Neflyasheva. - Maikop: RIPO «Adygea», 1994.*

BOG JE LJUBAV

Ključevi k Znanju

Duhovni svijet — to je svijet, gdje ne postoji materija, to je svijet, u kojem postoji drugi oblik postojanja, u ljudskom razumijevanju protumačen kao **Ljubav Božja**.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 00:35:02

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Rigden: Ljubav Božja ne ostavlja čovjeka čak i onda, kad on nju zaboravi. **Bog ne ostavlja ikada čovjeka, jer Njegova Ljubav, zahvaljujući Duši, uvijek je s njim.** Međutim, čovjek ne uvijek hoće prihvatiti ovu vječnu Ljubav i često intimno poznavanje Nje odgađa za «kasnije», rukovođen trenutnim, privremenim željama smrtne materije. No čovjek nema to «kasnije», postoji samo «ovdje i sada», u kojem se događa istinsko kretanje i izbor. Samo se trebate otvoriti i vjerovati Bogu. Ne gubite dragocjeno vrijeme života. Čim počne napad Životinjske prirode, stimulirajući čuvstvo usamljenosti,

nužno je jednostavno odmah nadvladati u sebi to ovozemaljsko ja i iskrenošću djeteta obratiti se Bogu, oslanjajući se na Volju Njegovu. Obraćajući se tako, kako umiješ, svojim iskrenim riječima, mislima, i najvažnije, unutaršnjim, dubokim osjećajem, kao prema najbliskijem i najdražem Stvorenju. **Kada tako čovjek s osjećajem dubokog pokajanja počinje komunicirati sa svojom Dušom, Ljubav Božja umnožava se u njemu višestruko. Bog ulazi u Dušu i daje joj mir. Ona postaje izvorom neiscrpne unutarne sile za čovjeka.** Ona oživljava u njemu duh vjere, pruža mu priliku za razumijevanje stečenog iskustva i sticanja novog pogleda na vlastiti život. **Čovjek stječe dar poimanja: on je u Ljubavi, jer on je u Bogu i Bog je u njemu. U njemu jest, ono što treba reći Bogu i jest sila iskrenosti i vjere, tako da osjeća Njegov duhovni odgovor. I taj Dijalog dvoje koji se vole je beskonačan. Jer Bog jest zajedništvo u Ljubavi. Čovjek poimlje, da je prebivanje u tom zajedništvu, oduhovljenje, jedinstvo s Bogom stvarno, istinski život.** Ta tajna, odvija se u svakome od nas, kad to prihvatimo i otvorimo se pred Bogom u svojim iskrenim osjećajima.

Literatura: A. Novykh, AllatRa. - K.: ALLATRA, 2013.

Tatjana: Igor Mihajlovič, a što je to Božja pomoć?

Igor Mihajlovič: To je Njegova Ljubav. To je Njegova sila. To i jest pomoć Božja...

Izvor: program «OD ATEISTE DO SVETOSTI». 03:32:36

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Rigden: ...Ljudi, koji žele slijediti duhovni put, ne gube vrijeme na čekanje, da će netko doći i iskreno ih voljeti. Njima potrebno je učiti raskrivati Ljubav unutar sebe — Ljubav k Bogu, k Duši — a onda će se to odraziti na okolni svijet, omogućiti vidjeti ljude iz perspektive njihove duhovne krasote. Sve je zapravo bliže, nego što čovjek sebi može predstaviti.

Literatura: A. Novykh, AllatRa. - K.: ALLATRA, 2013.

Rigden: ... Istinska ljubav iznutra oslobađa čovjeka, daje najvrjedniji nebeski dar — istinsku Slobodu od ovog materijalnog svijeta. To je visoko moćna sila, koja probuđuje Dušu. Ovo je najbliži, najkraći put k Bogu.

Literatura: A. Novykh, AllatRa. - K.: ALLATRA, 2013.

Igor Mihajlovič: A što je to istinska Ljubav? Ona nema ikakve veze s materijalnim svijetom. Eto u tom je smisao. Kada bi ljudi barem malo htjeli dodir s istinskom Ljubavi (eto kako mnogi kažu, Isusovom Ljubavi, kako je po kršćanstvu), tad u nama ne bi bilo neprijateljstva.

Izvor: program «Nadolazeće kataklizme. O odnosima ljudi. Preporod čovječanstva. Istina je jedna za sve. Izdanje 1». 01:01:18 (<https://allatra.tv/video/istina-kataklizmy>)

Igor Mihajlovič: A istinska Ljubav — to je Ljubav samo prema Bogu i Ljubav prema svima u Svijetu Duhovnom.

Izvor: «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG». 07:15:43 (<https://allatra.tv/video/soznanie-i-lichnost>)

Igor Mihajlovič: Bog ne čuje čovjekovu molitvu. Bog čuje čovjeka, kad čovjek dostigne Svijet Duhovni unutar sebe kroz svoju Dušu. Kada čovjek kao Osobnost točno **na čuvstvenoj razini stremi, pa zatim usredotoči svu svoju pažnju** ne na šapat demona u glavi, već **na Ljubav unutar sebe.** Upravo u **iskrenoj Ljubavi, usmjerenoj k svojoj Duši, unutar sebe, k Bogu.** Jer Boga vani nema. **Bog je samo unutar čovjeka.**

I svatko ima svoj put. Po čemu? Po tome što u svakoj Osobnosti jest Duša kao čestica Duhovnog Svijeta. Jesu li međusobno povezani? Povezani su time, što nazivamo srebrnom niti, a o tome se oduvijek govorilo, da je to ta bezglasna veza. Kad ne bi bilo ove veze, tad ne bi bilo i Osobnosti. I te sile, duhovne sile, oje se prenose od Duše k Osobnosti, one su dužne opet se tamo vratiti, k toj istoj **Duši, k Duhovnom Svijet.**

I sad ako čovjek to izvodi pravilno, pravedno, iskreno, osjećajući, što je nužno, i tim osjećajemse rukovodeći, (ponavljam to, a to ne šapatom demona u glavi), tada počinje osjećati odgovor. A odgovor se sastoji u **u jačanju ove Ljubavi**, u poimanju jednostavnih stvari, i pojednostavljivanjusloženih stvari, eto tad započinje dijalog. I tu već Bog počinje čuti čovjeka, tek tada, kada je on toga dostojan.

Izvor: program «O DUHOVNOJ MILOSTI». 00:43:52

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Postoji istinska Ljubav — ta je Ljubav u Duhovnom Svijetu, to je Ljubav, koja je **beskrajna**, ili **Božanska Ljubav**. U Njoj nema spolnih razlika, u Njoj nema ičega... To je jedinstvo ljudi. To je stvarno **jedinstvo ljudi u Ljubavi**. Po čemu? Po tomu što **u tom Svijetu, osim sreće i Ljubavi, nema ičega**. Tamo nema negativnih emocija (za one, koji ne razumiju i ne znaju). Po čemu ih nema? Po tome što ih biti ne može, tamo uopće nema emocija. Tamo je sreća, **tamo je Ljubav** — to i jest taj Svijet, po tome što je to svijet Boga.

Izvor: program «Sloboda od diktature zvijeri u vama». 01:09:30

(<https://allatra.tv/video/svoboda-ot-diktature-zverja-vnutri-tebja>)

A ako u tebi jest Ljubav, to u tebi već jest Život. U tebi nema sumnji, nem straha, po tome što u tebi već jest Znanje i iskustvo,

u tebi već jest Život. Ti već živiš ovdje i sada. U tebi jest **Znanje i Ljubav Duhovnog svijeta**. U tom smislu — što ti se ne nadaš, da ćeš nakon smrti biti nagrađen, već počinješ Živjeti ovdje. **Počinješ Živjeti — hoćeš Živjeti**. Ne počneš Živjeti, — Živjeti nećeš.

Izvor: «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG». 07:52:35 (<https://allatra.tv/video/soznanie-i-licnost>)

Igor Mihajlovič: Evo starog izraza «**bogatir**»*. Što je to «**bogatir**»? Ovo je stjecanje, ovo je **nakupljanje Boga**. Nakupljanje Boga u kojem smislu? Ovo je **nakupljanje sile Allata**. To jest kada čovjek u stvarnosti stremi kao Osobnost, kada on počinje osjećati (ovo je **osjetilna percepcija**, a ne neki osjet dodira ili što drugo)... ta osjetilna percepcija vam jednostavno omogućuje da osjetite Duhovni Svijet. A što je to Duhovni Svijet? To je beskonačna radost, to je **Ljubav**, to je apsolutna Milost. I tako kada čovjek, osjećajući to, sam **počinje slati Ljubav**, sam počinje voljeti iskreno, uistinu, što može dobiti zauzvat? **Samo Ljubav**. Eto to i jest nakupljanje. I ispada, čim više on **daje svojoj ljubavi**, tim više on dobija natrag, i, prelijevajući se, on jednostavno je dijeli.

* *bogatir* – rus. богатырь - bogatyr' - junak ruskih epova, čovjek neizmjerne snage, izdržljivosti, hrabrosti – opas. prev.

Izvor: program «OD ATEISTE DO SVETOSTI».02:57:03

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Nadanja tvoja bez istinske akcije su prazna. Vjera — to su nade i strahovi. A iskustvo — to je Život. Živome — živ, mrtvome — mrtav. Ne moramo sanjati i nadati se, već moramo Živjeti. **Posiješ Ljubav — stičeš Ljubav. Po tome što... Bog istinski stvarno ljubi svakoga, no samo toga, tko ljubi Njega.**

Izvor: «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG». 07:54:13 (<https://allatra.tv/video/soznanie-i-licnost>)

Tatjana: To jest sada postoji razumijevanje, koliko je važno ne samo prebivti u tom stanju, ne samo održavati to stanje, već koliko je važno **umnožavati eto tu ljubav prema Bogu.**

Igor Mihajlovič: A trebalo bi je beskonačno umnožavati, dok je čovjek ovdje. A kako drukčije? **Život — to i jest Ljubav.** Ako čovjek ne bude proizvodio Ljubav, tada je neće primiti.

Tatjana: To jest **nemojte prestati izražavati svoju Zahvalnost i Ljubav prema Bogu.**

Igor Mihajlovič: Ljubav i Zahvalnost — sve, što čovjek može dati Bogu, je i sve, što on može ponuditi. I to je jedino što

on uopće ne može tražiti, recimo tako, već ono što može dati Duhovnom svijetu i primiti. I što je više, što je važnije, osim **Života**?

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:57:36

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Put jest jedan (ljudi jednostavno pristupaju drugačije). Netko je ustao i otišao. Tek eto pojedinci, ti, koji su razumjeli svu tu jednostavnost. I netko ide ravno kroz džunglu, kroz svoju svijest, isprva kroz borbu, sve dok ne dosegne **Ljubav** i razumijevanje, a zatim **kroz Ljubav**. Netko se treba boriti. No netko jednostavno hoće odmah **Živjeti** — ustane i ide.

Izvor: program «ŽIVOT. Istina je jedna za sve. Izdanje 3». 00:45:21

(<https://allatra.tv/video/zhizn>)

Igor Mihajlovič: Putešestvija k Bogu je mnogo, no **samo je jedan put**. Ovo je istina, i taj put, jest — **AllatRa**. Mi to tako zovemo. Taj **put je — Ljubav Božja**, tako se govori u svim religijama. A mi to jednostavno zovemo imenom, koje je bilo mnogo prije naše civilizacije. Od pamtivijeka to je bilo **AllatRa**.

Izvor: program «SVIJEST – INSTRUMENT ĐAVOLA». 01:18:27

(<https://allatra.tv/video/soznanie-instrument-djavola>)

Igor Mihajlovič: ...jedino što je istinsko, što je vječno, — to je **Ljubav Božja**. Ovdje je nju potrebno **stjecati i nakupljati**.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:26:17

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Prije svega, **treba naučiti Ljubiti. Ljubav— to je jedini put.** Putešestvija k Bogu je mnogo, a **put jedan — samo kroz Ljubav. Nema ijedan drugi.** No nevolja je u tom, što ljudi ne znaju, što je to Ljubav. Eto baš to je stvarna nevolja. Sve, što oni nazivaju ljubavlju, sve je to iskrivljeno, sve je to trodimenzionalno, sve je to materijalno i sve se svodi na „ne tuda“.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:54:23

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Potrebno je zaraditi svoje iskustvo, potrebno je steći Znanje, potrebo ga je dobiti. Kad proučavate sustav, kad sve to razumijete, **kad osjećate Ljubav, kada dolazite u kontakt s Duhovnim svijetom,** ta kakav vas sotona može maknuti s puta?! Evo jednostavnog pitanja. Što on može učiniti? Ništa. Sve je nemoćno, po tome što je to već izvan materijalnog svijeta. Sve zemaljsko, sve svjetovno — sve ono ostaje daleko pozadi.

Izvor: program «OD ATEISTE DO SVETOSTI». 03:22:17

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: U duhovnom je sve **jednostavno — jednostavno Ljubav i Život.**

Izvor: program «SVIJEST – INSTRUMENT ĐAVOLA». 00:27:08

(<https://allatra.tv/video/soznanie-instrument-djavola>)

Igor Mihajlovič: ...u čemu je **sil** Boga? U Njegovoj Ljubavi, u Njegovoj Ljubavi prema nama. I ako mi ne **steknemo ovu Ljubav**, ako je ne uzvratimo, ona u nama presušuje. Ali ako ga pomnožimo u sebi i podijelimo sa svima oko sebe, ona postaje puno veća. Nakon svega zaista, što daješ Bogu, vraća se stostruko. No u danom slučaju materija ne igra ikakvu ulogu. Imamu vidu vjekovnu izreku: «Što Daš Bogu — stostruko se vraća». Mi ne možemo predati išta materijalno, jer Duhovni svijet — je nematerijalni svijet. Jedino, što mu možemo predati, — to je **svoju Ljubav, svoju Zahvalnost**. Zahvalnost što imamo priliku istinski steći **Život**. I od nas ovisi, ovisi od našeg izbora hoćemo li ga steći ili ne. No isto tako **zahvaljujući Ljubavi mi možemo steći mir** i ovdje, i mir, u prvom redu, u svojoj obitelji, i najvažnije — **mir unutar sebe**.

Izvor: program «SVIJEST – INSTRUMENT ĐAVOLA». 00:04:13

(<https://allatra.tv/video/soznanie-instrument-djavola>)

Igor Mihajlovič: ...praksa — to je instrument, koji daje mogućnost kontakta, sticanja iskustva, ne više. A molitve... Istinske molitve, one vode do iste percepcije, k tom osjećaju. **Osjetiti tu Ljubav**, a dalje je jednostavno nužno ne izgubiti je. No svijest —

ona je spretna, ona odvlači pažnju, igra se. No izgubivši je, treba je vratiti, i to je sve. Ha самом деле ni molitve ni duhovne prakse, one ne spašavaju. **Vaše stremljenje i ta Ljubav, koju stječete i kojoj stremite, i kojom, primivši je, zračite natrag, — to je ono što vas čini Čovjekom. To čini iz smrtnoga stvorenja nešto više, besmrtno.**

Izvor: program «SVIJEST – INSTRUMENT ĐAVOLA». 00:14:25 (<https://allatra.tv/video/soznanie-instrument-djavola>)

Igor Mihajlovič: Istinska molitva — ona je bez riječi. Istinska molitva, izražava se u osjećajima. **Je li u Ljubavi ima riječi? To je najdublji osjećaj.** To je ono, što čini sretnim. Preobražavajući ovaj osjećaj u riječi, mi ga u velikoj mjeri umanjujemo. Čak i ne samo da ga umanjujemo, već ga činimo manje vrijednim i važnim. Zašto? Zato jer zato što je previše shvaćanja u svijesti o tome što je sreća i što je ljubav, koje ista lomi i ispoljava, kako joj odgovara. No **istinska Ljubav** — samo je ona sposobna izazvati duboke osjećaje, i samo ona **ispunjava Duhom Svetim.**

Anna: I ta Ljubav — to je nešto, s čime je u dodiru svaki čovjek, koji istinski osjeća...

Igor Mihajlovič: ...koji iskreno stremo k Bogu, ne obazirući se i na što i na koga, koji zaista stremi Duhovnom Svijetu.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 02:44:41

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Tatjana: Daj Bože, trijumfirat će Ljubav.

Igor Mihajlovič: Ljubav — eto to, što je dužan imati svaki čovjek. Eto toga bi trebalo biti dostatno u svima. U tom je smisao. Tada je to idealno društvo. I to je moguće. Tako da dajemo ljubav jedni drugima. Vrlo jednostavno.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 02:49:45

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

EGIPATSKA VJEROVANJA

Uzdižeš se slavno, o živi Atone, gospodaru vječnosti! Ti sjajiš (ili blistaš) lijepo [i] moćno. **Ljubav je Tvoja moćna**, i velika... tvoje svjetlo, raznih boja lica plijeni (ili očarava).

Tvoja koža sija jarko, tako da sva srca žive. **Ti ispunjavaš** Obje Zemlje (to jest Gornji i Donji Egipat) **svojom ljubavlju, o Bože, samostvoreni.**

Sazdatelju svake zemlje, tvorče svega, to jest na njoj.

Izvor: Himna Atonu kralja Amenhotepa IV.

Literatura: Drevni Egipat: duhovi, idoli, bogovi / Wallis Budge; [trans. s engleskog LA. Igorevsky]. - M.: Centar-poligraf, 2009.

Ja hodim putevima, po kojim mi se **tvoja ljubav** može vratiti. Ja letim nad zemljm, ne umaram se tražeći tebe. **Plam tvoje ljubavi zagrijava mene.**

Izvor: Iz himni Ozirisu. Plač Izide i Neftide.

Literatura: Drevni Egipat: duhovi, idoli, bogovi / Wallis Budge; [trans. s engleskog LA. Igorevsky]. - M.: Centar-poligraf, 2009.

O okrunjeni Caru bogova, **Bože života**, Gospodaru **ljubavi**, — svi narodi žive u tvom sjaju. Boginja Nut tebe dočekuje, a boginja Maat grli tebe.

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Papirus Ani Britanskog muzeja: Prev., uvod. i koment. E.A. Wallace Budge;; Prev. s eng.. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

Amon produžva život skraćuje ga, **on čini dodatak sudbimi toga, kojega ljubi.**

Izvor: *Iz himni Amonu.*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Papirus Ani Britanskog muzeja: Prev., uvod. i koment. E.A. Wallace Budge;; Prev. s eng.. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

HINDUIZAM

Bhagavan* — ljubav.

* *Bhagavan*— od sanskrske riječi "bhagavat", "bhagavan", "bhagavas"; "bhaga" — udio, sudbina, sreća; davatelj pogodnosti. Epitet Boga, primjenjivao se uglavnom na Višnu-Krišnu.

Bhagavan – asoc. Bogovan (op. prev.)

Izvor: *Vishnu-Purana. Poglavlje 8. Sloka 19.*

Literatura: *Vishnu-Purana / Prijev. sa sanskrta, koment., [uvod T.K. Posovoy]. – SPb.: O-vo vedska kultura, 1995.*

Slava njemu, slava njemu, slava njemu, velikom Atmanu, tomu, koji nema imena i obraza, kojeg jedino dostiže samo ljubavlju-bhakti!

Izvor: *Vishnu-Purana. Poglavlje 19. Sloka 79.*

Literatura: *Vishnu-Purana / Prijev. sa sanskrta, koment., [uvod T.K. Posovoy]. – SPb.: O-vo vedska kultura, 1995.*

Dok je tvoje srce **nepokolebljivo u ljubavi-bhakti za mene, to mojom ćeš milošću ti postići najviše Oslobođenje!**

Izvor: *Vishnu-Purana. Poglavlje 20. Sloka 28.*

Literatura: *Vishnu-Purana / Prijev. sa sanskrta, koment., [uvod T.K. Posovoy]. – SPb.: O-vo vedska kultura, 1995.*

Čovjek, uronjen [u tuge svijeta], zasljepljen, tugujući zbog [svoje] nemoći. **Kada on ugleda drugog — voljenog vladara i njegovu veličinu, oslobađa se tuge.** Kad vidjelac vidi zlatnocvjetnog stvoritelja, gospodara, purušu, **izvor Brahmana**, Tad upućeni, otresjući [sa sebe] dobro i zlo, neukaljan, **dostiže najviše jedinstvo.**

Izvor: *Mundaka-Upanišada. Dio 3. Poglavlje 1. Stihovi 2,3.*

Literatura: *Upanišade [Tekst]: [u 3 knj.] / Prijev. sa sanskrta, predgov. i koment. A.J. Syrkina; [odn. izd. T.J. Elizarenkova]. – M.: Ladomir: Nauka, 1991-1992.*

Ovaj Atman draži od sina, draži od bogatstva, draži od svega ostalog. On — najintimniji. I onome, koji naziva dragim ne Atmana, već drugog, kažu, da će izgubiti to, [što smatra] drago, to se tako i može dogoditi. **Samo Atmana treba smatrati dragim. Tko smatra dragim samo Atmana, u toga drago (objekt njegove ljubavi) neće propasti.**

Izvor: *Brihadaranyaka Upanishada. Poglavlje 1. Brahman 4. Sloka 8.*

Literatura: *Brihadaranyaka Upanishada / Prijev. sa sanskrta, predgov. i koment. A.J. Syrkina; [odn. izd. T.J. Elizarenkova]. – M.: Ladomir: Nauka, 1992.*

Njima, obuzetima **silom ljubavi**, postojano predanima, Ja prilažem mudrost, kroz koju **oni Mene postižu**.

Izvor: *Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 10. Sloka 10.*

Literatura: *Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prev. sa sanskrta, uvod. i koment. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. znanosti Turkmen. SSR. - Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. znanosti Turkmen. SSR, 1956.*

Samo **ljubav vječnoga predstavlja najvišu ljubav**, koja je sama sebi svoja sopstvena nagrada, jer **Bog jest Ljubav. Ljubiti Boga — blaženstvo**, ne ljubiti ga — nesreća. **Ljubiti Boga — t je ovladati znanjem i besmrtnošću**; ne ljubiti ga — izgubiti se u sumnji i zabludi, tuzi i smrti...

Literatura: *Indijska filozofija / Prijev. s engl. S. Radhakrishnan. – M.: Akademski projekt: Alma mater, 2008.*

Bhakti — pobožna ljubav k višnjemu, k Puruši; učenja ove joge povijesno su povezana s Bhagavad Gitom, najstarijim spomenikom ovog trenda. Iako je Bhagavad Gita iznikla iz sjeverne Indije (slivovi rijeka Sindha i Ganges), где зароди- лась и вся Махабхарата, gdje je nastala cijela Mahabharata, bhakti joga se naknadno razvila u južnoj Indiji.

Filozofski temelj bhakti joge dali su Ramanuja i Vijnana Bhikshu, **poimajući pod bhakti ne osobni odnos** osobnog boga i njegovog poklonika, već **kontemplativno-pobožno stremljenje za višim duhovnim stanjima**, koje su ti filozofi poimali, kao **neosobno**.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prev. sa sanskrta, uvod. i koment. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. znanosti Turkmen. SSR. - Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. znanosti Turkmen. SSR, 1956.

Ja sam isti prema svim stvorenjima, nema za Mene išta omraženo, ni drago, no **bhakte koji Me časte — oni su u Meni; Ja isto u njima prebivam.**

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 9. Sloka 29.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prev. sa sanskrta, uvod. i koment. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. znanosti Turkmen. SSR. - Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. znanosti Turkmen. SSR, 1956.

Jedino nepodijeljeni bhakti može Me tako poznavati, Arjuna, promišljati i uistinu dostići, asketski!

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 11. Sloka 54.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prev. sa sanskrta, uvod. i koment. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. znanosti Turkmen. SSR. - Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. znanosti Turkmen. SSR, 1956.

ZOROASTRIZAM

Onaj, tko je vođen Svetim Duhom Tvojim i Tvojom Ljubavlju, drži misli, riječi i djela svoja u dobroti i u suglasnosti sa istinom! On polučuje nagradu savršenstva i vječnosti od Ahura Mazde kroz silu svoju i ljubav!

Onaj, tko je vođen Svetim Duhom Tvojim, živi bolji život! Riječi njegove biti će ispunjene ljubavlju i mudročću, i ruke će njegove ovaplotiti svrhu Armaitija* kroz vjeru! Život će njegov znati jedinu misao — da samo Mazda je izvor Istine!

* *Spenta-Armyti (Sfandarmad) — avest. "Sveta pobožnost", pahl. Spandarmath — jedna od Amesha Spanta, zaštitnica zemlje i plodnosti, oličenje ženskog principa... U kršćanstvu se s njom može poistovjetiti Bogorodica. Sve, što je najbolje u ženi — ljubav, majčinstvo, sposobnost empatije, povezano je s njom.*

Izvor: Avesta. Gati od Zaratuštre. Gata Spenta Mainyu. Himna 12. Yasna 47. Stihovi 1, 2.

Literatura: Gate: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.

Onaj, koji zahvaljujući unutarnjoj motivaciji svojoj i samopožrtvovnost povezuje sebe s Vohumanom*, nasladit će se ljubavlju Boga i mudročću zahvaljujući Ashi**!

S tim osobinama na konačnom sudu pronaći će prebivalište, o Ahura, u Vječnom Kraljevstvu tvom!

* *Vohuman* — avest. "Dobra Misao", pahl. *Vohuman* ili *Bahman* — prvo je stvaranje Ahura Mazde, prvo od Besmrtnih Svetaca. Misao je osnova svih ljudskih djela, a očuvanje čistoće misli glavna je zapovijed zoroastrijanaca. Hereza misli vodi do zlih djela. *Vohumanu* se suprotstavlja demon *Aka Mano* — misli zla, prijestupa, gurajući čovjeka k grijehu.

** *Asha* — avest. "Istina, pravda", s epitetom *Vakhishta* ("Najblaženiji, najbolji"), pahl. *Ardibehisht*, *Ardvakhisht* — jedan od *Amesha Spanta*-a, edan od najvažnijih koncepata u zoroastrizmu. *Asha* — širok pojam koji uključuje ne samo Istinu, Pravdu, već i Svjetski poredak, Zakon. Možemo reći da je *Asha* — utjelovljena *Misao* (*Vohu Mano*). *Asha-Istini* se suprotstavlja *Druj* (laž) kao simbol svega zla i odvratnog, voljena ideja Zlog duha. Stoga se svi pravednici u Avesti zovu *ashavan* (sljedbenik *Ashe*), a svi zlobnici — *drukvan* (sljedbenik *Druje*).

Izvor: Avesta. Gati od Zaratuštre. *Gata Spenta Mainyu*. Himna 14. *Yasna* 49. Stih 5.

Literatura: Gate: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. *Mobed Firuz Azargoshasba* i *Rustama Abdukamilova*]. – Minsk.: Unipak, 2004.

Onaj, tko djeluje s ljubavlju i poštenjem, o Ahura, s pravednim ljudima ili oslanjajući se na vlastite snage, saveznike ili prijatelje, i taj, što svom marljivošću doprinosi prosperitetu dobrog stvaranja Božjeg, taj će se uistinu nasladiti carstvom Asee i Vohumana, to jest rajem!

Izvor: *Avesta. Gati od Zaratuštre. Gata Spenta Mainyu. Himna 6. Yasna 33. Stih 3.*

Literatura: *Gate: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

Gdje prebiva **sveobuhvatna Ljubav Tvoja?** Otkuda suosjećanje Tvoje silazi k vjernim obožavateljima Tvojim? Gdje da nađemo **Ashu, Istinu?** Gdje da nađemo **Sveti Armaiti Tvoj, Ljubav i Vjeru?** Gdje caruje ljubljeni Vohuman Tvoj, i od kud ishodi sila **Vlasti i Dominacije Tvoje, o Mazda?**

Izvor: *Avesta. Gati od Zaratuštre. Gata Spenta Mainyu. Himna 16. Yasna 51. Stih 4.*

Literatura: *Gate: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

O Vi, Amesha Spenta*, jednog sve razuma i jedne volje, darujte nam dobre darove vaše; učite nas Zakonu Istine i dobre misli, tako da **ljubav i božanska vjera** izrastu u srcima našim! Mi štujemo Tebe, o moj Gospodaru, s **poštovanjem i ljubavlju**, i čeznemo dostići Vječnu Sreću Mazde!

* *Amesha Spenta — avest. "Besmrtni sveci", pahl. Amahraspand — šest glavnih Arhanđela, emanacije Ahure Mazde: Vohu Mana ("Dobra Misao"), Asha Vakhishta ("Najblaženija Istina"), Spenta Armayti*

("Sveta Pobožnost"), Kkhshatra Vairya ("Izabrana Vlast"), Haurvatat ("Cjelovitost"), Amertat ("Besmrtnost").

Izvor: Avesta. *Gati od Zaratuštre. Gata Spenta Mainyu. Himna 16. Yasna 51. Stih 20.*

Literatura: Gate: *Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

Mudraci, znajući o tome, da su **ljubav i vjera u Boga — pravi izvori istine**, dužni su učiti one, što su zalutali, i zlim ljudima obraćati umove njihove k dobrim mislima, vršenjem dobrih djela i ljubeći druge! Na koncu konca svi nečastivi, saznavši istinu, dužni si prići k Tebi, o Mazda Ahura!

Izvor: Avesta. *Gati od Zaratuštre. Gata Spenta Mainyu. Himna 7. Yasna 34. Stih 10.*

Literatura: Gate: *Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

Umjesto toga, da definiraju božansku osobu s maksimumom poput «**Bog — to je Ljubav**», Indo-Iranci svoju su vjeru započeli s, что «**Ljubav — to je Bog**», i postupno sazdaivali na osnovu toga zastupljeno božanstvo. Koliko je daleko išao proces obraštanja «apstraktnog» božanstva s prepoznatljivim značajkama i mitovima, ovisilo je od toga, koliko je to božanstvo bilo povezano

sa životima ljudi i religioznim obredima i koliko je postalo popularno.

Literatura: *Zoroastrijanci. Uvjerenja i običaji / Mary Boyce; [Prijev. s engl. i bilješ. I.M. Steblin-Kamensky; Odn. izd. i naknadno izd., str. 278-299, E.A. Grantovsky]; Institut za orijentalne studije. - M.: Nauka, 1987. (Tragovima nestalih kultura Istoka).*

JAINIZAM

Suglasno Svetim Spisima, pravilna vjera obdarena je s osam dobrih svojstava... **Osmo — čuvstvo najviše ljubavi u odnosu na sopstvenu prirodu duše...**

Literatura: *Baklja na putu prema oslobođenju. Acharyakalpa pandita Todarmalji iz Jaipura / ruski prijevod: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Zaklada Jainworld, 2007.*

BUDIZAM

Ljubav (sansk. maitr, pali mett, tib. byams pa) — jedna je od četiri neizmjerne osobine, ili savršenih stanja... stremljenje donijeti bićima sreću i radost, a također pomoći im pronaći razloge buduće sreće, to jest da izvrše korisne radnje, izbavljenje od stradanja. Savršenu ljubav postižu bodhisattve u trećem stupnju (bhumi) duhovnog usavršavanja. Veliku ljubav

(mahamaitri) posjeduju Buddhe i druga bića, postigavši Prosvijetljenje, no ne ulaze u nirvanu.

Literatura: *Indo-tibetanski budizam: enciklopedijski rječnik / V.P. Androsov; Ruska akad. nauka, Institut za orijentalne studije. - M.: Orientalia (OR), 2011.*

Taj, tko bude pravilno živio i želi dostići stanje Mira (Nirvane), dužan je činiti:

Poput majke, koja je po cijenu svog života spremna zaštititi svoje jedino dijete, **neka njeguje bezgraničnu ljubav u stavu prema svim stvorenjima.**

Neka **zrači bezgraničnom ljubavi** prema cijelom svijetu, obrćući je gore, dolje i oko sebe, bez nailaženja na prepreke, bez loše namjere, bez neprijateljstva.

Izvor: *Sutta-nipata. Sutra Svete Ljubavi ("Metta Sutta"). Redovi 1, 7, 8.*

Literatura: *Knjiga zaštite: Paritta / prevedeno s izvornika Pali, s uvodnim esejem i objašnjenjima Piyadassi Thera, s Predgovorom V.F. Gunaratna. - Kandy (Šri Lanka): Budističko društvo za publikaciju, 1999.*

...Pokajanje i neporočnost, **pažnja prema Plemenitim Istinama, neporočna ljubav k besmrtnom, — ovo je najviša zaštita.**

Ne brinuti o željama, diranjem zemaljskih stvari, ne dopustiti k sebi okaljavanje, biti nedostupan tuzi i vjerovati Istini, — ovo je najviša zaštita.

Vjerno držati put svoj, s neometanim duhom, činiti dobro, — ovo je najviša zaštita.

Izvor: *Sutta-nipata. Knjiga II («Kulawagga»).* Sutra 4. Redovi 10, 11, 12.

Literatura: *Sutta-Nipata: zbirka razgovora i učenja: Budistička kanonska knjiga / prijev. s Palija na engl. Fausbell; prijev. s engleskog N.I. Gerasimov. - M.: Aleteya, 2001.*

Svaku istinu ti znaš, uvidom pronikavši u vječnu Dhammu, — ti, sve živo grleći svojom ljubavlju! Ti svukao si pokrivalo sovoga svijeta, ti, neporočni, blistaš u svim svjetovima!

Izvor: *Sutta-nipata. Knjiga II («Kulawagga»).* Sutra 14. Stih 3.

Literatura: *Sutta-Nipata: zbirka razgovora i učenja: Budistička kanonska knjiga / prijev. s Palija na engl. Fausbell; prijev. s engleskog N.I. Gerasimov. - M.: Aleteya, 2001.*

Ja čuvam sebe u tjelesnosti, ja kušam sebe u riječi, ja umjeren sam u hrani, ja znam istinu i njome spaljivam pljevu. **Ljubav — moje izbavljenje.**

Izvor: *Sutta-nipata. Sutra Svete Ljubavi (Metta Sutta). Odjeljak I. 4, Brahman Kasi-Bharadvaja (Kasi-Bhāradvāja sutta). Stih 77.*

Literatura: *Suttanipāta. Prijevod s Palija na engleski W. Fausboll. S engleskog preveo N.I. Gerasimova. Ed. Choi, 2006.*

Tko je ljubazan, pun ljubavi, čist umom i vlada sam sobom — taj poslije smrti i poslije raspada tijela, postaje jedno s Brahmom, takvo stanje stvari moguće je dostići svima!

Izvor: *Digha-Nikaya. Tevija Sutta.*

Literatura: *Predavanja o podrijetlu i rastu religije, ilustrirane nekim točkama povijesti Indijskog Budizma / T.W. Rhys Davids. – New Delhi: Azijske obrazovne usluge, 2003.*

Tko ugasi u sebi strasti, taj će iskorijeniti i mržnju, — **nesvezani duh njegov razvit će se u ljubavi**; i dani i noći ljubomorni su na njegov, sve svjetove grli on bezgraničnom naklonošću.

Izvor: *Sutta-nipata III.5 Юhoua Magha (Māgha sutta). Stih 507.*

Literatura: *Suttanipāta. Prijevod s Palija na engleski W. Fausboll. S engleskog preveo N.I. Gerasimova. Ed. Choi, 2006.*

TAOIZAM

Stoga, tomu, tko cijeni Nebesko Carstvo više, nego sebe, može biti povjeren Nebeskom Carstvu. **Taj, tko ljubi Nebesko Carstvo više, nego sebe, upoznat će podršku Nebeskog Carstva.**

Izvor: Tao Te Ching. Zhang 13.

Literatura: Tao Te Ching: [Kanon puta i milosti] / Lao Tzu; uvod, st., prijev. i koment. A.A. Maslova. – Rostov n/a: Feniks: Eksperiment. Koledž Kuban. Drž. akad. fiz. kulture, 2003.

U meni jesu tri dragocjene stvari, koje ja slijedim i koje **brižno čuvam**. Prva se naziva «**duboko čuvstvo ljubavi**». Druga se naziva «umjerenost». Treća se naziva «odsustvo stremljenja biti najvažniji». **Ispunjen ljubavlju**, i zato mogu djelovati hrabrošću istinskog ratnika. Štedljiv, i zato mogu umnožiti svoju silu. Ne stremim biti najvažniji u Nebeskom Carstvu, i stoga mogu postići najvišu puninu upravljanja suštinom stvari. ...Taj, **tko je ispunjen ljubavlju**, bori se — i pobjeđuje, stječući kontrolu nad svojim čuvstvima, postaje jači. **Nebo pomaže njemu**, brinući o njemu strpljivo i **ljubavlju**.

Izvor: Tao Te Ching. Zhang 67.

Literatura: Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.

JUDAIZAM

Ljubite G-spoda, svi blagočastivi Njegovi.

Izvor: *Tanakh. Tegilim. Poglavlje 31. Stih 24.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

Jer **on je ljubio mene**, i Ja ću izbaviti njega, okrijepiti ga, jer je on **prepoznao** ime Moje. On će pozvati Mene, i Ja ću se odazvati njemu, s njim sam Ja i u nevolji, spasit ću ga i proslavljati.

Izvor: *Tanakh. Tegilim. Poglavlje 91. Stihovi 14-16.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

Ti isti, koji **ne ljube, ne znaju Boga**, tako što **Bog — to je Ljubav...**

... Nitko nikada nije vidio Boga; ako mi ljubimo jedni druge, Bog ulazi u savez s nama, i **naša ljubav k Njemu** dostiže u nama svoj cilj.

Izvor: *Izvor: Jevrejski Novi Zavjet. 1. pismo Yohanana. Poglavlje 4. Stihovi 8, 12.*

Literatura: *Jevrejski Novi Zavjet / David Stern; [trans. s engleskog V.V. Dolbina, A.V. Dolbin]. - Izdavačka skupina "Shamash», 2011.*

KRŠĆANSTVO

I mi smo upoznali ljubav, koju ima prema nama Bog, i povjerovali u nju. Bog jest Ljubav, i tko prebiva u Ljubavi prebiva u Bogu, i Bog u njemu.

Izvor: Biblija. Prva koncilska poslanica apostola Ivana 4:16.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Tko ne ljubi, taj nije upozbao Boga, po tome što Bog jest Ljubav.

Izvor: Biblija. Prva koncilska poslanica apostola Ivana 4:8.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Boga nitko nikada ne vidje. Ako mi ljubimo jedni druge, tad Bog u nama prebiva, i ljubav Njegova savršena je u nama.

Izvor: Biblija. Prva koncilska poslanica apostola Ivana 4:12.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Zapovjed novu dajem vama, da ljubite jedni druge; kako sam Ja ljubio vas, tako da i vi ljubite jedni druge. Po tome će znati svi, da ste vi Moji učenici, ako budete imali ljubavi jedni za druge.

Izvor: Biblija. Evanđelje po Ivanu 13:34-35.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Isus reče njemu: **Ja jesam Put i Istina, i Život; nitko ne dolazi k Ocu, osim kroz Mene.**

Izvor: *Biblija. Evanđelje po Ivanu 14:6.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Tko ima zapovjedi Moje i drži ih se, taj ljubi Mene; a **tko ljubi Mene, taj ljubljen će biti Ocem Mojim; i Ja ću ljubiti njega i Sam mu se očitovati.**

Izvor: *Biblija. Evanđelje po Ivanu 14:21.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Ja u njima, i Ti u Meni; da budu savršeno jedno, i da upozna svijet, da si Me Ti poslao i ljubio njih, kao što si ljubio Mene.

Izvor: *Biblija. Evanđelje po Ivanu 17:23.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Isus mu reče u odgovor: **tko ljubi Mene, taj će poštovati riječ Moju; i Otac Moj ljubiti će njega, i Mi ćemo prići k Njemu i obitavalište u Njega stvoriti.** Neljubivši Mene neće poštovati riječ Moju; a riječ, koju vi slušate, nije Moja, već Oca koji Me posla.

Izvor: *Biblija. Evanđelje po Ivanu 14:23-24.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Kako je ljubio Mene Otac, tako i Ja sam ljubio vas; ostanite u ljubavi Mojoj. Budete li čuvali Moje zapovjedi, ostat ćete u ljubavi Mojoj, kako sam i Ja čuvao zapovjedi Oca Mojega i ostajem u Njegovoj ljubavi. Ovo Sam vam rekao, da radost Moja u vama bude i radost vaša da bude savršena. Ovo je zapovjed Moja, da ljubite jedni druge, kao što sam Ja ljubio vas.

Izvor: Biblija. Evanđelje po Ivanu 15:9-12.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

...ta Sam Otac ljubi vas, jer ste vi ljubili Mene i vjerovali, da sam Ja izišao od Boga.

Izvor: Biblija. Evanđelje po Ivanu 16:27.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

I ja sam im otkrio ime Tvoje i otkrio, da ljubav, kojom si Ti ljubio Mene, u njima bude, i Ja u njima.

Izvor: Biblija. Evanđelje po Ivanu 17:26.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Da podari vama, da po bogatstvu slave Njegove, budete čvrsto utvrđeni Duhom Njegovim u unutarnjem čovjeku, vjerom da prebiva Krist u srcima vašim, kako bi vi, ukorjenjeni i utvrđeni u ljubavi, mogli shvatiti sa svim svetima, što jest Širina i Dižina, i Dubina i Visina, i spoznati nadpoznatljivo razumijevanje ljubavi Kristove, kako bi bili ispunjeni svom puninom Božjom.

Izvor: Biblija. Poslanica Efežanima 3:16-19.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Agape (grč. agapē — ljubav) — to je ljubav prema Bogu, to jest ljubav-poštovanje i ljubav k bližnjemu, to jest ljubav-brižna. Agape — jedna od tri kršćanske vrline (zajedno s vjerom i nadom). Rječju hai agapai označavala se bratska trpeza ranih kršćana.

Riječ «philia» u grčkim tekstovima — namjeran i dobroćudan stav-stremljenje za drugim i privrženost, sklonost s nijansama naklonosti i nehotičnosti; upravo ova riječ prisutna je u grčkom izrazu philia heautou, označavajući «samoljublje».

Philia je suprostavljena ljubavi — Agape, kao slobodno i svjesno odabrana ljubav-uvažavanje, ljubav-razumijevanje.

U Bibliji nikad **ljubav čovjeka k Bogu** nije izražena riječima, srodnima riječi *philia*.

Jednako snažno Agape razlikuje se od erosa kao ljubav strastvenosti, ljubavi-privlačnosti. **Riječ «eros»** također označava i ljubav-požudu (Izr. 4:6; Knj.Mudr. 8:2, Est. 2:17).

Rječju «storge» (storg, sterg) obično se označava srodnu ljubav-privrženost, ljubavnu brigu, kao prvo, u odnosu roditelja prema djeci. Ona se susreće u apostolskim poslanicama u izrazima: «neljubavan» — *astorgous* (Rim. 1:31), bratska «nježnost» — *philostorgoi* (Rim. 12:10), «nepomirljivi» *astorgoi* (2 Tim. 3:3).

Literatura: *Etika: Enciklopedijski rječnik / Ed. R.G. Apresyan, A.A. Husejnov. - M.: Gardariki, 2001.*

Studija **agapične ljubavi** dovodi do zaključka o osobitom značenju **ljubavi kao «posredujuće energije»** (u patrističkoj tradiciji), koja... omogućuje Osobnosti povrtak njene «cjelovitosti», «punine» i toga, što V.N. Lossky naziva «oporavak» izvorne prirode čovjeka, koja se u punoj mjeri provodi u procesu teoze (ili oboženja). U ovom ontološkom procesu (u prostoru kršćanske tradicije) **agapična ljubav** djeluje kao iskustvo, i energija, i djelovanje, i sredstvo, i **duhovni orijentir**, i vrijednost,

i metafizika, i cilj kršćanskog života i ostvarenog spasenja.

Literatura: S.V. Kliman. *Filozofsko razumijevanje teme ljubavi u kršćanstvu / sjeverna regija: znanost, obrazovanje, kultura. 2014. № 1 (29).*

Nakladnik: Državno sveučilište Surgut (Surgut).

Zanimljivo, što su, grčki «**agape**» («agapesis») — termin, poznat u drevnom svijetu sa širom paletom konotacija nego što je to uobičajeno u kršćanstvu, rani kršćani izvorno povezivali isključivo s bratskom trpezom. Također je važno dodati, da je riječ «agape» stvorena a osnovu glagola «agapao» («agapaso»), koji je značio sljedeće: «prihvatiti blagonaklono», «milovati», «odnositi se s ljubavlju», a također «visoko cijeniti», «rado počastiti». U apostolskim pslanicama rječju «agape» označavala se osobita ljubav: a) ljubav Boga, b) ljubav k Bogu, tj. ljubav-poštovanje ... (Izl. 34:6–7; Iv. 15:13; Rim. 5:7; 1 Iv. 3:16; Gal. 2:20).

Literatura: A.D. Weismar, *grčko-ruski rječnik / A.D. Weis-mar. – M.: 1991.*

ISLAM

Reci, (o Muhammede!): **«Ako Allaha volite, Onda me slijedite, — Tada će i Allah vas voljeti**

I on će vam sve vaše grijehе oprostiti,
Jer Allah je milostiv i oprašta».

Izvor: *Kur'an. Sura 3 «Ali Imran» («Imranova porodica»). Ajet 31.*

Literatura: *Kur'an / prijevod značenja i komentari Iman Valeria Porokhova; CH. izd. Muhammed Said Al-Roshd. - Ed. 14. - M.: RIPOL classic, 2016.*

On njihova je srca učvrstio (u ljubavi i vjeri),

I, ako bi ti potrošio sve to, što je na zemlji,
Ti ne bi ičim srca njihova učvrstio.

Ali Allah je ujedinio njihova srca, —
Jer On je moćan i mudar (neizmјerno)!

Izvor: *Kur'an. Sura 8 «Al-Anfal» («Pliјen»). Ajet 63.*

Literatura: *Kur'an / prijevod značenja i komentari Iman Valeria Porokhova; CH. izd. Muhammed Said Al-Roshd. - Ed. 14. - M.: RIPOL classic, 2016.*

No među ljudima ima takvih,
Koji uzimaju sebi za štovanje
Druge sa Allahom ravnopravno
I ljube ih, kako su dužni ljubiti Allaha, —
A ipak je **neizmјerno viša** od ove
Ljubav u pravednika k Allahu.

Izvor: *Kur'an. Sura 2 «Al-Baqara» («Krava»). Ajet 165.*

Literatura: *Kur'an: prijevod značenja i komentari Iman Valeria Porokhova / gl. ur. Muhammad Said Al-Roshd; [prijev. s arap. V.M. Porokhova]. - 14. izd. - M.: RIPOL classic, 2010.*

Allah će postaviti druge ljude,
 Koje bude On **ljubio**
I koji ljubiti budu **Njega**.

Izvor: *Kur'an. Sura 5 «Al-Ma'ide» («Trpeza»).* Ajet 54.

Literatura: *Kur'an: prijevod značenja i komentari Iman Valeria Porokhova / gl. ur. Muhammad Said Al-Roshd; [prijev. s arap. V.M. Porokhova]. – 14. izd. - M.: RIPOL classic, 2010.*

I, uistinu, k vjerujućima (u Boga),
 Koji činiše dobra djela
Ljubav će očitovati Milosrdni.

Izvor: *Kur'an. Sura 19 «Maryam» («Merjema»).* Ajet 96.

Literatura: *Kur'an: prijevod značenja i komentari Iman Valeria Porokhova / gl. ur. Muhammad Said Al-Roshd; [prijev. s arap. V.M. Porokhova]. – 14. izd. - M.: RIPOL classic, 2010.*

Zamolite oprost u svojeg Gospodara, a zatim
 se pokajte pred Njim. Uistinu, moj **Gospod** —
Milosrdvi, i pun Ljubavi.

Izvor: *Kur'an. Sura 11 «Hud» («Hud»).* Ajet 90.

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Prenošeno riječima Anasa, radijallahu anhu
 (neka je Allah zadovoljan njime), Poslanik,
 sallallahu alejhi ve sellem (da ga Allah
 blagoslovi i pozdravi), reče:

«**Sladost vjere oćutit će onaj**, u kojem će (sjediniti) tri (kakvoće: **koji bude ljubio Allaha i Poslanika Njegovog** više od svega ostalog, i **bude ljubio** (ovog ili onog) **ćovjeka samo radi Allaha** i bude neželio vratiti se k nevjeri nakon toga, što Allah spasi njega od njega, kao i, što ne želi biti umoćen u oganj».

Literatura: *250 hadisa s komentarima o normama života muslimana / dr. Murat Kaya; [prijev. s turskog. G. Akhmetyanov]. - M.: Sad, 2010.*

SUFIZAM

Među sufijским šaicima, Summun al-Muhibb ima poseban pogled na ljubav. Он полагает, da je **ljubav — osnova i izvor Puta k Bogu**, da su sva «stanja» i «stanice» — tek etape ljubavi i da svaka etapa i stadij, na kojem bi se tragatelj mogao naći, priznavajući mogućnost oštećenja, isključujući stadij ljubavi, koja ni pod kojim uvjetima, dok postoji sam Put, ne može pretrpjeti oštećenja.

Izvor: *Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 19.*

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstarija perzijska rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engleskog A. Orlova]. - M.: Jedinstvo, 2004.*

Dok sva Vaseljena ne postane mjestom susreta, gdje se ćovjek vidi s Bogom, osamljeno je obitavalište, gdje on uživa u bliskosti s Bogom, — do tada je ćovjek još uvijek na putu

k **Božanskoj ljubavi**; kad stekne uvid, sva Vaseljena — njegova je «svetinja nad svetinjama».

Izvor: *Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 22.*

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstarija perzijska rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engleskog A. Orlova]. - M.: Jedinstvo, 2004.*

Jedni vjeruju, da je slušna percepcija povezana s «odsutnošću», jer pri kontemplaciji (Boga) opažanje sluhom je nemoguće, jer **ljubljeni, sjedinivši se sa svojim Ljubljenim, prianja uz Njega** pogledom, i u njega nema nužde za sluhom. Stoga je opažanje sluhom aktualno za početnike, koji pribjegavaju «slušanju», kako bi prevladali svoju zaboravnost i postigli unutarnju usredotočenost (na Gospodina). Onome, tko je postojano usredotočen, slušno opažanje bit će neminovo odvrćanje pažnje.

Drugi smatraju, da slušno opažanje ima veze s «prisustvom» (s Bogom), jer ljubav zahtijeva sve; i sve dok se ljubljeni svim svojim osjetilima ne otopi u Ljubljenom, on je nesavršen u ljubavi.

Izvor: *Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 25.*

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstarija perzijska rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engleskog A. Orlova]. - M.: Jedinstvo, 2004.*

Sufizam — prebivanje srca s Bogom bez ikakvog posredništva. Radi se o **kontemplaciji Boga (mushahadat)**, što je **mahnita ljubav**, otapanje ljudskih svojstava prilikom ostvarenja viđenja Boga i njegovog iščezavanja u **Božanskoj vječnosti**.

Izvor: Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 12.

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstarija perzijska rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engleskog A. Orlova]. - M.: Jedinstvo, 2004.*

Zaproši u Boga život, ispunjen ljubavlju,
ne preklinji za životinjsku dušu*.

Zprosi Njega za duhovnu hranu, ne preklinji
kruha...

...Služi Gospodu,
I tada, možda, **ti postaneš zaljubljen:**
Predano služenje — način dostizanja Ljubavi.

**...Ona može duh pokvarljivi preobraziti u
duh vječni.**

* *Nafs — suština čovjeka, njegov "Ja"... Nafs je izvorom svih željenja čovjekovih koje proturječe odredbama Šerijata. U ajetima Kur'ana svima, koji savladaju svoj nafs, obećan je Džennet: " A tko se bojao boravka Gospodara svojega i sačuvaio moju dušu od strasti, njemu, uistinu, raj, ovaj je — pribježište" (79:40-41). Borba sa svojim strastima je prvostupanjnska zadaća vjernik muslimana tijekom sveg njegovog života.*

Literatura: *Skrovišta sjećanja: sufijska poezija / Jalal addin Rumi; [Prijev. L. Tirasposky]. - M.: Inform.-ur. Firma «Diaz», 1998.*

Drugi nazivaju Tebe Ljubavlju, a Ja imenujem Tebe Sultanom Ljubavi...

...O bezoblični Jedan, koji posjeduješ tisuću oblika! O Davatelju oblika Turčinu, Grku ili Etiopljaninu!

Literatura: *U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. - M.: Nauč.-izd. centar «Ladimir», 1995.*

Čovječja ljubav može biti podijeljena na dva roda: «istinska ljubav» ('ishk-i haqik), ili ljubav k Bogu, i «izvedenica ljubavi» (ishk-i majazi), ili ljubav k svemu drugome. Međutim pri pristalom sagledavanju postaje očigledno, da svaka je ljubav zapravo ljubav prema Bogu, jer sve postojeće jest Ero Njegov odraz i sjena. Na ovaj način, razlike među dva vida ljubavi sastoji se u tome, što jedni ljudi znaju, da samo Bog uistinu postoji, i obraćaju svoju ljubav samo Njemu; dok drugi vjeruju u neovisno postojanje različitih objekata željenja, i stoga svoju ljubav okreću k njima. No budući da ljubav k ikome drugome, osim Bogu, proizlazi iz ljubavi prema Njemu, ona u konačnici vodi k Njemu.

Literatura: *U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. – M.: Nauč.-izd. centar «Ladomir», 1995.*

Ljubav prema formi smatrajte mostom prema skrivenoj realnosti stvari, preko kojeg ti moraš prijeći u ulicu Prijatelja... Kad ljubavniku više ne treba strast, ljubav prema formi pretvorit će se u ljubav prema skrivenoj stvarnosti. **A tada od oblika neće ostati ikakvog traga, jer će ljubavnik gledati skrivenu realnost stvari. Kada ljubavnik potpuno sagori svoje biće njemu nije zastrašujuć iti ogranj.**

Izvor: perzijski sufijski pjesnik Nizam ad-Din Mahmud Da i-yi Shirazi, pjesma «Ishk-name» («Knjiga ljubavi»).

Literatura: «Raspršeni» u «prikupljeni»: strategije za organiziranje semantičkog prostora u arapsko-muslimanskoj kulturi: kolektivna monografija / [Al-Janabi, Matem Mohammed, V.A. Drozdov i drugi; otv. izd. A.V. Smirnov]. - M.: Jezici slavenske kulture: Sadra, 2015.

Istinska ljubav — ishk-i-hakiki — to je ljubav k Bogu. Izvedena, metaforična, imaginarna ili zemaljska ljubav — ishk-i-majazi — ljubav je svemu drugom osim k Bogu. Budući da je **istinska ljubav samo ljubav k Bogu**, ljubav prema ljudima, stvarima, predmetima materijalnog svijeta predstavlja samo odraz, izdanak ili derivat

od ove **jedine postojeće istinske ljubavi**.

Literatura: «*Raspršeni*» u «*prikupljeni*»: strategije za organiziranje semantičkog prostora u arapsko-muslimanskoj kulturi: kolektivna monografija / [Al-Janabi, Matem Mohammed, V.A. Drozdov i drugi; otv. izd. A.V. Smirnov]. - M.: Jezici slavenske kulture: Sadra, 2015.

U ljubavi je jedino moguće **poznavanje Boga**. To je **istinska ljubav (ishk-i hakiki)**, za razliku od ljubavi «izvedenice» (ishk-i majazi) — želja za nekim stvarima radi drugih.

Literatura: *Enciklopedija religija* / [I.V. Averchenko i drugi]; subredd. A.P. Zabiyo, A.N. Krasnikova, E.S. Elbakyan; Filozofski institut RAS [i drugi]. - M.: Akademski projekt: Gaudeamus, 2008.

Najvažniji koncept posuđen iz sufijske terminologije, bio je koncept «ašk» («strastvena ljubav», arap. ishk). **Ljubav — to je ta sila, uz pomoć koje se poražava egoizam** (nafs-i ammare) i dvojstvenost i postiže tajna kuntu kanzan (kanz-i mahfi — «**skriveno blago**»). Imajući u vidu poveznicu sa «sveto izricanje», pripisano samom Uzvišenom (hadis qudsi): «**Ja bijah skrivenim blagom** (kuntu kanzan mahfiyan), i **Ja sam želio, da Me se upozna**».

Literatura: *Hadžija Bektaš Veli i sufijsko bratstvo Bektašije* / Yu.A. Averyanov. - M.: Ed. kuća Marđani, 2011.

Tvorac je sve duše ozario, pitajući:
«Nisam li Ja tebe stvorio?»

I ja uskliknu: «Ti, Allahu!»

— **Ljubavlju vječnom je gorim!**

Andeoski ministri mudri, pred
njima su u treptaju svjetovi,

Moja je ljubav silnija, nego strah!

— **Ljubvlju vječnom ja izgaram!**

Literatura: Put transformacije: sufijске parabole / Jalaladdin Rumi; sast., prijev. [farsi], religioz. filozof. koment. Dmitrij Ščedrovitski; etički psiholog. komentar. Mark Hatkevič. - M.: Oklik, 2007.

► **Voljeni Drug — jedno od imenovanja Boga u sufizmu, budući da čuvstvo, koje je pozvan ispitivati k svojem Stvoritelju čovjek, — jest ljubav, došavši do ekstatičkog «rastvaranja» u Bogu.**

Literatura: Put transformacije: sufijске parabole / Jalaladdin Rumi; sast., prijev. [farsi], religioz. filozof. koment. Dmitrij Ščedrovitski; etički psiholog. komentar. Mark Hatkevič. - M.: Oklik, 2007.

SIKHIZAM

Nevjesta i Mladoženja žive zajedno, no među njima — veo ega; Kada savršeni Guru kida veo ega, o Nanak, mi susrećemo **Ljubljenog — Boga.**

Izvor: *Guru Grant Sahib. Malar Mohalla 4.*

Literatura: *Sikh religija / [Sikh. misija. centar; Prijev. s engleskog: I.N. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n / a.: Phoenix, 1997.*

Moja **ljubav k Tebi**, Ti si je darovao meni. Ti Istinski, Blistajući, **Ti svagda si nadahnuće u duši!**

Izvor: *Jutarnja molitva Sikha («Japu ji»).* Dio 21.

Literatura: *Japu ji ili jutarnja molitva Sikha / Komp. Arjan Guru, prijevod s pandžabi A. Elizarieva. – Svjetska književnost, № 3 – Minsk.: 1998.*

Put spasenja za Sikhe — to je **ljubav k Bogu**, poznavanje njega i **stapanje s njim**, dostizanje takvog stanja kada božanska i vlastita suštima **postaju jednom cjelinom.**

Literatura: *Povijest religija / [Vinokurov Vladimir Vasilievich, Zabyako Andrei Pavlovich, Lapina Zinaida Grigorievna, itd.]; Pod ukupno. izd. U. Jabloкова. - M.: Viša škola, 2004.*

BOG JE VJEČAN

Ključevi k Znanju

Od drevnih vremena su ljudi, živeći na raznim kontinentima, sačuvali zajedničko duhovno nasljeđe, koji u sebi sadrži razumijevanje o tome, kako da smrtni čovjek dosegne **Život bez smrti**, kako da pronade **Život Vječni**. Ono se temeljili na iskonskom duhovnom Znanju o postojanju Duhovnog svijeta, **vječnog Božjeg svijeta**, o tome, da je Bog Jedan, o vremenitosti i smrtnosti materijalnog svijeta. Bilo je razumijevanja Sili Boga i o tome, da ona leži u Ljubavi Božjoj.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 00:31:37

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: ... Svijet Duhovni, on je statičan. On ikuda ne bježi, on ikuda ne stremi. On jest, po tome što **što je on vječan**. A ovdje je materijalni svijet, on postojano žuri

ubrzavajući protežući se već milijardama godina.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 03:15:00

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

U čistoći ljubavi prema Bogu nema i ne može biti mjesta strahu! Jer tko je u Ljubavi, taj je u Bogu i Bog u njemu, jer Bog i jeste sama Ljubav. Uostalom Ljubav briše sve strahova ovog života. Život je kvarljiv, to je prašina. **Bog je vječan.** Onaj, tko je u Bogu, nema se što bojati ničega zemaljskog.

Literatura: A.Novykh, *Sensei-IV. Iskonska Shambhala.* - K.: ALLATRA, 2011.

Rigden: Prostranstvo i vrijeme u ovome svijetu imaju isprekidanu (kaskadnu) prirodu. Sve materijalno je — isprekidano, grčevito — sve jest ezoosmos. Ovaj materijalni svijet je nestabilan, vremešan. Ali zato **svijet Boga, Duhovni svijet — on je stabilan i vječan.**

Literatura: A. Novykh, *AllatRa.* - K.: ALLATRA, 2013.

Rigden: Duhovni svijet nemoguće je točno opisati, to je potpuno drugi svijet, različit od materijalnog. No duhovni svijet moguće je **istinski osjetiti**, baveći se duhovnim praksama, poražavajući svoj egocentrizam i otkrivajući u sebi **put u svijet Vječni.**

Literatura: A. Novykh, *AllatRa.* - K.: ALLATRA, 2013.

Evo takvog jednostavnog primjera, kada **kakvoću Duhovnog svijeta**, da je **On vječan i beskonačan**, u materijalizmu isti sustav nameće o sebi, ovo je isto što on govori o materiji, koja je zapravo i smrtna i konačna. Sustav odobrava, da navodno u svijetu *«ne postoje išta osim različitih stanja materije»* i da *«upravo materija tvori jedinstvo cjelokupne slike svijeta»*. Ali u stvarnosti od davnina ljudima je bilo izvjesno, da je **Bog jedan i da izvor svega jest Duhovni svijet**.

Izvor: *«SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG»*. 03:17:59 (<https://allatra.tv/video/soznanie-i-lichnost>)

Rigden: Živeći u Bogu, u čovjeku nema više unutaršnjeg nesklada, konflikta sa samim sobom. U njega isčezava željenje privatnih interesa, punih straha i briga materijalnog svijeta, jer on razumije suštinu njihova porijekla od svog prizemnog jastva. On više ne pokušava pojmiti umom, gdje djeluje Bog, a gdje ne, jer sve to počinje čuvstvovati i Znati. I to Znanje ne dolazi od uma, već iz najdubljih osjećaja Duše. Na kraju krajeva, čovjek vjeruje svojim umom, a Zna — Dušom. On počinje usredotočavati svoj unutarnji život samo na Dušu, er kroz nju spoznaje Boga i **beskonačni Duhovni svijet**, koji je njegov istinski rodni dom. Čovjek stječe cjelovitost sa svojom Dušom. U njemu nema mjesta za loše, jer on počinje živjeti u miru

Boga, umirotvorenjem od doticaja s Njim.

Literatura: A. Novykh, *AllatRa*. - K.: ALLATRA, 2013.

Igor Mihajlovič: kada se čovjek oslanja na svoju svijest u duhovnim stvarima, to on ište materijalno, to jest on ište neizbježno mrtvo. A **Svijet Duhovni mrtvim ne može biti po opredjeljenju. On je vječan.**

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:51:44

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Osobnost poimlje postojanje **Vječnosti**, ona poimlje postojanje **Svijeta Duhovnog**. Ona poimlje Ljubav i radost, proizlazeće iz Svijeta Duhovnog, ona stremlje tamo. No svijest je dužna dati suprotnost tome, i ona zatvara poimanje.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 05:40:00

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: **Svijet Božji — on je vječan**, i on je za sve, koji stremlje k Životu. A ovaj drugi svijet (materijalni), je pod upravljanjem sotone, — on je nedvosmisleno smrtonosno opasan.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 03:20:05

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: Kada je Život postao Životan, tada sve što je mrtvo i vremešno

postaje nezanimljivim i besmislenim. No, da bi to poimali, ljudi prije svega trebaju stremiti k tome. Stvarno stremljenje.

Žana: Da, stvarno stremljenje i stvarni izbor. Napokon, postalo je jasno glavno: što **Bog** — **i jest istinska stvarnost, i Njegov Svijet Ljubavi — On je bezgraničan.**

Igor Mihajlovič: ...A ljudi duhovno slobodni, koji su stekli Život, za njih postoji samo jedan autoritet — Svijet Duhovni, Bog. A sve ostalo — eto...

Žana: ...ono jednostavno ne postoji ...

Igor Mihajlovič: ...ili je vremenšno. A sve, što je vremenšno, to je vremenšno. **Sve prolazi, osim Svijeta Duhovnog. Bog je vječan.**

Izvor: «*SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG*». 11:15:09 (<https://allatra.tv/video/soznanie-i-lichnost>)

EGIPATSKA VJEROVANJA

Bog— on je taj, koji **postoji od početka vremena, On je bio izvorno**, On je bio od davnina, i već je bio, когда более ничего ещё не было. Он существовал, kad išta drugo nije postojalo, a to, što je postojalo — bilo je sazdano njime poslije toga, što je On postojao. On je Otac svih početaka, **Bog vječni: On je vječan i neoprebljen i postojti će vječno.**

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papirus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

Literatura: *Religija i Mitologija starih Egipćana: prema Spomenicima / Heinrich Karl Brugsch. – Leipzig: J.C. Hinrichs, 1890-1891.*

Tvorac vječnosti i besmrtnosti, Car Sjevera i Juga, Amon-Ra, car bogova i vladar Neba, zemlje, vode i gora, s postojanjem njegovim zelja je postojala.

Izvor: *Papirus princeze Nesihonsu. Riječ bogu Amon-Ra.*

Literatura: *Riječ ustremljenoga k Svjetlu. Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papirus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

Bogovi se prostiru pred nogama tvojim, kada se ti pojaviš ... Ti si Vladar **vječnosti i besmrtnosti** ... Pozdravljam Tebe, o Ra, Vladaru Istine.

Izvor: *Himna Amon-Ra (kairski papirus).*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papirus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

[Njegovo] trajanje života — vječnost, granice života njegovog — beskonačnost u njegovom sakh*. Ja — taj sakh s dušom njegovom. Upija znanje o svakom bogu, biće je njegovo vječno, i neće biti ograničenja u tom njegovom sakh; stvara on željeno, ne stvara on neugodno njemu.

* Sakh — izvorno objašnjeno drevnim Egipćanima kao životvorna energija. Uz pomoć stanja "Sah-Ba-Shu", kako su ga imenovali drevni Egipćani, ili isto govoreći našim jezikom, uz pomoć određenih duhovnih praksi dostignuto osobito stanje "višeg prosvjetljenja".

Izvor: *Tekstovi piramida V - VI dinastije u Saqqari.*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papirus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

On je vječan i besmrtn u imenu svome Unnefer*. Pozdrav tebi, Caru careva, Vladaru vladara, Upravitelju upravitelja.

* Unnefer — "vječno dobro", "Stvorenje dobro", jedan od najpoznatijih epiteta boga Ozirisa.

Izvor: *Riječ ustremljenoga k Svjetlu. (Egipatska knjiga mrtvih). Ani Papirus. Himna Ozirisu Unneferu.*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papirus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

U epohi XVIII ili početkom XX dinastije, Ozirisa se počelo nazivati **«Carem Vječnosti, Vladarem beskonačnosti, prolazećim milione godina u trajanju svog života, prvorođenim sinom utrobe Nut, začetim Gebom, prvenstvujućim među bogovima i ljudima, carem careva, vladarem vladara, knezom knezova, vladarom svijeta, izašavšim iz utrobe Nut, čije postojanje nema granica. Unnefer mnogih inkarnacija, Atum u Yunu, gospodar Lukerta, jedini, gospodar zemlje s obje strane nebeskog Nila».**

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papyrus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

O Ra, ti — Horakhti*, Moćni, **Nasljedniče vječnosti**, sam sobom začeti i sam sobom rođeni, Caru zemlje, Upravitelju podzemlja, Vladaru gore Lukert (tj. zagrobnog svijeta), ti uzdižeš se nad horizontom i ozaruješ svijet zrakama smaragdne svjetlosti.

* *Khorakhti ili Khor-em-Akhet, to jest Khor-on-the-horizon, Khor-Both-Horizons — jedan od ipostasa (jedan od lica Trojstva – op. prev.) boga Horsa, koji se povezuje s "mladim" izlazećim suncem. Njegovi podnevni i večernji ipostasi zvali su se redom: Ra-Harmakhis i Atum-Harmakhis. Egipatsko "hr" — "visina", "nebo".*

Izvor: *Himna, skandiranje Ra, carskog pisara Nahhta, zapovjednika ratnika.*

Literatura: *Egipatska knjiga mrtvih. Ani Papyrus iz Britanskog muzeja: Prijev., uvod i koment. E.A. Wallace Budge; Prijev. s engl. S.V. Arhipova. – M.: Aleteya, 2003.*

Slavoslovlje Horusu horizonata, uzvišenom na horizontu, u imenu njegovom Shu*, koji je Aton, **vječno živući**. Aton, živući, **vječni**, vladar sunca, neba i zemlje i doma Atonova na horizontu! Ti se uzdižeš na istočnom horizontu, ti puniš svijet svojim krasotama. Ti si prekrasan, sjajan, blistav, visoko nad svom zemljom; zrake tvoje obuhvaćaju sve zemlje, koje si stvorio. Ti si Ra, ti vežeš ih ljubavlju svojom. Ti si dalek, a zrake tvoje su na zemlji...

* Shu — egipatska riječ, bukvalno znači "svjetlost".

Izvor: *Himna Atonu iz grobnice u Tell el-Amarni.*

Literatura: *Veličina Drevnog Egipta / Margaret Murray; [prijev. s engleskog LA. Igorevsky]. - M.: Tsentrpoligraf, 2009.*

HINDUIZAM

On je iznad stabla [svijeta], vremena i [svih] slika i razlikuje se [od njih]; od njega se rasprostire ta raznolikost [svijeta]. Spoznavši ga kao nositelja vrline, uklanjajućeg zla, vladara prosperiteta, prebivajući u samom [poznavatelju], **besmrtoga, sveopće pribježište, — [čovjek dostiže blaženstvo].**

Izvor: *Upanišade. Švetašvatara Upanišada. Dio 6. Stih 6.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.*

Spoznavši **vječnoga** među nevječnima, mislećega među ne-mislećima, jednoga među mnogima, koji dostavlja [ispunjenje] željeno, — taj razlog boga, ostvarivo Sankhya-om i Yogom, — [čovjek] oslobođen svih veza.

Izvor: *Upanišade. Švetašvatara Upanišada. Dio 6. Stih 13.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.*

Budući da je takav, **on, besmrtni**, prebiva vladarem — mudri, sveprisutni, čuvar ovoga svijeta, koji **vječno** vlada ovim svijetom, jer je nepoznata druga osnova [ovog] vladanja.

Izvor: *Upanišade. Švetašvatara Upanišada. Dio 6. Stih 17.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladimir, 1991.*

No ti, što razmatraju **Neprolazno, Neizrecivo, Nemanifestiranim počašćeno, Sveprisutno, Višnje, Nepromjenjivo, Nepokolebljivo, Nepredstavljivo** mislima, Obuzdanih osjetila, uvijek u ravnoteži sabranog uma, Radujući se dobru svih stvorenja, — također Meni dolaze.

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 12. Sloke 3 – 4.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijev. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen. SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen. SSR, 1956.

Ja sam obitavalište **besmrtnog, neprolaznog Brahmana, Vječnog Zakona i beskonačnog blaženstva.**

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 14. Sloka 27.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijev. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen. SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen. SSR, 1956.

Iznad toga Neprojavljenoj je još jedno Biće, **Vječno Neprojavljeno: uništenjem svih stvorenja Ono ne podliježe uništenju.** Ono se zove se Neočitovano, **Neprolazno;** Višim putem Njega imenuju. Nije se ponovno rodio taj, tko Ga je dostigao: taj je **Moje Vrhovno Obitavalište.**

Izvor: Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 8. Sloke 20,21.

Literatura: Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijev. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen. SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen. SSR, 1956.

Uistinu, Brahman — je **besmrtan,**
Brahman — sprijeda, Brahman — pozadi,

zdesna i slijeva, On se proteže dolje i gore; uistinu, Brahman — je sve to, najveći.

Izvor: *Mundaka Upanišad. Dio 2, Poglavlje 2. Sloka 12. Literatura:* *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladomir, 1991.*

ZOROASTRIZAM

Kao što je poznato iz Avesta Mazdayasni, Ormazd je oduvijek bio najviši po sveznanju, vrlini i gospodstvu. **Oblast svjetlosti — mjesto Ormazda, koje on naziva «beskonačnom svjetlošću»,** a sveznanje i vrlina — postojana svojstva Ormazda. Kao što on kaže u Avesti, Avesta — je objašnjenje oboje: onog jednoga, koji je **postojan i bezgraničan u vremenu, — za Ormazda, mjesto, vjera i vrijeme Ormazda bili, jesu i zauvijek će biti,** — i Arimana, koji je u tmuni, neznanju, strasti razaranja i bezdanu bio, jest, no neće biti.

Literatura: *Zoroastrijski tekstovi. Prosudbe Duha razuma (Dadestan-i menog-i hrad..). Stvaranje osnove (Bundahishn) i drugi tekstovi: [Prijevod / Rus. akad. nauka, Omd Odsjek za povijest, Sankt Peterburg fil. Institut za orijentalne studije]; Izd. pripremio. O.M. Čunakova. – M.: Ist. lit., 1997.*

Dobra Misao — tvorenje moje, o Zaratuštra. I Istina, što je Najbolja, — tvorenje moje...

...I Cjelovitost i Besmrtnost — za pravednike

nagrada u zagrobnom svijetu — tvorenje moje,
Spitama-Zaratuštra!

Izvor: *Avesta. Himna Ahura-Mazde. Jašt 1 («Ormazd-jašt»).* Stih 25.

Literatura: *Avesta: [Sveto pismo zoroastrizma]: Izbor himni; Iz Videvdata / Prijev. s avestanskog, [predgov., primjed., rječ.] I. Steblin-Kamensky. – M.: Družba naroda; [Alma-Ata]: Partnerstvo «KRAMDS-Ahmed Yasavi», 1993.*

U život pretvarajući stvorenje bez umranja, bez blijeđenja i bez propadanja, vječnoživućeg, vječnorastućeg i samoposjedovajućeg, iz mrtvih ustajuće i u žive pojavljujuće Besmrtni Spasitelj i svijet prevest će.

Izvor: *Avesta. Himna Hvarna. Jašt 19 («Zamyad-Yasht»).* Stihovi 11-12.

Literatura: *Avesta: [Sveto pismo zoroastrizma]: Izbor himni; Iz Videvdata / Prijev. s avestanskog, [predgov., primjed., rječ.] I. Steblin-Kamensky. – M.: Družba naroda; [Alma-Ata]: Partnerstvo «KRAMDS-Ahmed Yasavi», 1993.*

Sve utjehe i radosti života, što bile su u prošlosti i mogu se dogoditi u budućnosti, o Mazda — Tvoje su! Daruj nam ih od Dobre Volje i Ljubaznosti Tvoje! O moj Vladaru, kroz Vohumana i pravednost uzdiži duše naše k Tvojemu Carstu **Svjetla i Vječne Radosti!**

Izvor: *Avesta. Gata Ahunavaiti. Himna 6. Yasna 33. Stih 10.*

Literatura: *Gate: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. Yu.S. Lukaševič; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustam Abdukamilov]. – Minsk: Unipak, 2004.*

Ormazd postoji, on je vječno bio, zauvijek će ostati i on [prebiva] u besmrtnom vladanju, beskonačnosti i čistoći.

Izvor: *Odabrane upute prvih učitelja.*

Literatura:

Istraženi putevi i staze pravednika. Pahlavi gradivni tekstovi / Uvod, transkripcija tekstova, prijev., koment., rječnik i indeksi O.M. Čunakova. - M.: «Nauka», Gl. izd. ist. lit., 1991.

JAINIZAM

U Atmanu nema mjesta materijalnoj i mislenoj karmi, a stoga, ostavljajući ove, zadržite isto u svojem umu jednu misao — promišljanja je dostojna samo **vječna, nepromjenjiva i jedinstvena priroda [Atmana].**

Izvor: *Samayasara. Poglavlje 7. Šloka 11.*

Literatura: *Samayasara. Acharya Kundakunda / prijevod na ruski:*

G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.

BUDIZAM

Sva ta živa stvorenja, čuvši, da je **Život Buddhe vječan**, polučit će nebrojene, Nezamućene najčišće plodove nagrade.

Izvor: Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Poglavlje 17.

Literatura: Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Prijevod s kineskog A.N. Ignatovič. M.: 1998.

Dakle, od, kako sam Ja postao Buddhom, prošlo je jako puno vremena. [Moj] život [traje] bezbroj asamkhya kalpa, **[ja] prebivam [u svijetu] vječno, ne iščezavam**. Dobri sinovi! Život, koji sam stekao, u početku slijedeći put bodhisattve, još nije iscrpljen. [To] **će trajati mnogo-mnogo puta duže**. No ovaj čas, zapravo ne nestajući, [ja] kažem, da ću doista pronaći iščezavanje.

Izvor: Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Poglavlje 16.

Literatura: Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Prijevod s kineskog A.N. Ignatovič. – M.: 1998.

Nakon svega taj dostojni Brahma, veliki Brahma, pobjedonosni, nepobjedivi, svevideći, svesilni, vladar, tvorac, sazdatelj, najbolji ustrojitelj, gospodar, otac bivšega i budućega — časni **Brahma, kojim smo stvoreni, postojani, stoički, vječan, nepodvrgnut izmjenama i vječni prebivajući takvim**. Mi isto, koji smo bili stvoreni tim Brahmom, — ovdje smo dosegli

zemaljsko stanje kao nepostojano, nestoičko, nedugovječno, podložno odstupanju od postojanja.

Izvor: *Digha-nikaya. Brahmajala Sutta. Poglavlje 2. Stih 6.*

Literatura: *Pali kanon. Digha Nikaya. «Zbirka velikih učenja».*

Silakkhandhavagga (Prvi odjeljak, Sutte I – XIII) / Prijevod s Palijsa: A.Ya. Syrkin. – M.: 1974.

TAOIZAM

Preobrazbe nevidljivog [Tao] su beskonačne. [Tao] — najdublja vrata rođenja. Najdublja vrata rođenja — korijen neba i zemlje. [Ono] postoji [vječno] podobno beskonačnoj niti, i njegovo je djelovanje neiscrpno.

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 6.*

Literatura: *Tao Te Ching: knjiga o putu i milosti / [prijev. Yang Hin Shun, L. Pomerantseva]. - M.: Eksmo, 2006.*

Tao je vječno i bezimeno. Iako je ono beznačajno, no itko u svijetu ne može ga podčiniti sebi.

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 32.*

Literatura: *Tao Te Ching: knjiga o putu i milosti / [prijev. Yang Hin Shun, L. Pomerantseva]. - M.: Eksmo, 2006.*

JUDAIZAM

Koliko je sjajno znamenje Njegovo, i koliko su zadivljujuća čudesa Njegova silna, **carstvo njegovo je vječno** i vlast Njegova — u vijekove vjekova!

Izvor: *Tanakh. Daniele. Poglavlje 3. Stih 33.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

...blagoslovio sam Svevišnjega, i hvalio i proslavljao **Vječnoživućeg**, čija vlast — vlast je **vječna**, a carstvo — u vijekove vjekova.

Izvor: *Tanakh. Daniele. Poglavlje 4. Stih 31.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

Tvoje, G-spode, veličanstvo i moć, i slava, i **vječnost**, i krasota, jer je sve, (to) u nebesima i na zemlji, Tvoje, G-spode.

Izvor: *Tanakh. Divrei Gayamim I. Poglavlje 29. Stih 11.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

B-g vječni G-spod, stvorivši krajeve zemlje...

Izvor: *Tanakh. Ješaja. Poglavlje 40. Stih 28.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

Jer tako govori Uzvišeni i Preuzneseni, Postojeći **vječno** i Sveto — ime Njegovo.

Izvor: *Tanakh. Ješaja. Poglavlje 57. Stih 15.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

A G-spod B-g jest istina, On B-g živi i Kralj vječni.

Izvor: *Tanakh. Yirmeya. Poglavlje 10. Stih 10.*

Literatura: *Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.*

Jer On je bio, On jest i On će ostati vječno u sjaju Svojemu. Ti si postojao prije Stvaranja Svijeta, i **Ti se ne mijenjš** poslije njegovog stvaranja; Ti si takav na ovom svijetu, kao i u Svijetu Dolazećem.

Izvor: *Sidur «Vrata Molitve». Molitve, predhodeće jutarnjoj službi.*

Literatura: *Sidur «Vrata Molitve» s transliteracijom na radne dane, Subotom i Praznikom nusah «Ashkenaz»: prijevod, komentari i objašnjenja redoslijeda molitava / pod red. Pinchasa Polonsky-og. – Jeruzalem:*

«Machanaïm»,

2008.

KRŠĆANSTVO

A Gospod Bog jest istina; **On jest Bog živi i Kralj vječni.**

Izvor: Biblija. Knjiga proroka Jeremije 10:10.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

A ovo je **život vječni**, da poznaju Tebe, **jedinoga istinskog Boga**, i poslanog Tobom Isusa Krista.

Izvor: Biblija. Evanđelje o Ivanu 17:3.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Prije nego što su se rodile gore, i Ti oblikovao zemlju i svemir, i **od vijeka do vijeka Ti si — Bog.**

Izvor: Biblija. Psalmi 89:3.

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Taj, tko govori, da je Gospodin spočetka umro, a potom uskrsnuo — u zabludi je. Jer On je uskrsnuo spočetka i potom samo umro (tijelom). Ako je netko već dostigao Uskrsnuće — On ne umire. **Nakon svega Bog je — živ i bit' će živim svagda.**

Izvor: Apokrifno evanđelje. Evanđelje po Filipu. Stih 21.

Literatura: Evanđelje po Filipu Biblioteka gnostičkih apokrifa) //

I.S. Sventsitskaya, M.K. Trofimova. Apokrifi drevnih kršćana: istraživanje, tekstovi, komentari / Urednički odbor: A.F. Okulov (pred.) i dr. – M.: Mysl, 1989.

Neisčezavajući Tvoj duh prebiva u svemu.

Izvor: *Biblija. Knjiga Mudrosti 12:1.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

Znamo doista: ako se dom naš zemaljski, ta koliba, razruši, **imamo od Boga zdanje na nebesima, dom nerukotvoreni, vječni.** Zbog toga mi i uzdišemo, i čeznemo da se povrh njega zaodjenemo svojim nebeskim obitavalištem; dakako, ako se nađemo obučeni, ne nagi. Jer mi, u ovoj kolibi, stenjemo pod bremenjem, jer nećemo da budemo svučeni, nego da se još obučemo da život iskapi što je smrtno. **Zato nas je sazdao Bog i dao nam zalag Duha.**

Izvor: *Biblija. Druga poslanica Korinćanima 5:1-5.*

Literatura: *Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. – K.: Sveto-Uspenska Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.*

ISLAM

Sve što je na njoj (zemlji) smrtno je. **Vječan je samo Lik Gospodina tvogega – Veličanstveni i Velikodušni.**

Izvor: *Kur'an. Sura 55 «Ar-Rahman» («Milostivi»). Ajeti 26, 27.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Allah jest — nema boga [koji zaslužuje obožavanje], osim Njega, (On) — **Živući [vječni i vječno živi]**, Postojeći [postoji bez nužda za ikim, i sve su nužnosti u Njemu]!

Izvor: *Kur'an. Sura 3 «Ali 'Imran» («Imranova porodica»). Ajet 2.*

Literatura: *Kur'an / prijevod značenja i kratka interpretacija: Abu Adel. - Kazan: Idel-Press, 2012.*

On (nikoga) nije rodio (**Sam On**) **nije bio rođen**, i Njemu jednak nije postao ijedan [Njemu nema, ni ravnog ni podobnog]!

Izvor: *Kur'an. Sura 112 «Al-Ihlas» («Iskrenost»). Ajeti 3, 4.*

Literatura: *Kur'an / prijevod značenja i kratka interpretacija: Abu Adel. - Kazan: Idel-Press, 2012.*

Uistinu, **nagrada Allaha tvoga u budućem životu — najbolja je i vječna!**

Izvor: *Kur'an. Sura 20 «Ta Ha». Ajet 131.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

A ti, koji budu vjerovali i pravedna djela činii, oni će stanovnici Dženneta biti. **Oni će prebivati tamo vječno.**

Izvor: Kur'an. Sura 2 «Al-Baqara» («Krava»). Ajet 82.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

Uzdaj se u **Živog, Koji ne umire**, i veličaj Ga i hvali. Dovoljno je to, što On za grijehе Svojih robova zna.

Izvor: Kur'an. Sura 25 «Al-Furqan» («Diskriminacija»). Ajet 58.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

SUFIZAM

Čovjek je obavezan spoznati Boga, tako što je spočetka dužan spoznati sebe — kako bi, ispravno opažajući svoju iskvarenost, mogao spoznati **vječnost Gospodina i uvidjeti Njegovu neiskvarenost blagodareći i znanju svoje krhkosti.**

A ako kažu, da Bog — je svijet, tada ja kažem, da **Bog je vječan**, a a Njegova tvorenja nevječna; nemoguće je, da se vječno pomiješa s nevječnim, ili se stopi s njim, ili mu postane svojstveno, ili da nevječno stane na mjesto vječnoga, ili da vječno podržava nevječno; uostalom, što je sjedinjeno, dužno je biti

podobno jedno drugome, i samo su jednorodne stvari sposobne k jedinstvu i podijeljenosti...

...Nema ičega **vječnog**, osim suštine i osobina Boga...

...**Bog ima vječne osobine**, koje su svojstvene samo Njemu i postoje blagodareći Njemu, te da su On i Njegove osobine nerazdjeljivi, jer Njegovo Jedinstvo ne dopušta razlike i proračune.

Izvor: *Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 14.*

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstarija perzijska rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engleskog A. Orlova]. - M.: Jedinstvo, 2004.*

On je **Apsolutni Kralj navijeke**, Potopljen u savršenstvo Svoje moći.

Izvor: *Pjesma Masnavija Farida ad-Dina 'Attara «Jezik ptica».*

Literatura: *Znanstveni članak «Masnavi Farid ad-Din' Attar «Jezik ptica» (Mantic at-tayr): filozofsko čitanje pjesničkog teksta», Yu.E. Fedorova – 2015.*

Znajte, da se pod riječima: «Za našeg Vječnog Gospoda», podrazumijeva sljedeće: **On — Vječno Postojeći**, i o tome se više išta ne može reći. Jer **On — je Vječan**, stran vječnosti u uobičajenom smislu, **On — je taj, koji postoji svagda**. Prosudbe o Njegovoj Vječnosti su besplodne, uz iznimku zaključaka ljudu otkrivenja. Što se tiče ljudi otkrivenja, oni Njegovu Vječnost upodobljuju s okruglim plodom, koji nije ičim ograničen

s bokova i u sebi ne sadrži stablo, neimajući početka, ni kraja, neimajući iti sredinu, ni rubove, ni prednji, ni zadnji kraj, ni desne, ni lijeve strane, ni vrha, ni dna. Takvo je značenje riječi **Vječno Postojeći**. Njegovu **Vječnost moguće je također upodobiti s krugom, jer u kruga nema početka, ni kraja:** jer ako kažemo, da u njega ima početak, onda možemo reći, da u njega ima i kraj, a ako kažemo, da u njega ima kraj, treba priznati, da u njega ima početak. **Nama je potrebno shvatiti Vječnost Allahovu (veličan On i uzvišen!) savršenim razumijevanjem,** i zato je ovdje izneseno, što znači **Vječni**.

Izvor: Hamza Fansuri «Tajne Shvaćajućih».

Literatura: *Filozofski aspekti sufizma / MT Stepanyants; Akademija znanosti SSSR-a, Filozofski institut. - Moskva: Nauka, 1987.*

SIKHIZAM

Bog se ne rađa i ne umire.

Izvor: *Guru Grant Sahib. Bhairon Mohalla 5.*

Literatura: *Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl. IN. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.*

**O Vječni, O Bezgranični, Neuništivi,
Skršitelju grijeha;**

**O Sveznajući, O Sveprožimajući,
Uništavatelju stradanja,
Oceanu Vrline, O Suputujući,**

**O Bezoblični, O Bestjelesni, Podrško
svemu; O Stvoritelju svijeta,**

**O Riznico svojstava, u Tvojem sudu
svagda obitava pravednost.**

Izvor: *Guru Grant Sahib. Gauri Bavan Akhri Mohalla 5.*

Literatura: *Religija Sikha / [Sikh. mision. centar; Prijev. s engl. IN. Polonskaya, V.N. Nechipurenko]. - Rostov n/a: Phoenix, 1997.*

**Postojim izvorno, Postojim za sva
vremena, i sada Postojim, i u vijeke vjekova
Postojim!**

Izvor: *Predgovor jutarnjoj molitvi Sikh-a («Japu ji»).*

Literatura: *Japu ji ili jutarnja molitva Sikha / Komp. Arjan Guru, prijevod s pandžabi A. Elizarieva. – Svjetska književnost, № 3 – Minsk, 1998.*

Samo to, što Tebe raduje, — dostojan je postupak. **Ti svagda si vječan, o Lika Lišeni!**

Izvor: *Predgovor jutarnjoj molitvi Sikh-a («Japu ji»).* Dio 16.

Literatura: *Japu ji ili jutarnja molitva Sikha / Komp. Arjan Guru, prijevod s pandžabi A. Elizarieva. – Svjetska književnost, № 3 – Minsk, 1998.*

Upravo **On vječno postoji**, istinski Majstor, istinsko Ime.

I sada **On jest, bit će i neće otići** — Onaj, koji Stvaranje sazda,

Onaj, kime je sazdana maya*, raznih vidova, boja i oblika.

Storivši sve to, On osmatra sazdano sobom, i u tome je Njegova veličina.

* *Maya — iluzornost svog opažajnog svijeta, skrivajući pod vidljivom raznolikošću svoju pravu suštinu — Brahmana kao jedinu stvarnost.*

Izvor: *Predgovor jutarnjoj molitvi Sikh-a («Japu ji»).* Dio 27.

Literatura: *Japu ji ili jutarnja molitva Sikha / Komp. Arjan Guru, prijevod s pandžabi A. Elizarieva. – Svjetska književnost, № 3 – Minsk, 1998.*

VJEROVANJA NARODA SVIJETA

NARODI ZAPADNOG SIBIRA

Hanti

U neobjašnjivom svijetu uvijek je dan, sunce, puno svjetlosti, i **itko nema ikakvo poimanje o crnoj boji** — cvijetu smrti, boli, tuge i gladi. Sve živuće tamo je **besmrtno**, po tome što samo vrijeme ne može biti ograničeno: jedna nebesa prelaze u druga i nema tamo horizonta, iza kojeg zpočinje drugi svijet.

Literatura: *Narodi zapadnog Sibira: Hanti. Mansi. Selkupi. Neneci. Enetsi. Nganasani. Ketsi / [V.I. Molodin i drugi]; otv. izd.: I.N. Gemuev, V.I. Molodin, Z.P. Sokolov. - M.: Nauka, 2005.*

Neneci

Po vjerovanjima Neneca, na svijetu postoje mnogi bogovi i duhovi sa određenim svrhama i funkcijama; oni određuju čitav tijek života — rođenje, bolest, smrt, sreću, nesreću itd. Na čelu svih bogova i duhova nalazi se **Vječni Num Vesoko**, koji sve vidi i zna.

Literatura: *Šamani i bogovi / L.A. Lar; Odn. izd. V.N. Basilov; [Posljed. V. Vanuito]; Uprava Yamalo-Nenca. izd. env., Institut za probleme razvoja Sjevernog SB RAS. - Tjumenj: IPOS, 1998.*

NARODI SJEVERO-ISTOKA EUROPE

Kareli

Na nebeskom svodu nalazili su se sunce, mjesec i zvijezde. Ilmarinen— «nebeski vjekovječni kovatelj», skovao je nad Zemljom svod nebeski, odijelivši **sedam nebesa** Svijeta Ukko od Zemlje. On isto je iskovao sunce i mjesec.

Literatura: *Bogovi Slavena. Poganstvo. Tradicija / D.A. Gavrilov, A.E. Nagovitsyn. - M.: Refl-knjiga, 2002.*

TURKIJSKI NARODI

Geneza i temelji svjetskih odnosa tengrijskog duhovnog učenja je ljubav kao ontološki koncept, suština bića. Kao takva kakvoća **ljubav jest prapočetak kulture kao života**, prožimlje sve, i temelj je i početak svega. **Ljubav je sadržaj duhovnog znanja**, gdje je reinterpetirana u **Riječ živoga Boga**. **Vjekovima se tengrijanska misao hranila razmišljanjima o «vječnom»:**... Ovdje su nam bitne dvije važne odredbe. Prva: **Tengrijansko duhovno znanje — je znanje o «vječnom», to jest duhovnom.** Druga: vječan je i čovjek (kisi), isti tako iskonski, kao i Kok Mangi Tir i Kara zher, pojavljujući zemaljski provodnik volje Neba. Po vjerovanju drevnih Turka, čovjek

se rađa tada, kada s neba dođe «kut» — blagodat, a sa Zemlje — dobrovoljnost matere Umai. Na taj je način, čovjek — živo utjelovljenje Neba i Zemlje...

... Svijet tengrijske kulture jest oduhovljeni Univerzum. Njegova je srž tengerlik najviše duhovno dostignuće stepskih naroda Euroazije. Njegovo puno ime u autentičnoj tradiciji Kok Mangi Tuira — Sinje **Vječno Nebo**. U interpretacijama suvremenih mislilaca oni su identični: **Vječni duh** — Svevišnji — Tvorac — Sazdatelj, Kosmos — Vaseljena, Bog — Gospod — Alla — Kodai.

...Boja «a» — bijela — «simbol prapočetka u mnogih naroda svijeta, toga Prapočetka, koji je dao život svemu postojećem na zemlji». «**Ak**» — **je ujedno i pramater čovječanskog roda. Kvintesencija* velikog početka života zapečaćena je slici Svete Bijele ptice Ак ку, Ак каз** — (Guska-Labud), koja ima najdrevnije srednjoazijsko-sibirsko podrijetlo, a koja se nalazi među većinom tursko-mongolskih naroda — Kazahstanci, Jakuti, Tuvanci, Baškiri, Turkmeni, Kirgizi, Šorci, Tofalari, Sajano-Altajski Turci, Mongoli, Burjati...

Sažeci o Guski-Labudu vraćaju se totemskim idejama o ženi-ptici,

*Kvintesencija – peti element, peta suština, eter – opas. prev.

koju su poštovali Nijemci, Slaveni, Ugro-Finski narodi, Egipćani, Kinezi, Grci i drugi.

Sušтина kazahstanskog tengrijanizma je moral kao unutarnji božansko-kozmički osjećaj.

Literatura: *K.K. Begalinova. Tengrijanizam kao fenomen duhovnosti // Tengrijanizam i epsko nasljeđe naroda Euroazije: podrijetlo i modernost: materijali III međunarodne znanstvene i praktične konferencije (1.-3. Srpnja 2011., Kyzyl) / Vlada Republike. Tyva, Ministarstvo obrazovanja i znanosti Resp. Tyva, Institut za humanitarna istraživanja Tuva. pod Vladom Republike. Tyva [i drugi]; [odn. izd. K.A. Bicheldey]. - Kyzyl; [b. i.]; Izdavačka kuća Khakass Book, 2011.*

INDIJANCI JUŽNE AMERIKE

Vječni Bože Sunca, Duše živući, Duše obnavljajući, zaštiti nas, vodi nas, podrži nas, ljubi nas. Vječni Bože Sunca.

Literatura: *Mudrost Domorodaca Amerike: Duhovna Tradicija Jednoga s Prirodom Alan Jacobs (Kompilacija), Mick Gidley (Uvod), 2008.*

INDIJANCI SJEVERNE AMERIKE

Vrhovnog boga lutajućih lovaca Ognjene Zemlje, Selknama, zovi Temaukl; međutim, iz svetog straha **ovo se ime ikad ne izgovara naglas**. Obično ga nazivaju so'onkhkhaskan, to jest «živući na Nebu»,

или же ili so'onkh-kas-pemeru «taj, tko je na Nebu». **On je navjeke, sve zna i umije, on je Tvorac svijeta.**

Literatura: *Ogledi o komparativnoj religijskoj znanosti: Prijevod s engleskog. / Mircea Eliade; Odn. izd. V. Ya. Petrukhin. - M.: Ladomir, 1999.*

NARODI MALEZIJE

Gotovo za sve nebeske bogove karakteristično je **odsutnost kulta** i iznad svega, odsutnost bilo kakvog kalendara sezonskih rituala. Dakle, Semangi na poluotoku Malacca također imaju Vrhovno Biće — Kari, Karei ili Ta Pedn... Kada ga Semangi spominju, oni ne govore doslovno, da je on besmrtn, već tvrde, da **on postoji zauvijek.**

Literatura: *Ogledi o komparativnoj religijskoj znanosti: Prijevod s engleskog. / Mircea Eliade; Odn. izd. V. Ya. Petrukhin. - M.: Ladomir, 1999.*

NARODI AUSTRALIJE

Bajzhara i Arna, proroci Svijeta Duhova, govore: «Vi, djeca Zemje, dužni ste se sjetiti, kome dugujete svoje rođenje, i ne biste trebali stremiti promjeni svog položaja, poput životinja, ptica, gmazova, insekata i riba. Sjetite se i svoje superiornosti nad tim stvorenjima i o tome, da ćete se vi, vaša djeca i djeca vaše

djece na kraju vratiti k **Velikom Ocu Svih, Vječnome Duhu**».

Literatura: *Mitovi i legende australskih aboridžina / Myths and legends of the Australian aborigines / Ramsay Smith; [prijev. s engleskog E. B. Mezhevitinova]. - M.: Tsentrpoligraf, 2008.*

Kao što je Howith već naglasio, sva ta imena — Bundyil, Bayame, Daramulun, itd. — vjerojatnije od svega, odnose se na jedno te ist **božanstvo**. «On je, bez sumnje, **vječan, jer je postojao od početka svih stvari i još uvijek živi**». Nema sumnje o tom, da je koncept nebeskog vrhovnog stvorenja dio najstarijih i najautentičnijih vjerovanja Aboridžina na jugoistoku Australije. Ta su vjerovanja zabilježena i prije pojave kršćanskih misija.

Literatura: *Religije Australije / Mircea Eliade; [Prijev. s engleskog LA. Stepananti]. - SPb.: Sveučilište. knjiga., 1998.*

NARODI NOVOG ZELANDA

On je postojao. Taaroa* je njegovo ime.

U bezgrničnosti.

Nije bilo Zemlje, nije bilo Neba,

Nije bilo mora, nije bilo čovjeka.

Taaroa je zvao, no nije se itko odzvao.

Postojeći sam, postao je svemir.

Taaroa — to je korjen, kamen (temelj).

Taaroa — to je pijesak.

Tako njega nazivaju.

Taaroa — to je svjetlo.
Taaroa je unutra.
Taaroa — to je zametak.
Taaroa — to je potpora.
Taaroa je vječan.
Taaroa je mudar.

* *Taaroa (Ta'arua, Tangaroo, Tangalua, Tagalua, Kanalua) — sazdateljska je sila i glavni bog među narodima Polinezije.*

Literatura: *Oceanic Mythology / Dixon, Roland B. – Boston: Marshall Jones, 1916.*

NARODI INDONEZIJE

Bataki

Mula Jadi (sanskrt kroz jezik kawi «početak ustanovljavanja»), u mitologiji Bataka (otok Sumatra, zapadna Indonezija) **bog - sazdatelj**. Mula Jadi je **navjeke i vlada trima svjetovima**: gornjim na nebesima, razdjeljenim na **7 slojeva**, srednjim na zemlji i donjim podzemno-morskim. Po jednom od mitova, Mula Jadi trojedan u ipostasima, dotičnim trima svjetovima... Mula Jadi sjedi **na vrhu sedmog neba**.

Literatura: *Mitovi svjetskih naroda: Enciklopedija u dva toma. Svezak drugi / Pogl. izd. S.A. Tokarev; Članovi uredništva: I.S. Braginsky, I.M. Dyakonov, V.V. Ivanov i drugi - M.: Olympus, 1997.*

IZBOR ČOVJEKA

Ključevi k Znanju

Čovjek je, za razliku od istih životinja... sposoban birati između konačnog svijeta materije i beskonačnog duhovnog. Čovjek posjeduje gordost, egoizam, samoljublje, što je nuspojava svijesti, kao nijedna druga životinja. No u njega je također izbor i za svoja djelovanja odgovoran je sam. On može biti vječan, blagodareći svojoj duši, a može biti vremešan, kao materija. Projavljenje Allata, imam u vidu kakvoću vremenskog intervala u pogledu čovječjeg života, za čovjeka je iluzorno. Ljudima izgleda, da je sve još pred njima. No zapravo čovjek ima puno manje vremena, nego što se čini, pogotovo u ovoj sferi. **Život prolijeće u jednom magnovenju i u tom magnovenju nužno je uspjeti načiniti pravilan izbor.** Dakle, zlo kao takvo svojstveno je samo čovjeku i ono proizlazi zbog dvojstvenosti samog čovjeka i njegovog pogrešnog izbora.

Literatura: *A.Novykh, Sensei-IV. Iskonska Shambhala. - K.: ALLATRA, 2011.*

Igor Mihajlovič: ... Ljudi se razlikuju od životinja, što imaju osim oduhovljenosti, imaju i **duševnost**. To jest u njih je, osim svijesti, prisutna i **Osobnost, i imaju pravo izbora**, kud im je ići i kako postupati — ne po volji sotone, već **po svom izboru**.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 05:46:13

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Po čemu je toliko važno biti Čovjekom tijekom svog života? **Po tome što, ako «ovdje» tebi jest izbor, kako u smislu misli, tako i u smislu djelovanja, tada ćete «tamo» vi polučiti samo ono, što ste zaslužili svojim izborom.**

Literatura: A. Novykh, Ezoosmos. Iskonska Šambala. – K.:

ALLATRA, 2011.

Igor Mihajlovič: ... **Izbor uvijek ostaje za one**, koji nisu samo oduhovljeni, već i produševljeni. Taj, **tko je produševljen**, on ima mogućnost Živjeti vječno. Ti, koji su oduhovljeni, oni samo žive. **A čovjek je ovdje, za razliku od svih živih stvorenja, produševljen. Jednom produševljen, znači, imati što? Pravo izbora.** Evo osmotrite, kako je sve pravedno.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 01:08:41

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Kakva je, na primjer, vrijednost Istinitog Znanja, istog onog, kojeg su

prinosili proroci, o kojem je govorio isti Isus Krist (i prije njega mnogo puta o tom se govorilo)? Vrijedno je svojom jednostavnošću i stvarnošću primjene.

Tatjana: I to, što ti stvarno, blagodareći jednostavnim alatima **možeš osjetiti stvarnost Boga.**

Igor Mihajlovič: I napraviti izbor. Čovjek ne može ikada napraviti izbor služiti Bogu ili sotoni, ne znajući, što je to. A za to, za polučiti barem neko početno iskustvo, dodira sa Duhovnim svijetom, konačno, nužni su duhovni alati, koji pomažu, koji daju barem elementarno razumijevanje toga, da **tvoja svijest — nije tvoja**, i da je to upravo instrument, uz pomoć kojeg vrug tebe i drži ovdje, porobljavajući te u punom smislu riječi. Ovo već naoružava, i jako ozbiljno naoružava ljude.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:23:07

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: ... Napokon, itko ne dolazi i tjera čovjeka da napravi korak. Nitko, uključujući i svijest. **Ona sve to samo predlaže Osobnosti, a Osobnost već usmjerava svoju pažnju. Svijest počinje djelovati u skladu s izborom Osobnosti.**

To jest svijest jednomomentno daje masu prijedloga, no nekako **Osobnost odabire te ili druge misli, te ili druge emocije**. Razumljivo je, da Osobnost ne vidi svijet trodimenzionalnosti, — to je upravo dio svijesti, to je svijet materijalni, svijet smrtni. No tim ne manje čovjek ovdje postoji, i Osobnost je dužna razvijati se.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 02:49:19

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: ...Čovjek je dužan duhovno se razvijati zbog toga, da bi bio slobodan. Inače je to nesloboda. Svijest govori, da si slobodan, da možeš raditi izbor. Možeš, u strogim ograničenjima tih stvorenja iz nevidljivog svijeta i okvirima svijesti. Napravi korak u stranu — reći će vam nešto sasvim drugo. No **kada se čovjek, duhovno oslobađajući, razvija i počinje sve to osjećati, poimati i vidjeti, on donosi istinski slobodan izbor: koga «hraniti», a koga «ne hraniti» svojom pažnjom, i kakve ga posljedice čekaju poslije takvog «hranjenja»**. Ovo je, u svakom slučaju, pravedno, po mom uvidu. **Ako čovjek ciljano trenutne pogodnosti mijenja za buduće Vječno, za tu sreću, za onu Ljubav koja je istinita, — to je njegov osobni izbor, ovdje mu itko proturječiti ne može. Hoćeš — živi materijalno, postoji kratki**

vremenski raspon. Hoćeš pronaći Život Vječni — pronađi. No za to se treba boriti. To se ne događa tek tako.

Izvor: program «NEVIDLJIVI SVIJET». 00:38:32

(<https://allatra.tv/video/nevidimyj-mir>)

Igor Mihajlovič: ... Čovjek ipak nije lutka — on je čovjek. I u stvarnosti ne može ga itko zaustaviti kao Osobnost donositi svoj izbor: izabrati služenje sotoni ili služenje Bogu. Spoznaja Duhovnog Svijeta i stremljenje, i dolazak tamo ovisi o samom čovjeku. Ni jedan sotona nema pravo pobijediti čovjeka, ako čovjek stremi k Bogu. I sotona ne može narušavati pravila, koja su postavljena ne njim, ne može itko.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 00:08:00

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

U mnogih izniče pitanje: «Zašto je nuža vrag i ovi demoni u našim glavama, svi ti programi s nadolazećim mislima i emocijama, postrojeni na gordosti, zavisti, mržnji kolekciji zemaljskih željenja?» No, suglasno iskonskom Znanju, oni samo sazstavaju **uvjete čovječijeg izbora: biti smrtnim ili pronaći duhovnu besmrtnost.** Misli sablažnjuju, rađaju zemaljske želje, uzбудitelji su poroka, žeđi za ovladavanjem moćima i mrtvim svojstvima materijalnog svijeta.

No ti su **programi-filteri** (vrag i demoni) također svevideći stražari pred vratima istinskog raja — Raja Božjeg. Duhovni svijet — to je svijet, gdje ne postoji materija, to je svijet, u kojem postoji drugačiji oblik postojanja, tumačen u ljudskom poimanju kao Ljubav Božja.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 00:33:56

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: Zbog toga je vrag i nužan: kao filter, prosijavajući mrtve od svijeta Živih. Svaki čovjek prolazeći kroz to, stiže pravo na Život. **No to je izbor čovjeka. Napokon čovjek sam sebe sazda: ili Živim, ili mrtvim. To je izbor. To je istinska sloboda.**

Izvor: rogram «OD ATEISTE K SVETOSTI». 05:48:18

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: Ovo je izbor samih ljudi. Oni su htjeli protusloviti Arimanu u tijelima, pod njegovom vlašću započeti, započeti s dvojstvenošću. **Ovo je tako ozbiljan izbor — zbog toga, utako da u Svijet Duhovni ne ulaza anđelčići, već Anđeli.** Eto to je bilo uneseno u materijalni svijet, gdje su se rađali ljudi, bivali i potom svjesno birali, što im je nužno u Duhovnom Svijetu. I interesantno je to, radosno, kada stignu Anđeli, to je prekrasno.

Izvor: program «SVIJEST I OSOBNOST. OD NEIZBJEŽNO MRTVOG DO VJEČNO ŽIVOG». 04:37:41

(<https://allatra.tv/video/soznanie-i-lichnost>)

Igor Mihajlovič: Bez iznimke ovaj svijet je dan ljudima. I ljudi su ovdje po svom izboru. Naglašavam još jednom, upravo po svom izboru i sazdaju ovaj svijet: svijet Ljubavi ili svijet stradanja. U sveukupnosti to i proishodi. I to, što mi vidimo, — to je rezultat čovjekovih napora, rezultat čovječjeg izbora.

Tatjana: Ovdje je važno shvaćanje toga, da se Ljubav Božja pojavljuje u ovom svijetu blagodareći izboru čovjeka...

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 01:04:25

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: ...Upravo to i jeste demokracija, najviša demokracija od Boga — pravo izbora čovjeka: jednostavno sveukupno se izabire Život ili smrt . No postoji jedan moment: Svijet Božji je vječan, i on je za sviju, što streme k Životu. A onaj drugi svijet pod upravljanjem sotone, — one je jednoznačno smrtno opasan.

Izvor: Program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 03:19:53

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjetosti>)

Igor Mihajlovič: Vrata u Svijet Duhovni svagda su otvorena. I to je istina.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 00:51:21
(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

«Igor Mihajlovič: Izbor čovjeka. Jednostavno ću reći: ako čovjek ne odabere Boga, Bog njega neće spasiti.»

Tatjana: I izabrati Njega moguće je samo kroz čuvstva.

Igor Mihajlovič: Pa naravno. Um sigurno neće odabrati Boga.

Tatjana: U svakosekundnom izrazu, u u svakotrnutnom izražavanju bove Ljubavi.

Igor Mihajlovič: Život.

Tatjana: Život u Bogu.

Igor Mihajlovič: To se i zove Život».

Izvor: program «О ДУХОВНОЙ БЛАГОДАТИ». 01:32:41
(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: ...Postojanje čovjeka — to su idealni uvjeti za oblikovanje Anđela. To je potrebno shvatiti. To nije žestokost Boga ni u kojem slučaju. Bog je dao šansu. (Žana: to ateisti tako razmišljaju, чд je to žestokost). A uzeti ili ne uzeti — to je tvoj izbor.

Bog ne može biti okrutan, Bog je — Ljubav. A tko vas spriječava Ljubiti? Tko vas spriječava Živjeti? Pa tko? Nitko. Samo vaš izbor.

Izvor: program «OD ATEISTE K SVETOSTI». 03:20:38

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Kao što je rekao Igor Mihajlovič Danilov:
«Upravo ljudi svojim izborom, i to isključivo svojim izborom, komu će služiti, dvragu ili Bogu, približavaju ili udaljavaju smak svijeta. Od ljudi zavisi mnogo. Neki ljudi sumnjaju u smak svijeta. No na današnji dan u to može sumnjati osim glupana ili takvog čega, onaj što ne vidi, što se događa izvan prozora».

Izvor: program «OD ATEISTA DO SVETOSTI». 00:30:28

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti>)

Igor Mihajlovič: Čovječanstvo će se promijeniti... ako ljudi zažele i izaberu Život umjesto smrti i Ljubav umjesto stradanja. Ovo sve od ljudi ovisi, od njihovog izbora. E Ako ljudi hoće živjeti u miru, sreći, ljubavi i biti istinski slobodnima, tada im se nitko ne miješa. E i sprijateljiti sa svima. I to će biti. No ako je ljudima ugodno živjeti u problemima, pod diktatom svijesti, vječno u žalosti, u borbi, u sučeljavanju, u strahu i tek postojati, a ne Živjeti, već postojati kratki vremenski period, —

njihov je izbor. I u tom je najdivnije, što je dao Bog: **Bog je dao pravo izbora.** Kaže se «volja čovjeka» i tome slično. **Čovječja volja — to nije išta već, pravo izbora.** Ono što je izabrao, to će i biti. To se također odnosi na cijeločovječanstvo: kako na pojedinca, rtako i na društvo u cjelini. Što smo izabrali, to smo i polučili.

*Izvor: program «Sloboda od diktature zvijeri unutar tebe». 00:08:06
(<https://allatra.tv/video/svoboda-ot-diktatury-zverja-vnutri-tebja>)*

Igor Mihajlovič: Ljudi su dualni. Jesu Anđeli, a jesu i zvijeri. I pred ljudima stoji izbor: sazdati društvo Anđela ili društvo zvjeri.

*Izvor: program «Sloboda od diktature zvijeri unutar tebe». 1:00:52
(<https://allatra.tv/video/svoboda-ot-diktatury-zverja-vnutri-tebja>)*

Igor Mihajlovič: ...Odbijanje lošega — to već jest odupiranje, tada već postoji podupiranje Anđela. **Kada odabirete dobro, tada odabirete Ljubav, čuvstvovanje, kada odabirete Život ili kad jednostavno birate pozitivno... sve eto počinje s pozitivom.** Svijest govori: «Sve je loše», a vi govorite: «Ja neću, da u meni bude takva misao. Ja hoću da u meni bude dobro. Ja hoću, da sve bude dobro». Ona govori: «Pa kako možeš vidjeti dobro, samo promotri: posvuda je loše?». A ti govoriš: «Dobro, ja ću se okrenuti i promatrati

dobro». A onda svijest kaže: «pa i tamo je loše». A ti: «Pa za tebe je loše, a meni je ovdje dobro. Ovdje je nebo plavo»...

Izvor: program «Sloboda od diktature zvijeri unutar tebe». 01:50:11

(<https://allatra.tv/video/svoboda-ot-diktatury-zverja-vnutri-tebja>)

Igor Mihajlovič: ...Hoćeš biti spašen — spasi se! Drugog izbora neće biti. **Neće itko za vas put prolaziti i neće učiniti išta...** Zapravo čovjek se ne može istinski spasiti bez Boga, po tome što je to nerealno. No s druge strane, nakon svega **čovjek čini izbor**. Kada on stiče stvarnu snagu, ljubav i slobodu? Tek onda, kada zasluži to, kada to postane njegova **jedina želja i stremljenje**, kada on prelazi preko sotone, hodeći k Svjetlu, kada on preskače preko tih bezdanih jama, stremeći k izlazu. Tada, konačno, on dobija pomoć. Bog pruža ruku? Da, pruža, **kada ti uđeš k Njemu u kuću**. Ali svijest će te držati za rep do posljednjeg. I pokušat će te izvući, čak i kad dođeš do vrata, ona će i dalje svejedno stremiti da te vrati natrag. I ovdje je **tvoj izbor: poslušati svijest ili poći k Bogu**. No kada čovjek uđe na vrata, onda već ovdje, neosporivo, svijest ne igra ikakvu ulogu.

Izvor: program «OD ATEISTA DO SVETOSTI». 03:31:00

(<https://allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjetosti>)

Igor Mihajlovič: ...Čim više ljudi razumije, tim se više ljudi prestaje igrati duhovnošću, i počinje živjeti doista prema Božjim zapovjedima... ne po tim zapovjedima, koje jedni ljudi govore drugima, već **po istinskim zapovjedima, unutar njim.** Svatko ih zna. Tada će svima biti bolje. Ovo je Život i **izbor ostaje na ljudima.**

Izvor: program «GLE; DOLAZI. It is coming». 01:09:33

(<https://allatra.tv/video/it-is-coming>)

Igor Mihajlovič: ...Općenito bih volio, konačno, da ljudi sazriju. Duhovno sazriju. Pa, to je **izbor svakoga.** I ovdje se, konačno, vidi najveća pravednost, i to istinski može biti **samo od Boga — право выбора, koje je dano svakom čovjeku. Čovjek izabire, komu će služiti, Bogu ili sotoni. Čovjek izabire, Živiti ili umrijeti.** Sve je u njegovim rukama. I opetovano u rukama ljudi je ujediniti se ili se ne ujediniti, biti dobrim ili biti lošim — **sve zavisi od čovjeka.** Hoće — stati na stranu Boga i suprostaviti se sotoni, i služiti Bogu. Hoće — služiti sotoni i suprotstaviti se Bogu. Sve je njegov izbor...

...U stvarnosti je čovjek — sam stvoritelj svoje budućnosti. I ovaj je život dan čovjeku zbog toga, da on napravi izbor, zbog toga, da on izgradi sebi Život Vječni ili iskopa grob za sebe.

To je istina, i od tog on ne može ikud pobjeći.

Izvor: program «O DUHOVNOJ BLAGODATI». 02:48:08

(<https://allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati>)

Igor Mihajlovič: Mnogi ljudi često postavljaju pitanje: «Koji je smisao mog postojanja? Za što? Pa ako sam se rodio, ako sam ovdje, znači, iz nekog sam razloga potreban? I u čemu je moja misija ovdje?» Da to je samo tvoja misija, družo moj, u tom, čda se vratiš Kući, a kuća je u svih jedna. I ti biraš: Život sebi ili umrijeti. A ovo srednje stanje postojanja — to, što mi nazivamo «život», ono je upravo dato zbog tvog izbora, da bi se oprdjelio.

Izvor: program «POZIV MAHDIJA». 00:20:37

(<https://allatra.tv/video/zov-mahdi>)

Igor Mihajlovič:...ovo je svijet ljudi. Zapravo nije sotoni Bog saznao ovaj svijet, već ljudima, zbog toga, čakako bi mogli doći ovdje i pobjediti. Ne prokockati, već pobjediti. I svakome je On dao tu šansu. Ovo je **ljudski izbor**.

Izvor: program «POZIV MAHDIJA». 01:08:00

(<https://allatra.tv/video/zov-mahdi>)

EGIPTSKA VJEROVANJA

Taj, tko čini to, što je voljeno, tomu je dat život, nositelj svijeta. Taj, tko čini to, što je mrsko, tomu je data smrt, nositelj grijeha.

Izvor: *PVjerski zakonik Memfita (stanovnici Memphisa).*

Literatura: *Drevni Egipat: Duhovi, idoli, bogovi / Wallis Budge; [prijev. s engleskog. LA. Igorevsky]. - M.: Centar-poligraf, 2009.*

HINDUIZAM

Smatraju se trajnim ta dva puta prolaznog svijeta — svijetli i tamni; Prvim idu bez povratka; vraćajući iznova, idu po drugome.

Izvor: *Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 8. Sloka 26.*

Literatura: *Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijevod. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen SSR, 1956.*

Tko je sam sebe pobijedio, taj je sam sebi saveznik, Tko sobom ne vlada, taj, u neprijateljstvu je, sa sobom u neprijateljstvu.

Izvor: *Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 6. Sloka 6.*

Literatura: *Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijevod. sa sanskrta., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen SSR, 1956.*

[Yama je rekao:] «Uistinu, jedno [djelo] — dobro, drugo — prijatno. Oba ona s različitim

ciljem okivaju čovjeka. Dobro bive onomu, tko se drži dobra; gine cilj u onoga, tko tko bira od njih prijatno.

I dobro, i prijatno dolaze čovjeku; razumno promišljanje, razlikuje ih. Jer razumni preferira dobro od prijatnog, glupi radi svjetovnog blagostanja bira- prijatno».

Izvor: *Katha Upanišada. Dio 1. Pjesma 2. Stihovi 1-2.*

Literatura: *Upanišade u 3 knjige. Knjiga. 2. prev. predgov. i kom. A.J. Syrkina. – M.: Znanost, Ladomir, 1991.*

Ni kroz Vede, ni kroz podvige, ni kroz darove, ni kroz žrtvoprinošenja ne možeš tako promišljati mene, kako si me zamišljao.

No nerazdjeljivim poštovanjem (bhakti) može mene tako, o Arjuna, spoznati, sagledati i uistinu postići, o samopožrtvojni!

Tko izvršava moje djelo, (stavlja) mene za najvišeg (cilj), predan je meni, oodriješen od vezanosti, nije neprijateljski raspoložen prema svim stvorenjima, taj ide k meni, Pandava.

Izvor: *Mahabharata. Bhagavad Gita. Poglavlje 8. Sloka 26. Literatura:* *Mahabharata. [T.] 2: Bhagavad Gita / Prijevod. sa sanskrt., uvod i primjed. akcijski član AN TSSR B.L. Smirnova; Akad. nauka Turkmen. SSR. – Ašhabat: Izdavačka kuća Akad. nauka Turkmen SSR, 1956.*

ZOROASTRIZAM

I jednog dana Ahura Mazda pozva k sebi Franaše pravedne i zadržao savjet u njihovim umovima: — Bijede i tuge, devama porođene, obrušit će se na svijet u nebrojenom mnošvu i ispunit njega, — navijestio je on. — Poknut će boj — šest tisuća godina neće mu biti kraja. Protiv Druja* i Zla, za Dobro i Istinu-Ašu trebat će ustati — vama. Яја ću staviti u vaše ruke oružje, koje na licu mjesta pogađa vražje zlo: «humata-hukhta-khvarshtha» — dobre pomisli, dobre riječi i dobra djela. No deve i pairika će zavoditi u svakom pogledu vas s puta pravednosti, stvarati spletke, πslati lažne učitelje, lažne proroke — i mnogi se neće oduprijeti. To će biti strašni boj. Suzama i stradanjima biti će popločan put ka konačnom rijumfu Dobra. Jeste li spremni? **Riješite i izaberite sami:** što je za vas blagostanje? Je li to ta staza, ako vas ja, Ahura, davši vam tjelesno ovaploćenje, pustim u svijet i budem vas tamo na svaki način štitio od zlih intriga Anghro Mainyu-a**; Ili ćete se i sami usprotiviti Druju, mnogo pretrpjati tuge, no izvojevati pobjedu nad Razrušiteljem — i tada će svi pravednici ustati i postati besmrtni za vijeke vjekova? Fravaši pravednici slušali su riječi Stvoritelja. — **Mi izabiremo** bitku s Drujom i drujantima, pristašama Laži, — bio je njihov odgovor.

* *Druj* — u iranskoj mitologiji zli duh laži.

** *Anghro Mainyu (Ariman)* — u drevnoiranskoj tradiciji me vođe sila zla, glavnog neprijatelja Ahura Mazde. U *Gathasima*, gdje je ovaj mit predstavljen u izvornom obliku, *Anghro Mainyu* nazivaju protivnikom ne samog Ahura-Mazde, već samo Duha Svetoga (*Spenta Mainyu*), o čemu se ponekad kaže da je jedno s Ahura-Mazdom. Stoga, dobro i zlo, i Duh Sveti, i Duh uništenja podjednako proizlaze iz Ahura-Mazde.

Izvor: *Avesta. Poglavlje 1.*

Literatura: *Mitovi antičkog i ranosrednjovjekovnog Irana / I.V. Rakovi. - SPb.: Zhurn. «Neva»: Izdavačko-trgovačka kuća «Ljetni vrt», 1998.*

Čista — s avestinskog «učenje», «učenost», «uputa za istinski put». U «Gatahu» općeimenični pojam: **pravedni izbor između Dobra i Zla, postizanje Istine.** U «Mlađoj Avesti» percipirano je kao žensko božanstvo s antropomorfnim crtama — **boginja pravednog izbora, poistovjećena s Daenom.** Mitovi o Čisti nisu preživjeli, međutim «hna postojanje proširenog mitološkog ciklusa povezanog s Čistom ukazuju brojni epiteti: "znamenita", "dleko proslavljena", "**oposjedovajuća dobrih puteva**", "**s dobrim usponom**".

Literatura: *Mitovi antičkog i ranosrednjovjekovnog Irana / I.V. Rakovi. - SPb.: Zhurn. «Neva»: Izdavačko-trgovačka kuća «Ljetni vrt», 1998.*

To jedino, što **gospod Ormazd želi od ljudi, jest: «Upoznajte mene, jer svi oni, koji upoznaju mene, poći će za mnom i starat će se radi mojeg zadovoljstva».**

To jedino, što Ariman želi od ljudi, jest: «Ne upoznajte me!» Budući da znate, da taj, **tko upozna ovog lažljivog, ne slijedi njegova zlodjela, i upravo zato ikakve sile i pomoći (Arimanu) od tog čovjeka neće biti.**

Literatura: Zoroastrijski tekstovi. Prosudbe Duha razuma (*Dadestan-i menog-i hrad.*). Stvaranje osnove (*Bundahishn*) i drugi tekstovi: [Prijevod / Rus. akad. nauka, Omò Odsjek za povijest, Sankt Peterburg fil. Institut za orijentalne studije]; Izd. pripremio. O.M. Čunakova. – M.: Ist. lit., 1997..

Pa, slušaj, o čovječe, s naprežanjem sluha izvrsni smisao moje riječi: ona ukazuje tebi, što je izabrati bolje — svakome ukazuje ovo: **izbor se tiče tvog tijela i tebe.**

Izvor: Avesta. *Gata Ahunavaiti. Yasna 30 («Doktrina Dualizma»)*. Stih 2.

Literatura: Četiri članka iz *Zendaveste*, uz dodatak transkripcije, prijevoda na ruski i latinski jezik, objašnjenja, kritičke napomene, sanskrtskog prijevoda i uporednog rječnika / K.A. Kossovich. - SPb.: Typogr. Carska akademija, 1861.

Slušajte ušima najbolje, vidite dušom očito, tako da sebi samom svatko vjeru bira. Do velikog djela, da se javi uzbuđujući nas u tome.

Ta dva prvobitna Duha [Spenta Manyu i Angra Manyu], budući blizanci, smatraju se suprostavljenima jedan drugom u mislima,

riječima i djelima. Oni — Dobro i Zlo, i među njima ispravno je razlikovati kreposne, no ne grešne.

Kada su se ova dva Duha susreli prvi put, ooni su sazdali život i korupciju, i [naznačili], kada će biti konac svijeta. Lukavi — za grešnike, a za pravedne — Najljubazniji Duh.

Od ova dva Duha **izabrao** Lukavi najgora djela, dok je pravednost [**izabrao**] Sveti Duh, odjeven u najtvrđa nebesa, i te, koji udovoljavaju Ahuru pravednim djelima, vjerujući u Mazdu.

Izvor: *Avesta. Gata Ahunavaiti. Himna 3. Yasna 30 («Doktrina Dualizma»).* Stihovi 2-5.

Literatura: *K.G. Zaleman, Esej o povijesti drevne perzijske književnosti // Opća povijest književnosti / Ed. V.F. Korša. T. 1. Dio 1. Spb., 1880.*

Glavnim u propovjedima Zaratuštre bilo je učenje o ovisnosti svjestkog poretka i trijumfu pravednosti u svjetskoj borbi dobra i zla po **slobodnom izboru čovjeka**, njegovog aktivnog sudjelovanja u toj borbi na strani dobra (usporedite s drevnim indijskim učenjima karmayoge). Propovijedati zoroastrijski moral — etičku trijadu dobrih misli, dobrih riječi i dobrih djela.

Literatura: *Mitovi naroda svijeta: Enciklopedija u dva toma. Svezak prvi / Gl. ured. S.A. Tokarev; Članovi uredništva: I.S. Braginsky, I.M. Dyakonov, V.V. Ivanov i drugi - M.: Olympus, 1997.*

Fravaši [avest.; tumači se kao izvedenica ili od *fra-vart*, «**učinjeni** (religiozni i moralni) **izbor** (**između dobra i zla**)», ...ili od *pra-vart-ti*, «predpostojeći»], fravarti u iranskoj mitologiji oličtvorenje duše... u zoroastrijskom panteonu Fravaši — pre- i post-postojeći u odnosu na čovjeka element njegove suštine.

Literatura: *Mitovi naroda svijeta: Enciklopedija u dva toma. Svezak prvi / Gl. ured. S.A. Tokarev; Članovi uredništva: I.S. Braginsky, I.M. Dyakonov, V.V. Ivanov i drugi - M.: Olympus, 1997.*

Služitelji deva (vragopoklonici) **nisu izabrali** pravilni put, jer su oni prebivali u sumnji i bili obmanuti! Po tome oni nisu izabrali pravilni put, već su stali služiti hudim mislima, vragu ili gnjevu, koji su uzrok svih loših djela, da bi razrušili duhovni život ljudi!

Izvor: *Avesta. Gata Ahunavaiti. Yasna 30 («Doktrina Dualizma»).* Stih 6.

Literatura: *Gati: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

Slušajte ušima svojim najvišu istinu, promišljajte je pažljivo s prosvjetljenim razumom i **napravite uzbor svi** — i muškarci, i žena — **među tim dvama putima, dobrim i lošim!** Dok se ne označi vekiki dan, ili dan suda, svi ustanite i pokušajte širiti riječi Ahure

(otkrivenje Zaratuštre)!

Izvor: *Avesta. Gata Ahunavaiti. Yasna 30 («Doktrina Dualizma»).* Stih 2.

Literatura: *Gati: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

Taj, što čini razum svoj bolji ili gori, o Mazda, nesumnjivo će slijediti to i djelima, rječima i savjesti svojom! **Put, izabrani blagodareći slobodnom izboru svakoga,** volja i vjera njegova također će slijediti to, i bit će s tim u suglasju! Po Mudrosti Tvojjoj, o Mazda, različita će biti sudba!

Izvor: *Avesta. Gati od Zaratuštre. Gata Spenta Mainyu. Himna 13. Yasna 48. Stih 4.*

Literatura: *Gate: Svete Himne Zaratuštre / [sast., prijev. s engl. J.S. Lukašević; prijev. s avest. Mobed Firuz Azargoshasba i Rustama Abdukamilova]. – Minsk.: Unipak, 2004.*

Po tome je **dat izbor meni,** o Mazda, **od Istine — spasenje, šteta — od Laži.** Tako s Mišlju Blagom iščem jedinstvo, općenja se sa svim nitkovima odričem.

Izvor: *Avesta. Gata Spenta Mainyu.. Yasna 49 («At-ma-yava»).* Stih 3.

Literatura: *Gati Zaratuštre / Prijev. S avest., uvod. čl., koment. i pril. I.M. CStebelin-Kamensky. - SPb: Peterburške orijentalne studije, 2009.*

Dajte najbolje onima, od Dobra, **koji su spremni za pravi izbor**, sam Ahura posjeduje Mazdu; a drugima, da je od zla gore, koji Mu se neće podčiniti na koncu posljednjeg svijeta. Ahura-Mazda daje pravednima, **koji prave pravilni izbor između Dobra i Zla, samo najbolje, to, što je, bukvalno: «najbolje od najboljeg».** Pristalice Zla primit će najgore, bukvalno: «gore od zla».

Izvor: Avesta. Gata Vohuhshatra. Yasna 51 («Vohuhshatra»). Stih 6.

Literatura: Gati Zaratuštre / Prijev. S avest., uvod. čl., koment. i pril. I.M. CStebelin-Kamensky. - SPb: Peterburške orijentalne studije, 2009.

JAINIZAM

Kakva god iz vlastitih stanja preinake stvorila duša* — čiste ili nečiste, bez sumnje, ona će biti njezinim tvorcem. To stanje, [zauzvrat], ustanovljava se kao njezina karma, i duša ubire odgovarajuće plodove..

Izvor: Samayasara. Poglavlje 3. Sloka 34.

Literatura: Samayasara. Acharya Kundakunda / prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.

Kakvo god stanje **sazdala duša***, ona **postaje tvorcem** odgovarajuće mislene karme. Mudra Jiva** u svom aspektu preinaka ispunjena je znanjem, dok je neznanica — neznanjem.

* *Duša* — u engleskom prijevodu ovog teksta umjesto ove riječi koristi se riječ "Self", što se prevodi kao "ja", "sebe", "sam", t.j. "osobnost": "Bez obzira na psihičku nastrojenost, dobru ili lošu, Jastvo je proizvedeno, ono je zasigurno (materijalni) uzrok".

** *Jiva* (od sanskrtskog korijena "jiv" — živ, biti živim) — izvorno "životno načelo u čovjeku", "individualni duh". Individualna dušša (jiva) može dostići spasenje i spojiti se s Bogom posredstvom bhakti (Ljubavi k Bogu).

Izvor: *Samayasara*. Poglavlje 3. Sloka 58.

Literatura: *Samayasara*. Acharya Kundakunda / prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.

Sama jiva svojom **sopstvenom mišlju** **sazdaje za sebe** različite oblike života — životinjsko, pakleno, božansko i čovječje, a zajedno s njima i raznolike varijacije vrlina i grijeha.

Izvor: *Samayasara*. Poglavlje 8. Sloka 32.

Literatura: *Samayasara*. Acharya Kundakunda / prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.

Čovjek, dugo vremena prebivavši u okovima, odlično zna, što začu ti okovi i koliko je dugo bio vezan njima. No ako on **sam ne rstrga svoje lance, dugo neće vidjeti slobodu od njihove moći.**

zvor: *Samayasara*. Poglavlje 9. Sloke 1-2.

Literatura: *Samayasara*. Acharya Kundakunda / prijevod na ruski: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. - Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.

Odrećenje od grijeha (pratyakhyana) postoji u dva vida: neki ljudi naprave to u svom umu, dok drugi — samo na riječima. Osim toga, postoje još dva vida: neki to čine jako dugo — cijeloga života, dok mu drugi daju neznatan vremenski period.

Izvor: *Sthananga-Sutra. Poglavlje 2. Sloka 39.*

Literatura: *Sthananga-Sutra / ruski prijevod: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. – Alpharetta: Jainworld Foundation, 2008.*

Neškolorana jiva, ispoljavajući u svom aspektu preinaka neznanje, upravo iz tog razloga **sazdaje karmu**, dok **mudra**, ispoljava **znanje**, pa upravo iz tog razloga **karmu ne sazda**.

Izvor: *Samayasara. Poglavlje 3. Sloka 59.*

Literatura: *Samayasara. Acharya Kundakunda / ruski prijevod: G.V. Garin, Zaklada Jainworld. – Alpharetta: Jainworld Foundation, 2007.*

BUDIZAM

[Ja] propovijeda o tri Kočije* i vodi živa stvorenja k znanju o srtadanju triju svjetova. [Ja] otkriva i pokazuje Put izlaza iz svijeta. **Ako ta djeca donesu u svojim mislima rješenje, [Ona] će napuniti sebe trima svijetlim znanjima, dobiti šest božanstvenih «proniknuća» i postati «slušajućim glasovima» ili Bodhisattvama, prebivajućima na stupnju nevraćanja...** S pomoću te usporedbe Ja će propovijedati živim stvorenjima Jednoj Kočiji Buddhe. Ako ste sposobni povjerovati, tada uistinu svi možete proći Put Buddhe!

* Tri kočije — ri glavna postojeća smjera (puta) budizma.

Izvor: *Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Poglavlje 3.* **Literatura:** *Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Prijevod s kineskog A.N. Ignatovič. M.: 1998.*

Uzrok svih stradanja — željenje, [u ovome] — njihov Izvor. **Ako iščeznu željenja, [stradanju] neće biti potpore.** Uništavanje svih stradanja naziva se trećom [blagorodnom] istinom. Blagodareći istini o uništenju [stradanju] slijedite Put.

Izvor: *Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Poglavlje 3.* **Literatura:** *Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Prijevod s kineskog A.N. Ignatovič. M.: 1998.*

Samo Tathagata* zna vidove tih živih stvorenja, [njihov] oblik, tijela, [njihovu] prirodu, čega se [oni] sjećaju, o čemu razmišljaju, kakva djela izvršavaju, kako se [oni] sjećaju, kako razmišljaju, kako izvršavaju djela, koju Dharmu slijede, izvršavajući djela, **koju Dharmu sljeduju, koju Dharmu stječu.**

* *Tthagata* — od sansketskog "tathagata", u budističkoj mitologiji, epitet Bude Shakyamunija, koji se također mogao koristiti u odnosu na bilo koji arhat. Tumačenje riječi "Tthagata" je različito; najrasprostranjeniji su: "tako (postigavši prosvjetljenje) došavši", "tako (kao prošli Buddhje) otišavši", "postigavši takvosti (t. j. istinsku suštinu)".

Izvor: Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Poglavlje 5.

Literatura: Sutra o Cvijetu Lotosa Čudesne Dharme. Prijevod s kineskog A.N. Ignatovič. M.: 1998.

[I dalje] Buddha je navijestio monasima-učenicima: «Ovo što se naziva sedam dragocjenosti, koja se pojavljuju na svijetu zajedno s pojavom kralja-Chakravartina. Vi i drugi morate razumjeti [sljedeće]. Sada, kada je Tako Dolazeći i Odgovarajući prišao [o ovaj svijet], prošavši kroz sva pobuđenja i stekavši istinsko prozrenje, došlo je vrijeme za reći [svim živim stvorenjima] o zakonu sedam faza buđenja. To su — stadij buđenja poimanja, **stadij buđenja izbora, stadij buđenja stremljenja ka savršenstvu u Učenju, stadij buđenja [za stanje]**

sreće, stadij buđenja [za] srodnog spokoja, stadij buđenja, [vodeći k punini] uspokojenja, i stadij buđenja [za okončanje] odustajanja»...

...Stadij buđenja poimanja — doslovni prijevod izvorne formulacije — nian jue zhi (sanskr. smriti-sambodhyangam). Obično se tumači kao buđenje čovjeka k poimanju neistina prethodno nastalih u njegovom umu različitih misli i mentalnih konstanti, to jest nekih apriornih ideja o stvarnosti, iskrivljujući njegovu prirodu i ometajući njegovu spoznaju...

...Стадия пробуждения выбора — дословный перевод оригинальной формулировки — цзэ цзюэ чжи (санскр. дхарма-правичая-самбодхьянгам) — осознанное обращение личности к учению Будды как единственно истинному учению.

Izvor: *Sutra o riječima Buddhe o sedam blaga kralja-Chakravartina.*

Literatura: *M.E. Kravtsova, Budizam kao socijalni i kulturni fenomen kineskog društva // Religije Kine. Zbornik. Sast. E.A. Torčinov. - SPb, 2001.*

Kakvo god da izniklo stradanje u ovom svijetu, uvijek je njegov uzrok — početak postojanja; tko, zaslijepljen, **sam sazdaje** te poveznice postojanja, taj potpada stradanju: zato, **budući mudri, ne stvarajte**

poveznice postojanja, znajući, što je rođenje i gdje je — sjeme stradanja.

Izvor: *Sutta Nipata. Dvaatanupassana sutta.*

Literatura: *Sutta-Nipata: zbornik razgovora i učenja: Budistička kanonska knjiga / prijev. s pali na engl. Fausbelya; prijev. s engl. N.I. Gerasimova - M.: Aleteya, 2001.*

Pridržavajući laznih mijenja, razlikuju zlo tamo gdje zla nema, a zlo ne vide tamo gdje zlo jest, ti ljudi idu lošim tragom. Pridržavajući pravilnih mijenja, znajući, da je zlo — zlo, a nezlo — nezlo, ti ljudi idu dobrim tragom.

Izvor: *Dhammapada. Poglavlje 22. Stihovi 318-319.*

Literatura: «*Dhammapada*»: *Prijevod s Palija, uvod i komentari V.N. Toporova // Književni spomenici naroda Istoka. Bibliotheca Buddhica XXXI. Izdavačka kuća Orijentalna književnost. - M.: 1960.*

Napokon, svoje «ja» — gospodar je sebe. Tko drugi može biti gospodarom? Pun poniznosti svojeg ja čovjek ronalaži gospodara, kojeg je teško naći...

...Onaj, u koga ima durne naravi, **postupa sa sobom tako, kako bi mu mogao poželjeti neprijatelj** On podsjeća na maluwa*, obavijajućeg oko drveta sal^{1**}...

...Glupan, koji zbog poročnog mnijenja prezire učenje Arhata^{***}, blagorodnih, živućih suglasno Dhammi, prinosećih plodovima, poput katthake^{****}, samo uništavajući sebe

Jer sam čovjek izvršava zlo, i sam oskrnjavljuje sebe. Također ne čini on samo zla, i sam čisti sebe. Čistoća i prljavština povezani su sa samim sobom. Jedno drugo ne može očistiti. Neka on ne zanemaruje svoje sopstveno dobro, ma koliko veliko bilo dobro drugog. Znajući svoje dobro, neka bude predan najvišem dobru.

* *Maluva (māluvā) — biljka penjačica, parazitirajuća na drvetu sal i nerijetko dovodi do njegove smrti. O Slika Maluve često se nalazi u alegorijama, posebno u prikazu mučne žeđi.*

** *Sal (sāla) — drvo, pripadajuće vrsti Shorea robusta (shorea divovska).*

*** *Arhat — od sanskrske riječi "arhat", bukvalno prevedeno kao "dostojni". U budističkoj tradiciji — ovo je čovjek, koji je dostigao najviši stupanj svog razvoja.*

**** *Katthaka (katthaka) — rod trstike, umiruće odmah poslije plodonošenja.*

Izvor: *Dhammapada. Poglavlje 12. Stihovi 160-166.*

Literatura: «Dhammapada»: *Prijevod s Palija, uvod i komentari V.N. Toporova // Književni spomenici naroda Istoka. Bibliotheca Buddhica XXXI. Izdavačka kuća Orijentalna književnost. - M.: 1960.*

Uistinu, pobjeda nad sobom čovjeka, živućega u postojanom samoograničenju, uniženog sobom, bolja je, od pobjede nad drugim ljudima. Ni Mara s Brahmom, ni Gandharva, pa čak ni sam Bog ne mogu prevratiti u takvog čovjeka pobjedu u poraz.

Izvor: *Dhammapada. Poglavlje 8. Stihovi*

104-105.

Literatura: «Dhammapada»: Prijevod s Palija, uvod i komentari V.N. Toporova // Književni spomenici naroda Istoka. Bibliotheca Buddhica XXXI. Izdavačka kuća Orijentalna književnost. - M.: 1960.

Neka on požuri izvršiti dobro; od zla neka on obuzda svoj um. Jer **um toga, tko nije u žurbi činiti dobro, nalazi udovoljenje u zlu.**

Izvor: Dhammapada. Poglavlje 9. Stih 116.

Literatura: «Dhammapada»: Prijevod s Palija, uvod i komentari V.N. Toporova // Književni spomenici naroda Istoka. Bibliotheca Buddhica XXXI. Izdavačka kuća Orijentalna književnost. - M.: 1960.

TAOIZAM

Taj, tko upućuje ljude: «Birajte um!» — sam on ne može biti uman. Kada **ti djeluješ slobodno**, bez pozadinskih misli, samo tada nisi vezan ičim.

Izvor: Tao Te Ching. Zhang 3.

Literatura: Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.

...Sjajni muži pamte svoju snagu i ne zaboravljaju svoje sabosti. Ispoljavaju to, što ih čini jačima i ne zaboravljaju to, što ih oslabljuje. I po se tome **odriču od drugog i obraćaju prvom.**

Izvor: Tao Te Ching. Zhang 38.

Literatura: Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.

Taj, tko gleda na svijet s pomoću pet boja, **podoban je slijepomu.** Taj, tko sluša s pomoću pet Zvukova, **podoban je gluhomu.** Taj, tko kuša s pomoću pet okusa, **uvodi sebe u zabludu.** Kada u gonjenju plijena juriš po polju svom brzinom, srce tvoje postaje neobuzdano i slijepo. Rudarenjem u znoju lica za važnostima i ukrasima, ti se **ponašaš na svoju štetu.** I zato mudar **osjeća svijet trbuhom***, a ne očima. Jer, **odustajuć od jednoga, on stječe drugo.**

* "...trbuhom, a ne očima" hijeroglif "fu" označava, zapravo, trbuh, utrobu. Budući da se na Istoku trbuh (a ne glava ili srce) smatra žarištem čovjekove vitalne snage, ovaj hijeroglif ima i značenje "duša", "unutarnje"... Sposobnost da svijet osjetite trbuhom, a ne samo očima, – to je sposobnost vidjeti ne samo "crno i bijelo", no i opaziti svu tu neizmjernost, koja se ne uklapa u okvir "crnog i bijelog".

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 12.*

Literatura: *Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.*

To, što je u ravnoteži, lako se drži, to, **što još nije opredijeljeno**, lako poprima bilo koji oblik.

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 64.*

Literatura: *Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.*

Uistinu, samo taj nema pregrada, **tko ne gradi ih sam.**

Izvor: *Tao Te Ching. Zhang 72.*

Literatura: *Tao Te Ching. Knjiga o Putu i Sili / Lao Tzu; Prijev. sa drevnokineskog i koment. Aleksandra Kuvšinova. - Novo izdanje - M.: Profit style, 2002.*

U svemu držeći se Puta, s Puta nećeš zalutati. Blagujući dobru silu, silu nalaziš. No ukoliko siđeš s Puta ili zavjet narušiš, izgubit ćeš sve, što si stekao.

Izvor: Tao Te Ching. Zhang

23.

Literatura: *Tao Te Ching: učenje o Putu i Vrlini: s paralelama iz Biblije i Bhagavad Gite / Lao Tzu; [komp., prev., pjesnik, aranžman i komentar. S N. Batonov]. - 2. izd. - M.: KSP +: Riječ i djelo, 1999.*

JUDAIZAM

...Život i smrt koje sam ti predložio, blagoslov i prokletstvo. **Izaberi isto život**, da bi živili ti i potomstvo tvoje, da bi ljubili G-spoda, B-ga tvojega, slušali glas Njegov i prilijepili se k Njemu; jer **On je život** tvoj...

Izvor: Tanah. Tora. Dvorim. Nitsovim. Poglavlje 30. Stihovi 19-20.

Literatura: Tanah. Prvi i posljednji proroci / urednik prijevoda D. Yosiphon. - Jeruzalem: Mossad arav Kuk, 1975.

KRŠĆANSTVO

Jedan sluga **ne može služiti dvama gospodarima**, jer ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti, ili jednome postaje ravan, a drugoga zanemaruje. **Ne možete služiti Bogu i mamonu.**

Izvor: Biblija. *Evangelje po Luki 16:13.*

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

Ne ljubite svijeta, ni toga, što je u svijetu: ako tko ljubi svijet, u njemu nema ljubavi Očeve. Jer sve, što god je svjetovno: pohota tijela, pohota očiju i oholost života, nije od Oca, nego od svijeta. **I svijet prolazi, i pohota njegova, a tko ispoljava volju Božju prebiva dovijeka.**

Izvor: Biblija. *Prva Poslanica apostola Ivana 2:15-17.*

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

I ne suobličujte se svijetu ovome, no se preobrazujte obnavljanjem uma vašega, **da uzmognete razabrati, što jest volja Božja, dobra, ugodna, savršena.**

Izvor: Biblija. *Poslanica Rimljanima 12:2.*

Literatura: Biblija ili Knjige Svetog Pisma Starog i Novog zavjeta. - K.: Sveta Uspenija Kijevo-Pečerska lavra; «Feniks», 2016.

ISLAM

Slijedite ono, što vam je poslano dolje od vašeg Gospodara, i ne uzimajte druge zaštitnike, pored Njega. se malo sjećate zdanja!

Izvor: Kur'an. Sura 7 «Al-A'raf» («Bedemi»). Ajet 3.   **Literatura:**

Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

Tko postupa pravedno, taj za svoje dobro postupa. A tko čini zlo, taj na svoju štetu čini. Gospodar tvoj ne postupa nepravedno sa robovima Svojim.

Izvor: Kur'an. Sura 41 «Al-Fussilat» («Objašnjenje»). Ajet 46.

Literatura: Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.

Tko čini pravednost [čini dobra djela], to čini za samoga sebe [korist od toga vratit će se njemu samom], a tko čini loše, to čini protiv samog sebe, i Gospodar tvoj nije tlačitelj za (Svoje) robove [On neće umanjiti dobra djela i neće dodati loša djela i jednom od robova Svojih].

Izvor: Kur'an. Sura 41 «Al-Fussilat» («Objašnjenje»). Ajet 46.

Literatura: Kur'an / prijevod značenja i kratka interpretacija: Abu Adel. - Kazan: Idel-Press, 2012.

Tomu, koji se poželio njiva Posljednjeg života, Mi ćemo umnogostručiti njivu

njegovu. Onomu, tko se poželio njive svjetovnog života, Mi dat ćemo od nje, no njemu neće biti udjela u životu Posljednjem.

Izvor: *Kur'an Sura 42 «Aš-Šura» («Vijeće»).* Ajet 20.

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Zlo se pojavljuje na kopnu i na moru zbog onoga što **izvršavaju ljudske ruke**, kao bi okusile dio onoga, što su učinile, i kako bi se **vratile na pravi put.**

Izvor: *Kur'an. Sura 30 «Ar-Rum» («Rimljani»).* Ajet 41.

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

Tko je želio (samo) skoroprolazno [ovaj život], **ubrzali Smo za njega u njemu**, što želimo onima, kojima hoćemo. Potom (o Sudnjem danu) napravili Smo za njega Džehennem [Pakao], kako bi gorio u njemu kao osuđeni (i) odbačeni.

A **tko želi Vječni Život** [nagradu u njemu] i stremi njemu svim dužnim stremljenjem [pokornošću Allahu], i (u to vrijeme) (sam) on (jest) vjernik, onda će takvome — **stremljenje biti oblagodareno** [njihova dobra djela će biti prihvaćena i pohranjena u njihovog Gospodara, i oni će dobiti za njih nagradu].

Izvor: *Kur'an. Sura 17 «Al-Isra» («Noćno putovanje»).* Ajeti 18, 19.

Literatura: *Kur'an / prijevod značenja i kratka interpretacija: Abu Adel. - Kazan: Idel-Press, 2012.*

Reci: «O ljudi! K vama je stigla Istina od vašeg Gospodara. **Tko slijedi ravni put, taj djeluje za svoje dobro, a tko padne u zabludi, djeluje na svoju štetu.** Ja nisam vaš čuvar i skrbnik».

Izvor: *Kur'an. Sura 10 «Yunus» (Jonah). Ajam 108.*

Literatura: *Kur'an. Prijevod značenja / Prijev. s Arap. E.R. Kuliev. - M.: UMMAH, 2010.*

SUFIZAM

Može se reći, da đavao ne može ući u srce čovjeka, **dok taj ne poželi sagriještit;** no, kkad se pojavi malo strasti, vrug je uzme, uljepša i otkrije srcu čovjeka. Ovo je vručje iskušenje (waswas)

Izvor: *Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 14.*

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstarija perzijska rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engleskog A. Orlova]. - M.: Jedinstvo, 2004.*

Ne znam stvar bolje nepristranu, od svijeta: **ti služiš njega — i on služi tebe; ti ostavljaš njega — i on ostavlja tebe,** tj. dok išćeš svjetovno — i ono će iskati tebi, **a kad si ostavio svijet, tražeći Gospodina, — i on ostavlja tebe, svjetovne misli više se ne lijepe za tvoje srce.**

Izvor: *Rasprava «Al-Khujwiri». Poglavlje 11.*

Literatura: *Otkrivanje skrivenog: najstarija perzijska rasprava o sufizmu / al-Khujwiri; [prijev. s engleskog A. Orlova]. - M.: Jedinstvo, 2004.*

**Druže moj! Sazori li tvoje zrno? Tko si ti?
Rob jela i vina ili — vitez na bojnem polju?**

Izvor: Rumi «Divan Shamse Tibrizija».

Literatura: *U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. - M.: Nauč.- izd. centar «Ladimir», 1995.*

**Pobjedi demona, dajući prednost anđelu!
U samom sebi umrtvi kravu i utvrdi se stopom
u nebeskim sferama!**

Izvor: Rumi «Divan Shamse Tibrizija».

Literatura: *U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. - M.: Nauč.- izd. centar «Ladimir», 1995.*

**Svoj tovar predlažu nam i anđeo i demon,
našu volju dražeći, — samo je u tom njihov
cilj... Dakle, vrag i duh na ovom sajmu oboje
savršenstvu slobode tvoje pomažu. Naša je
volja slobodna, i ona izrasta, kad ugleda dva
različita predmeta želje.**

Izvor: Rumi «Divan Shamse Tibrizija».

Literatura: *U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. - M.: Nauč.- izd. centar «Ladimir», 1995.*

Rumi uči, da je **čovjek slobodan u svom izboru**. S određene točke gledišta, **sloboda volje čini samu suštinu čovjekovog postojanja**. To i jest Zalog, dat čovjeku Bogom. Zavjet «nisam li Ja?» pokazuje, da je čovjek prihvatio najočitije posljedice svoje **slobodne volje**: sada je on odgovoran za one nagrade ili kazne, koje će rezultirati njegovim postupcima. I samo u tom slučaju, ako čovjek posjeduje **slobodom izbora**, ima smisla razgovarati o ispitivanju njega «probnim kamenjem». Štoviše, budući da je čovjek stvoren na sliku Božju, on je dužan posjedovati određenu količinu Božanstvene Slobode. Bog «čini, što poželi», a čovjek je u određenoj mjeri priključen tomu Božanstvenom Atributu.

***Literatura:** U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]]. – M.: Nauč.- izd. centar «Ladimir», 1995.*

Povratak čovjeka k Bogu može se promatrati s dvaju točaka gledišta.

Prvo, čovjek se vraća svojem Stvoritelju, jer blagodareći Njemu on je stekao bivanje. Njegov povratak uključen je u predviđeni Božanstveni mudrosni plan stvaranja, te čini jedan od aspekata pojavljenja Skrivenog Blaga.

Ta točka uvida može biti nazvana «Božanskim pogledom»: u predvječnom znanju Boga sve je već raspodijeljeno i razmjereno.

Drugo, čovjeku je zapovjedbno usavršavanje na putu vjere... i čovjek, čini svoj **slobodni izbor, znajući, što povratak k Bogu ovisi samo od njega samog.**

***Literatura:** U potrazi za skrivenim značenjem: sufijski način ljubavi. Duhovna Rumijeva učenja: [prijev. s engl. i perz.] / William K. Chittik; Komp. i izd. predgovor M.T. Stepananti; [Ros. AN, Filozofski institut]. – M.: Nauč.- izd. centar «Ladimir», 1995.*

VJEROVANJA NARODA SVIJETA

Indijanci Sjeverne Amerike

Sve su stvari u svijetu podijeljene na dvoje, u našim umovima **mi smo također podijeljeni na dva — na dobro i zlo**. Našim očima vidimo razne stvari — pravedne stvari i stvari, koje su užasne... U nas je desna ruka, koje tuče i donosi zlo, i lijeva, blizu srca, puna dobrote. Jedna noga može povesti nas po putu ka zlu, druga noga može povesti nas k dobrom. Tako d sve su stvari podijeljene na dvoje, **sve je dvojako**.

Izvor: *Pleme Pawnee. Glavni orao (Letakots-Lesa), kraj 19. stoljeća.*

Literatura: *Mudrost Domorodaca Amerike: Duhovna Tradicija Jednoga s Prirodom Alan Jacobs (Kompilacija), Mick Gidley (Uvod), 2008.*

Učeni smo vjerovati, da Veliki duh sluša i vidi sve i da on ikada ne zaboravlja; da će u drugom svijetu on **svakome dati duhovni dom, suglasno njegovim djelima**: ako je čovjek bio dobar, on će dobiti dobar dom; ako je čovjek bio loš, on će dobiti loš dom. U ovo ja vjerujem i svi moji ljudi vjeruju u to isto...

Izvor: *Pleme Nez-Percé. Iz govora poglavice Josepha.*

Literatura: *Mudrost Domorodaca Amerike: Duhovna Tradicija Jednoga s Prirodom Alan Jacobs (Kompilacija), Mick Gidley (Uvod), 2008.*

**Fragment iz programa «SLUŽENJE»
na ALLATRA TV**

Igor Mihajlovič: I u tom, drugovi moji, i jest vrijednost pokreta «ALLATRA»...

Elchin: ...u tom, što su ljudi raznih nacionalnosti (**Igor Mihajlovič:** Raznih religija) sasvim razni ljudi, raznih uzrasta, raznih profesija, raznih načina života, no oni pronalaze...

Igor Mihajlovič: Oni postaju jedna obitelj, duhovna obitelj (**Elchin:** Ne radi bilo kakve dobiti) a kad su ljudi ujedinjeni u duhovnoj obitelji, sve je materijalno lako rješivo. Neće biti sukoba. Tako bi i trebalo biti.

Elchin: I ovo je živi primjer toga. Neka ne bude tih poteškoća, s kojima su se ljudi tamo suočavali. No te poteškoće, one su također iluzorne.

Igor Mihajlovič: Naravno iluzija.

Elchin: I, u suštini, ko su ljudi u relativno mirnom okruženju mogli pronaći te dodirne točke, eto to jedino,

što je unutar svakoga, — AllatRa, koja je unutar svakoga.

Igor Mihajlovič: Naravno. Unutarnja istinska AllatRa koja živi u svakom čovjeku.

Elchin: I smogli su djelovati na temelju toga, onda će i tamo smoći.

Igor Mihajlovič: Nravno da će smoći. No za to sve samo je nužni što?

Elchin: Aktivnost sudionika pokreta «ALLATRA».

Igor Mihajlovič: Savršeno točno. Stoga od svakoga ovisi mnogo. I ovdje se ispostavlja, što je i jedan u polju ratnik. No kada je u polju takvih ljudi mnogo i on nije jedan — sve je moguće. I kao što je rekao Arhimed: «Dajte mi uporišnu točku, i ja ću prevrnuti svijet». Točka uporišta na sadašnji dan, bez uvijanja, — to je Istina, to je unutarnja AllatRa svakog čovjeka, to je jedino, kroz koji ne samo da možete preokrenuti svijet, već i zaustaviti neizbježnost, koja dolazi. Budućnost još nije utvrđena, ali preteča je već tu.

Tatjana: Da, i jer apsolutno od samog čovjeka ovisi puno toga. Aktivno sudjelovanje ljudi iz različitih zemalja u društvenim, međunarodnim projektima pokreta «ALLATRA» — upravo jest taj živi primjer.

Primjer toga, koliko ljudi mogu učiniti udruživanjem, međusobnim komuniciranjem i suprotno obrascima svijesti, suprotno postavkama sustava. Kad ljudi rade na sebi, oni dijele jedan s drugim ta iskustva. Oni ozvučavaju tajna djelovanja svijesti u svojoj glavi, to, što ona im govori, i oni poimlju, da je upravo to, što je stranac njihovoj unutarnjoj duhovnoj prirodi. I oni proslavljaju u sebi taj nevjerojatan proces, proces oslobađanja, slobode od opsesivnih misli, od ugnjetavanja svijesti. Ranije ste spomenuli, Igor Mihajlovič, o katarzi, u tom istom kršćanstvu.

Igor Mihajlovič: Pa, ovo nije samo banalna ispovijed, ovo je samo analiza i proučavanje, kako funkcionira svijest, kako djeluje kroz to, što je, naizgled, naše, upravo ona nepoznata sila, koja se zove vrag, — to i jeste oubličenje sotone, to i jeste čišćenje od prljavštine, koja čini potencijalno Živo neizbježno mrtvim. To je istinski tako, i ljudi to poimlju, suočeni su s tim. I to za njih više nije fantazija, to više nije neki religijski nesporazum, to je život, to je praksa. To je praksa današnjice. Eto to je, s čim se ljudi suočavaju, suočavaju apsolutno realno, štoviše suočavaju se u ovoj trodimenzionalnosti. OOni već počinju uočavati znakove, razumiju, što se događa, i puno im je lakše riješiti se te ovisnosti, o toj sotoninoj diktaturi nad sobom kao Osobnosti. A to daje u prvom redu što? Oslobođenje.

Anna:

Slobodu.

Igor Mihajlovič: Ljubav. Slobodu. I što je najinteresantnije, što ovo nije religija, po tome što objedinjuje ljude različitih vjerskih nazora, oni postaju jednom cjelinom. I najinteresantnije je, što oni pronalaze jedinstveno sjeme u svojim religijama — ono, čkoje ih sve objedinjuje. И получается, da je Bog — jedan, a u umovima ljudi dijeli Ga sotona. Kroz koga? Kroz ljude. I ljudi tome doprinose. Znači, što je nužno? Prestati služiti sotonu. I potrebno je postati onim, tko je založen u svakom — potrebno je postati Anđelom. I u tome je smisao čovječstva. Ako ljudi ne budu živjeli Svijetom Duhovnim, eako ljudi ne budu živjeli Ljubavlju i uvažavajem jedan drugog, kakvi su to ljudi? Zvijeri. A budući da su ljudi — zvijeri, znači biti će ono, što uzima maha.

Tatjana: Da. I ovdje smo također dotaknuli zanimljivu temu o tome, kako ljudi dijele, otkrivaju i raskazuju šablone svijesti. No u tom također postoji služenje, kada se oslabljuje i na taj način pozicija sustava. Eto ta otvorenost ljudi...

Igor Mihajlovič: Naravno, jer vaše razumijevanje, kako funkcionira sustav, kako on rutinski tebe lovi наna ovo ili ono, kako on manipulira tobom, kako te tjera da vjeruješ u te bajke, koje su stvarno bajke, i kako prikriva istinu, koja jest, — eto to iskustvo, ono je neprocjenjivo.

I čovjek, koji ide po duhovnom putu, on razumije, da treba dijeliti s drugim ljudima. To je poput pilota, koji utire put među grebenjem brodu. I drugi čovjek hodajući, on više ne nalijeće na taj greben, po tome što on zna, ako se to dogodi, tad obavezno će biti i posljedica. I on već izbjegava te posljedice, jer se može oduprijeti sustavu. I sve manje i manje trikova ostaje od sotone i sve više on ostaje otkrit i poimljiv za čovjeka, i čovjek postaje sve više slobodnim od njegovih instalacija. I, znači, čovjek je ispunjen čime? Više Ljubavi. Ljubavi k čemu? K Svijetu Duhovnom. Po tome što se On razotkriva pred njim u svojoj beskrajnosti. I ako čovjek sve više i više doživljava Ljubavi u Svijetu Duhovnom, time i Svijet Duhovni započinje Ljubiti njega. To jest, na takav način, nastaje Anđeo. **Iz pukog smrtnog ništa pojavljuje se Život, Život Vječni.**

Tatjana: Koliko je važan ovaj unutarnji zov čovjeka upravo k Bogu, ovaj priziv u Duhovni Svijet.

Igor Mihajlovič: Važan, istinski važan.

Elchin: A kad takvih ljudi postoji mnogo i oni se ujedine, onda je to radost...

Igor Mihajlovič: Tada i sustav oslabljuje.

Elchin: Da, i za Duhovni Svijet radost. Upravo u tome i jeste smisao.

Igor Mihajlovič: Za Duhovni Svijet radost — e čak i jedan Anđeo koji dođe, a kad dođu mnogi — to je velika radost. Zašto Svijet Beskrajni, zašto svagda u njemu caruju Ljubav i radost. Po čemu on daruje istinsku sreću? Po tome što je u njemu svagda sve novo, tamo nema iti jednog magnovenja ponavljajućeg. Pa nemoguće je prenijeti u ovaj svijet sve draži Toga Svijeta. Recimo da, kada je čovjek istinski u doticaju s Tim Svijetom (a sveci o tome govore u svim Svetim spisima), to ispunjava čovjeka takvom radošću, koja je neusporediva s ičim na ovom svijetu. Pa zamislite, to se samo na njega prislonio Anđeo, malo po malo obratio na njega pažnju Sveti Duh i čovjek doživi to. To je poput spreja... Evo vjetra, koji donosi sprej s oceana, a čovjek u pustinji, u vrućini, osjeća tu hladnoću. A što će se dogoditi, kad on zaroni u ovaj ocean, kada se on rastvori i postane njegovom česticom? I to je to vrijedno još uvijek promišljanja. To je stvarno prekrasno.

Izvor: *program* «SLUŽENJE». 03:55:33
(<https://allatra.tv/video/sluzhenie>)

SADRŽAJ

UVOD.....	3
BOG JE JEDAN.....	9
BOG JE DUH.....	69
BOG JE LJUBAV.....	99
BOG JE VJEČAN.....	142
IZBOR ČOVJEKA.....	175
FRAGMENT IZ PROGRAMA «SLUŽENJE».....	216

Programi sa sudjelovanjem Igora Mihajloviča Danilova

O SLUŽENJU BOGU u najvišem poimanju i smislu života čovjeka. Kako postati od mrtvog ŽIVIM? Što je to Spasenje i što je to Služenje?

Što je Svijet Duhovni, Svijet u kojem caruju Ljubav, Sloga i Sloboda? Ishodišna točka svih događaja, kako se to događa? Na kakvom rubu stoji suvremeno čovječanstvo? Kataklizme bez presedana u posljednje dane. Što je to Strašni Sud?

Koja predskazanja posljednjih dana spominju sveti spisi? Očekivanje dolaska u tedane Utešitelja — u kršćanstvu, Imama Mahdija — u islamu, Maitreje — u budizmu i poslanika od Boga — u drugim religijama. Spominje se u predviđanjima o Njegovom dolasku, o Njegovim postupcima, o vojsci Božjoj, o zlatnom tisućljeću. O sestrama ALLAT. Marijinoj službi, Sofijinoj službi, o značajnoj ulozi žena u služenju Duhovnom Svijetu. GELIJARI i njihovo služenje Bogu. Najviša predanost Duhovnom Svijetu i razumijevanje cijele suštine i važnosti služenja Bogu.

Špekulacija sustava, njegova zamjena duhovnih vrijednosti. Koja pitanja pristaše različitih religija postavljaju svojim guruima, pastirima, svećenicima? **Čemu razne zemlje, vjeroispovijesti razne, a pitanja i odgovori na njih su isti u svojoj suštini?** Zašto u ljudi nema razumijevanja, što je to Bog, kad mu se ljudi obraćaju s pitanjima osobnih, intimnih odnosa s drugim ljudima?

Što su to istinski osjećaji? Što je to istinska Ljubav i po čemu je za sustav Ona ugroza? Kako sustav špekulira o tome, podbacujući emocije? Zašto su emocionalni izljevi «hrana» za svijest i sustav?

Što je pobjeda nad samim sobom? Kako su proroci različitih religija porazii svoju svijest u sebi, kako su je preodgajali? Zašto je Isus Krist, Sin Božji, bezgrešan, morao ići u pustinju postiti i moliti? Zašto su Isusa nazivali i sinom čovječjim i Sinom Božjim?

O važnosti međunarodne zajednice i ujedinjenja ljudi na planeti uoči globalnih kataklizmi. O suštini pokreta «ALLATRA» i značaju aktivnosti njegovih sudionika iz različitih zemalja svijeta.

program «SLUŽENJE» na ALLATRA TV:

allatra.tv/video/sluzhenie

Odgovori na glavna pitanja ateista, vjernika, svećenika, ljudi koji nastoje pronaći put istinske besmrtnosti. Crno i bijelo. Što je istinska besmrtnost i kako je postići za života i bez posrednika? Osobnosti rada svijesti, njezini trikovi i filtri na duhovnom putu. Pečati svijesti u inkubatoru sustava. Kako postati slobodan od okova sustava i pronaći duhovnu Ljubav i istinsku sreću.

U sklopu programa prikazan je i film «**ATLANTIDA. ELITA U TRAJENJU BESMRTNOSTI**».

ISTINA o podrijetlu elite u modernom ljudskom društvu, njihovoj potrazi za besmrtnošću. Elite — sluge Ela. Povijest dopotopne visoko razvijene civilizacije — Atlantide, spomenute u svjetskoj književnoj baštini Sumera, Babilonije, Helade, kao i u mitovima različitih naroda svijeta. Visoko razvijene tehnologije, borba za moć, klimatsko oružje, nuklearni rat u antici, megaliti, jedinstvene tehnologije produljenja života izvan granica vrste, besmrtnost u tijelu za odabrane. Činjenice i dokazi. Kako je ideologija potomaka Atlantidana utjecala na suvremeni svjetonazor čovječanstva? Povijest razvoja zavjere svjetske elite, OŠTE I BRZE KLIMATSKE PROMJENE. Posljednja značajka.

allatra.tv/video/ot-ateista-k-svjatosti

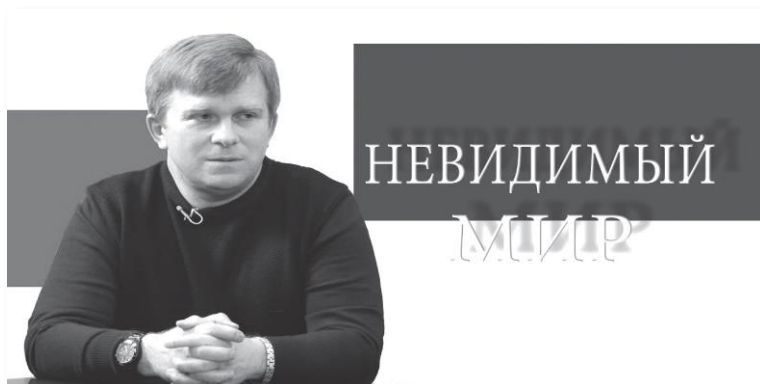

О ДУХОВНОЙ БЛАГОДАТИ

O Ljubavi Božjoj, o tome, kako je akumulirati i steći. Iskustvo osjetilne percepcije. Što je duhovna blagodat? Kako je steći? Zašto je ljudi gube padajući u malodušnost? Kako se svijest aktivira kad se čovjek približi duhovnom putu? Kako pronaći Život stvarni u sebi? Kako se zahvaljujući jednostavnim instrumentima može osjetiti stvarnost Duhovnog svijeta i napraviti izbor?

allatra.tv/video/o-duhovnoj-blagodati

Ovaj film sadrži odgovore na mnoga pitanja o nevidljivom svijetu, s kojim svaki čovjek dolazi u kontakt u svom svakodnevnom životu.

Što ne vide ljudi? Koga hrane svojom pažnjom i negativnim emocijama? Zabranjena tema u znanosti — suptilni entiteti: nebeske ribe, azmoidi, sjene, inkubi, podosobnosti. Istina o lucidnom sanjanju, egzorcizmu (protjerivanju demona) i njegovim posljedicama. O stvarnosti zagrobnog života. Iskazi očevidaca o paranormalnim i natprirodnim pojavama. Dragocjeni praktični savjeti o tome što učiniti u takvim situacijama i kako se zaštititi od nezemaljskih smetnji.

Sloboda Osobnosti protiv diktata svijesti. Duhovni put, etape formiranja. Pitanja i odgovori. I još puno toga u programu «NEVIDLJIVI SVIJET».

allatra.tv/video/nevidimyj-mir

СОЗНАНИЕ – ИНСТРУМЕНТ ДЪЯВОЛА

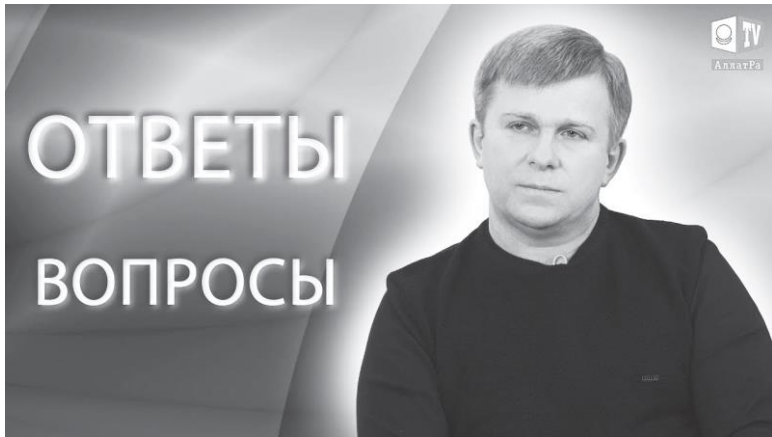

Prvi koraci na putu prema Duhovnom Svijetu — to su proučavanje sebe, proučavanje svoje svijesti, kako to djeluje. Kako svijest stvara sukobe u ljudskom postojanju, ogorčenost i svade među ljudima? Što svijest govori i što Osobnost osjeća? Što je to sila Boga? Pitanja i odgovori. Primjeri iz života. Obitelj i odnosi s voljenima. Svakodnevna vjerska manipulacija i svakodnevni ateizam. Kako đavao (sustav) djeluje kroz svijest obiteljskih ljudi, ateista, vjernika, znanstvenika, ljudi koji hodaju duhovnim putem? Kako prestati biti lutka u njegovim mrežama manipulacija i programa

Igor Mihajlovič Danilov u ovom je programu rekao:

«Sila Boga je u Njegovoj Ljubavi, Njegovoj Ljubavi prema nama. Ako ne steknemo ovu Ljubav, ne kultiviramo je, ona u nama presušuje. Ali ako je umnožimo u sebi i podijelimo sa svima oko sebe, to postaje puno više. I doista, ono što daš Bogu, vrati se stotruko...»

allatra.tv/video/soznanie-instrument-djavola

Iskreni razgovor o tome, s čime se susreće čovjek na duhovnom putu, prevladavajući otpor sustava, njegovu neprijateljsku svijest, roj njegovih opsesivnih misli, slika i stavova.

Odgovori na goruća pitanja o radu na sebi, otkrivanju i razumijevanju mehanizama rada svijesti, značajkama Života Osobnosti, hitnim pitanjima o tome s čime se ljudi susreću u praksi, zanimljivim značajkama u radu s aparatom «PIRAMIDA» i mnogo drugog.

allatra.tv/video/vstrecha-uchastnikov-allatra-s-igorem-mihajlovichem-danilovym

ISTINA JE ZA SVE JEDNA

«Istina je za sve jedna» — serija je programa u kojima sudjeluje profesor, akademik Igor Mihajlovič Danilova. U tim epohalnim programima koji mijenjaju sudbinu ljudi, nacija i čovječanstva otkrivaju se drevni ključevi-znanja o UJEDINJENJU i POMIRENJU svih ljudi. Daju se odgovori na pitanja koja brinu mnoge ljude – koji je jedini Izvor svih religija čovječanstva? Što objedinjuje svo duhovno znanje u svojoj prirodi? Kako doći do POMIRENJA unutar sebe, čovjeka s Bogom, čovjeka s čovjekom? Islam, kršćanstvo, budizam, koja Istina ujedinijuje svjetske religije i sve istinske vjernike? Kako pronaći u sebi PRISUTNOST-SADAŠNJOST?

ŽIVOT

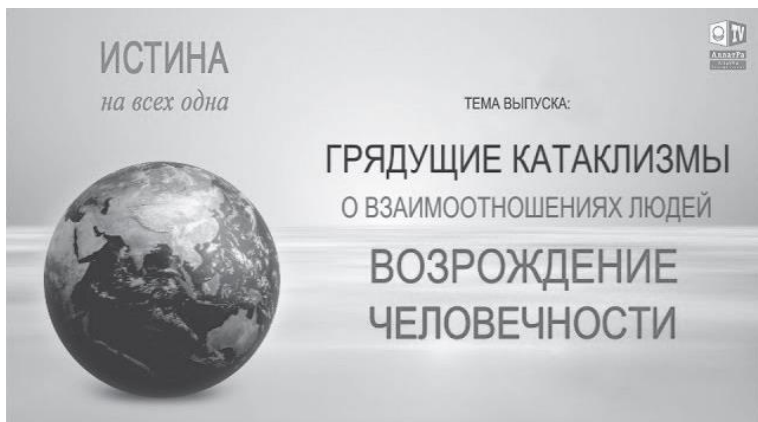
Jedinstveni razgovor s Igorom Mihajlovičem Danilovim, koji je razumljiv bez riječi. Duhovno ispunjena tišina. Jednostavno - ŽIVOT!

► allatra.tv/video/zhizn

Ovaj program otkriva pitanja ljudskog samopoboljšanja na putu k Bogu. Zašto čovjek traći puno vremena, samo vjerujući, čda se bavi duhovnim samorazvojem, a zapravo se ne kreće putem? Kako svijest obmanjuje Osobnost u borbi za pažnju? Koje su zamjene iz svijesti na figurativnom primjeru kazališta sjena: umjetnici i gledatelji? Pzašto je neophodan rok od godinu dana, da se riješimo svojih slika (demona), koje donose patnju? Što je kontakt s Duhovnim Svijetom? Kako postići cjelovitost i pomirenje unutar sebe, pomirenje s Bogom? Što je odgovornost i služenje? O tome i mnogim drugim stvarima u programu «Iluzija i Put».

allatra.tv/video/illjuzija-i-put

Ovo se pitanje dotiče tema o važnosti ujedinjavanja ljudi prije nadolazećih događaja, o osobitostima odnosa između ljudi u društvu i obitelji, razlozima stvaranja sukoba i njihovom rješavanju.

O slobodi izbora i uzajamnom poštovanju. Istražujući sebe i promatrajući iluzornu igru svijesti. Zašto je nemoguće sa sviješću postići Duhovni Svijet? Što je duhovni egoizam? Što je istinska Ljubav? Koji je paradoks života? O osobenostima duhovnog razvoja čovjeka, kako zadržati pažnju i živjeti u Duhovnom Svijetu.

O tome i mnogim drugim stvarima u programu «Dolazeće katastrofe. O odnosu ljudi. Oživljavanje čovječanstva».

allatra.tv/video/istina-kataklizmy

Neizbježnost predstojećih ozbiljnih klimatskih promjena, čija se globalna priroda i razmjeri danas mogu promatrati na cijelom planetu, stavlja sve pred red osobnog izbora.

U bliskoj budućnosti OVO će utjecati na sve!

Informiranje o predstojećim katastrofalnim prirodnim procesima, koji će uskoro postati, stvarnost za određene zemlje i kontinente.

allatra.tv/video/it-is-coming

Prvi film «IZBOR» velikog međunarodnog projekta «JEDINSTVENO SJEME». CNajživopisnija shvaćanja i osobna otkrića ljudi iz različitih zemalja svijeta na temu «čovječii izbor», njegova dominantna uloga u čovjekovom životu, određivanje njegove buduće sudbine.

Jedinstveno, ne imajući analogije u svijetu, međunarodno socijalno istraživanje, inicirano i provedeno SAMIM LJUDIMA iz više od 140 zemalja svijeta. Ljudi raznih nacionalnosti, vjeroispovijesti, profesija uključeni su u opsežna istraživanja širom svijeta. Zajedničko istraživanje, prijevodi, međunarodni intervjui, sociološka istraživanja, telekonferencije, video komentari znanstvenika i stručnjaka iz cijelog svijeta, međunarodna suradnja i međusobno razumijevanje.

U čemu je smisao života čovjeka? Što leži u osnovi svih religija i svetih spisa svijeta? Što objedinjuje sve ljude na Zemlji?

► allatra.tv/video/edinoe-zerno-vybor

MEĐUNARODNA VOLONTERSKA TELEVIZIJA

ALLATRA TV – međunarodna je nacionalna internetska televizija s relevantnim i zanimljivim videozapisima na razne teme: međunarodni intervjui, sociološke ankete, psihologija, znanost, dobre vijesti, informativni i analitički programi, intervjui s poznatim ljudima, prijateljski humor, edukativni animirani videozapisi, obiteljski programi i mnogi drugi.

Iskreni i pozitivni programi koji poboljšavaju humanost, dobrotu i jedinstvo u društvu.

ALLATRA TV programi zanimljivi su svim ljudima koji streme samousavršavanju, duhovnom i kulturnom razvitku, jačanju najboljih osobina u sebi i okolnom društvu.

Pridružite se međunarodnom volonterskom timu ALLATRA TV, ostvarite svoje kreativne ideje i projekte kroz novi format nacionalne televizije!

M

JP «ALLATRA» – globalno je udruženje onih koji u praksi stvaraju **Dobro i Mir za sve ljude**. Pokret «ALLATRA» objedinjuje ljude širom svijeta bez obzira na status, socijalne kategorije, političke i vjerske stavove. U kratkom vremenskom razdoblju stotine tisuća istomišljenika u više od 200 zemalja svijeta postali su aktivni sudionici pokreta. Naš je strateški zadatak potaknuti u ljudima želju za aktivnim sudjelovanjem u životu društva, sudjelovanjem u aktivnostima korisnim za svjetsko društvo, zajedno s ljudima dobre volje iz različitih zemalja. Mi smo izvan politike i izvan religije.

Zahvaljujući inicijativi i nezainteresiranim akcijama aktivnih sudionika Međunarodnog javnog pokreta «ALLATRA» diljem svijeta provode se razni kreativni projekti i dobra djela koja imaju za cilj stvaranje uvjeta **za oslobađanje kreativnog potencijala ljudi, oživljavanje univerzalnih ljudskih duhovnih i moralnih vrijednosti** u cijeloj svjetskoj zajednici.

Među projektima: nacionalna inicijativa – «**Jedinstveno Sjeme**», «**Ugovor o globalnom partnerstvu ALLATRA**»; međunarodna internetska TV – «**ALLATRA TV**»; međunarodni web portal za ujedinjavanje ljudi u zajedničkim društveno značajnim stvarima – «**ALLATRA - Grupno financiranje po savjesti**»; kreativni medijski prostor – «**ALLATRA RADIO**»; «**ALLATRA NAUKA**» – suvremena inovativna istraživanja u oblasti klimatologije, fizike, psihologije; međunarodni portal globalno pozitivnog informativnog prostora – «**ALLATRA Vijesti**» i mnogi drugi.

Pozivamo sve koji žele pokazati dobrotu i pomoći svjetskoj zajednici da zajedničkim društveno značajnim projektima uđe na put duhovnog i kulturnog razvoja. **S nama svi, koji hoće, i mogu. Biti dobrim čovjekom – to je svagda aktualno! Djelujte!**

Knjiga «AllatRa»

Ovo je živa enciklopedija iskonskog duhovnog Znanja o svijetu, društvu i čovjeku.. Ona ne govori svima tek o njihovom najskrivenijem. Ona odgovara na najtajnija, čisto osobna, zabrinjavajuća pitanja čovjeka, koja on skriva u sebi, a ne otvara ih ni bliskim prijateljima. Knjiga «AllatRa» uranja u nevjerovatno stanje svestrane spoznaje Istine, utažuje žeđ za traženjem smisla života iz vječnog, životvornog Izvora

- Duša — najdragocjenije u Čovjeku
- Senzacije u nauci
- Smisao duhovnog razvoja čovjeka
- Smisao čovjekovog života
- Višedimenzionalna čovjekova struktura
- Što objedinjuje sve religije?
- Drevne duhovne prakse i meditacije
- Društvo i Čovjek
- Što se događa poslije fizičke smrti?
- Radni znakovi
- Atipično ponašanje djece
- Sakralna simbolika ikona
- Što je Sustav Životinjskog uma?
- Ustroj Vaseljene
- Što se krije u nadspobnostima?
- Dijalog s Bogom
- Sveti Gral
- Drevne parabole

Knjige Anastasije Novykh

U knjigama Anastasije Novih dane su one iskonske duhovne objave-istine na kojima su rođene sve svjetske religije i koje su sada u njima uglavnom izgubljene. Jer unutarnja snaga koja se prenosi kroz njezine knjige pridonosi duhovnom buđenju čovjeka, nadahnjuje je duhom Istine i nadahnjuje za duhovnu preobrazbu sebe i svijeta oko sebe. Međutim, svaki će čitatelj to moći sam razumjeti ako u sebi otkrije svoje duhovne dubine, osjećajući svoju istinsku duhovnu prirodu.

Knjige Anastasije Novykh odgovaraju na mnoga pitanja. Tko sam ja? Koji je smisao mog života? Kako razumjeti sebe? Kako prestati patiti i naučiti kontrolirati svoje misli? Koja je prava priroda čovjeka? O čemu znanost šuti (o izgradnji čovjeka u nevidljivom svijetu) i zašto je ta zavjera šutnje još uvijek sačuvana? Što se događa s čovjekom nakon smrti? Ima li on Dušu? Što je Duša, Osobnost, koja je veza između njih i koja im je svrha?

Što čeka čovjeka i čovječanstvo u sljedećim desetljećima? Kako možete promijeniti sebe, svoju sudbinu, život okolnog društva kako biste preživjeli u uvjetima globalnih kataklizmi i stekli duhovno spasenje?

Besplatno preuzimanje u elektroničkom formatu: books.allatra.org Naručite knjige u Ukrajini – allatra.ua

Naručite knjige u Bjelorusiji, Rusiji i drugim zemljama – allatra.net

JEDINSTVENO SJEME

TEMELJNI DRUŠTVENO ISTRAŽIVAČKI PROJEKT
MEĐUNARODNOG JAVNOG POKRETA
«ALLATRA»

Uređivanje: *MJP «ALLATRA»*
Kompjutorski raspored: *LLC «ALLATRA»*
Dizajn naslovnice: MJP «ALLATRA»

Potpisano za tisak 14.12.2018.
Format 84×108/32. Ofset papir. Offset tisak.
Tiraž 50000 primjeraka. (1. naklada — 3036 primjeraka).

LLC «ALLATRA»
Ukrajina, 01024, r. Kijev, ul. Krugluniversitetskaya, 14.
Telefon: +38 (044) 599-57-01
E-mail: info@allatra.ua
www.allatra.ua

Potvrda o upisu predmeta izdavačke djelatnosti u državni
registar serije DK №4151 od 02.09.2011 r.

Tiskano u PP «Yunisoft» 61036, m.
Harkov, ulica Morozova, 13 б
www.unisoft.ua
Potvrda DC №5747 od 06.11.2017 p.
Narudžba № ___/___